

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ మే నెల 5-వ తేది గురువారము
సంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభవనామనందర వైకాఖమాన శుద్ధ చవతి.

No. 29
సంచిక ౨౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పులమాన్యును, వాయుబొట్ట
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పోట్లబోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంజీవివంటిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
లేక
249, ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బాంబాయి.

HIMALAYA ICE FACTORY.

మంచుగడ్డ ప్యాక్టరీ

బెజవాడ గవర్నరుపేటలో బందరు కాలువ యొడ్డున గూడూరి లక్ష్మణరావుగారి ఆవరణలో
నూతనముగా స్థాపించబడి అనుదినము పని జరుగుచున్నది. శుభ్రమైన మంచుగడ్డ అతిసరసముగా విక్రయింపబడును.
బయట గ్రామాదులకు మంచిప్యాకింగుతో అతిశీఘ్రముగా పంపబడును. రొఖముకే అమ్మబడును గాని అరుపు ఇవ్వబడదు.
ప్యాకింగుకు వేరే చార్జీ వలయువారు ధరలు పరతులు నిమిత్తము ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

మోటార్ ఆండ్ జనరల్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ,

మేనేజింగు ఏజంట్లు, బెజవాడ.

తెలుగు

ఇన్ కంటాక్టు గైడ్

(200 పేజీలు గలది. చక్కగ బైండు చేయబడినది)

గ్రంథకర్త:

యస్. సూర్యన్నారాయణ (డిప్లొమా హోల్డరు) అకౌంటంట్ అండ్ ఆడిటరు, బెజవాడ.

(ఈ పుస్తకమునందు ఇన్ కంటాక్టు సంబంధించిన ప్రతివిషయమును ప్రతినర్తకునికి అర్థమయ్యేలాగున
తెలుగునందు వ్రాయబడినది. ఇన్ కంటాక్టు విషయమై తెలుగుతో వ్రాసిన పుస్తకము మరియొకటి లేదు.)

కొద్దిప్రతులు మాత్రమే కలవు.

వెల రు 2-8-0

మద్రాసు, బళ్లారి, చితూరు, నెల్లూరునకు మాత్రము ఏజంట్లు కావలెను.

త్యాగరాజ గ్రంథమాల

- 1 ఇదేమేపిల్లా ఈలాగు మారిపోయినావు 0-1-6
- 2 అయ్యో నీవు నామగ్నా 0-1-0
- 3 ఏమే ఒకరినుండియొకరు ఇద్దరముచెడిపోతిమి 0-2-3
- 4 మన్యపానము 0-3-3
- 5 శ్రీ త్యాగరాజాష్టోత్తర శతనామవలి, ఆంజనేయ

స్తోత్రము, త్యాగరాజ చరిత్రము. 0-4-0

ఈగ్రంథములు తెలంగాణ నాగరత్నముచే రచియింప
బడి చదువుటకు హృద్యముగా నుండును. వలయునా కీక్రింది
చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.

త్యాగరాజ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము
(312)7, శ్రీనివాసయ్యరవీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

(ప్రత్యేక విలేఖరి నుండి)

నాయకులు నిర్వాహకాధ్యక్షమునకు దృక్పథమును మరల్చవలెను.

శ్రీ ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారి తీర్మానమును పాదించబడిన తర్వాత డాక్టరు బ్రహ్మజోష్యుల సుబ్రహ్మణ్యం గారి క్రింది తీర్మానమును ఉపపాదించిరి.

“శాసన సభా ప్రవేశము వ్యర్థవాదమునకు వాగ్విజృంభణమునకు కాలహరణమునకు దిక్కు తడవిగ ప్రయోజనము కానరానట్లు సభావ్యవహారములు వ్యర్థపరచినవి కావున నాయకు లికైన కిమి దృక్పథమును మరల్చి గ్రామపునరుద్ధరణమునకు సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికిని హేతును నిర్మాతా కార్యక్రమ నిర్వహణ ప్రబోధమునకు మరలవలసినదిగా యీ సభవారు నాయకులను హెచ్చరించుచున్నారు.

ఇంతవరకు శాసనసభలందు జరుగుచున్న వ్యవహారములు అక్కడి పరిస్థితులు అందరకు తెలిసియుండవచ్చును. ఆయితే మీ రాలోచింపవలసిన విషయము మీయొక్క ఆదర్శము స్వరాజ్యము అంతకంటె తక్కువదేమైనా? ఏవో మనవాళ్ళకు ఉద్యోగములు, నీళ్లు యిప్పించుట, రోడ్లువేయించుట ప్రాసేదెట్లుపనులు యిప్పించుట, నామికేవల చేయించుట యివియోగమ్యుక్తానము అగు స్వరాజ్యమా మనలక్ష్యము? మనముచేయుచున్నది స్వరాజ్యసాధనకు మార్గమేమో హృదయమును పరీక్షించుకోవలెను. మనమా గమ్యస్థానమునకు వెనుకంజవేయుచున్నామా లేక ముందుకు నడచుచున్నామా. శాసనసభలలో మన కాంగ్రెసువారు అధికముగా నుండవలెనని, కైతుల యిబ్బందులు చూడవలెనని యీ మొదలైన విషయములకే మన ప్రయత్నములు అన్నట్లుయితే అట్లే చెప్పి అవిధంగా చేయండి, అట్లు చెప్పక స్వరాజ్యసంపాదనమని చెప్పుచు మనమందరము మంత్రులమట్లు యే స్వస్వసంగతులతో తిరుగుచు యిటువంటిపనులయందే స్వరాజ్యమున్నందురా, ప్రజలను దగాచేసి నిమిగ్నమునను ముట్టచుట కాని మరెయిదేటిగాదు. ఈకోజులు మంత్రుల నాహ్వానించి వారికి సన్మాన పత్రముల నొసంగుటకు మారినది. ఇంతకంటె హాస్యాస్పదమైనదివేరలేదు. మంత్రులవర్గమైతేనే మహాభాగ్యమని ఎదురుచూచుచున్న వారమై పోయినాము. ఇట్టిపరిస్థితులకు కారణమేమి. పెద్దలు కాంగ్రెసునాయకులు బాధ్యులు. నేను చన్నపట్టణములో నుండినప్పుడు మంత్రుల దర్శనమునకై ఖద్దరునుధరించి ఏవో అవికానాలి యివికానాలని చెల్లెవాచే. మంత్రులగారియింటిముందర పడిగావులు పడవలసినదేనా? సహాయ నిరాకరణవారు తదితరులు ఆందరు చెల్లుబాటుచిరి. కాంగ్రెసు తీర్మానములలో సంధిగా వర్ణించినది. ఒక్కొక్కముకాదు. ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క అర్థము తీయుదురు. ఏమీ తోచక ప్రజలనుచూచి విచారింపవలసినదన్నది కన్పించి. స్పష్టముగా మీర చెప్పవలెను. ఈ ప్రభుత్వమును లొంగదీసుకొనగలమా, లేకపోతే వారికి లొంగిపోదాము. కాబట్టి నేను చెప్పేదేమంటే: ఆచెన్నపట్టణంలో మంత్రులమట్లు తిరగడంచూచినేసి ఆందరు నిర్వాహకాధ్యక్షమును చేయవలెను. ప్రకాశంగారిని నారాయణరాజుగారిని యీమొదలైన మనవారినందరిని శాసనసభలకు పాపంకట్టుకున్నామని చెప్పవలసినది. హనుమంతులవలె ఉండేనాయకులందరను ఆశాసనసభలలో ఆగందగోళ్ళములలో పడిపోవడంకంటె యీ నిర్వాహకాధ్యక్షాధ్యక్షాధ్యక్షమునకు గడంగుటమంచిది. మనకు దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారి వంటి నాయకులున్నారు. అక్కిమండములో మరుకుమన్న సురుకువారుకలరు. అట్టితీవ్రపరిస్థితులు కలిగించి పనిచేయుదము. నేడుకను అసమ్మతికి తీర్మానమును అంగీకరింపవద్దు. శాసనసభ్యులే ఉండవలెనంటారా చెప్పండి. స్పష్టముగా యింకాఉద్యోగాలు మొదలైనవి సంపాదించుకోమనండి. ఉద్యోగాలువద్దంటారా! ఇండియా ప్రభుత్వమును ఎదుర్కొనుటకు ప్రయత్నము చేయండి. ప్రజలను దగాచేయకండి.

మండపాక రంగయ్యనాయకుగారు ఆమోదించిరి. ఒక్కపక్షముగా నేర్పడవలెను. అని శ్రీ మధుర అన్నపూర్ణయ్యగారు, పిమ్మట యీక్రింది తీర్మానమును ఉపపాదించిరి. దానిని మొసలకంటి తిరుమలరావుగారు ఆమోదించిరి. మద్రాసు శాసనసభలో మంత్రులవేతనముల సందర్భమున కాంగ్రెసుసభ్యుల వ్యతిరేకము అసెంబ్లీలో ఆరికబిల్లు సందర్భమున కాంగ్రెసుసభ్యుల

వ్యతిరేకము యీకామిటివారు ఆఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీవారి క్రిందివిధముగా సిఫార్సుచేయుచున్నారు:—కాకాపూర్ణకాంగ్రెసు తీర్మానములను కాంగ్రెసుకు శాసనసభలకు కలిగే సంబంధము తీసివేయవలయును. శాసనసభలలోనుండి అన్ని పక్షములకు చెందిన కాంగ్రెసుసభ్యులు ఒకపార్టీగా చేరి గవర్న మెంటువారిని ధిక్కరింపవలెనని సలహానిచ్చుచున్నారు.

“శాసనసభ్యుల చర్య గర్హ్యము”

శ్రీ ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు గోవిందాచార్యగారి తీర్మానమునకు సవరణ నుపపాదించిరి. “వెంటనే ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమునకు యెన్నుకొనబడిన శాసనసభ్యులను రాజీనామాయావలెనని ఈసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు” అనుపదములను తీసివేచి, “ఖండించుచు” అనుపదమును “ఖండించుచున్నారు” అనుపదమునకు మార్చవలెను అని.

ఆయన మాట్లాడుచు నందిట్లు చెప్పిరి. మద్రాసు శాసనసభ్యులచర్య కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగానున్నదని ప్రత్యక్షముగా కన్పించుచున్నది. అది ఆందరమును నిష్కళానకతవద్దు. స్పష్టముగా యిట్లు వ్యతిరేకించినయెడల కాంగ్రెసును నిజముగా అవమానపరచుట అని నాభిప్రాయము. అయితే యింతమాత్రము తప్పుచేత వారిని అంతా కట్టివైచుకొని యిళ్లకు పొమ్మనురా? వారి చర్య గర్హ్యమునకు తప్పదు. కాబట్టి వారిని రాజీనామాలనిమ్మనక వారుచేసినది తప్పు అని చెప్పి విడుదలు చాలును.

పిమ్మట రెండవతీర్మానము సుబ్రహ్మణ్యంగారిది చర్చింపబడెను.

శ్రీ కందాళం సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు దీనిని ఎదిరించిరి. సుబ్రహ్మణ్యంగారి యుపన్యాసమును విమర్శించిరి. మనకెంత అభిమానమో మన శాసనసభ్యులకుమాడ అంత దేశాభిమానము ఉన్నదని గ్రహించవలసిన దని యన్నారు.

సి. పట్టాభి సీతారామకృష్ణగారుమాడ ప్రతిపక్షముగా మాట్లాడిరి.

శ్రీ మందేశ్వరశర్మగారు మంత్రులచర్యల ఫలితములవలన యిట్టి సంధిగర్హిత కన్పెనని చెప్పిరి.

శ్రీ దండు నారాయణరాజుగారు మాట్లాడుచు సుబ్రహ్మణ్యంగారి మాటలను విమర్శించిరి. మంత్రులమట్లు తిరిగేవాళ్ళలో నేను లేను. నేనెప్పుడును ప్రజాపక్షముగానే మాట్లాడుచు వాటిలో నున్నాను. ఇట్టి తిరుగుబాటు కాంగ్రెసు సంతోషించదని ఎప్పుడును చెప్పితిని. కాంగ్రెసు సభ్యులు ఉద్యోగస్వీకరణము జేయునప్పటికిని అట్టి స్వీకరించినవారికి దోహదము చేయరాదనువారిలో నేనొకడను.

నే నెవరిని ప్రత్యేకవ్యక్తులను నిందింపలేదు అని సుబ్రహ్మణ్యంగారు చెప్పిరి. X తర సంలిల జస్టిస్ పార్టీ వారు చేసే అన్యాయములు కష్టములు భరించలేక యీస్వల్ప దురవస్థ తొలగించుటకు మన కాంగ్రెసువారు కాంగ్రెసు అభిమానులు చెప్పినది చేయకపోతే నిస్పృహపడతారని చెప్పి కాంగ్రెసు సభ్యులు లొంగిపోతున్నారు. కాని అలా లొంగిపోవలసినదని నేను చెప్పేవాడనుగాను. స్వరాజ్యమే మన ఆదర్శమని చెప్పతూ ప్రజాప్రబోధముచేయువారిలో నేనొకడను. శాసనసభా ప్రవేశమువల్లనే యీనిస్పృహత్వము వచ్చినదని చెప్పినారు. 1922 సం॥నుండి 1926 సం॥వరకు ఆంధ్రదేశములో కాంగ్రెసు పక్షమున ఎవరు శాసనసభలకు పోయియుండలేదు. అయినప్పటికిని నిస్పృహత్వము అప్పుడే ఉండినది. వేరు గతంతరము లేక యిప్పుడీ శాసనసభా ప్రవేశమునకు ఒడంబడవలసివచ్చినది. మీరు సహాయనిరాకరణమును పునరుద్ధరించుచుందురా శాసనసభల నుండి వచ్చి చేసిన ఏమి ఉండదని నాకు అర్థమవును. మీరు గట్టిపని యేదైనా బయటచేయవలసిన దని చెప్పుదురా, తప్పక శాసనసభనుండి వచ్చివేసి చేపడెను. 10, 12 గురు శాసనసభలో నున్నంతమాత్రముచేత దేశములో నడిపించే నాయకులు కావలసినంత మంది ఉండగా ఏల నిర్వాహకాధ్యక్షము తీవ్రముగా జరుగకపోవలెను. ఈ 10 మంది ఒకవేళ లేకపోయినంత మాత్రముచేత సాగదా! ఖద్దరు అభివృద్ధికై నేను పాటుపడుచున్నాను. నాకు దానియందు నమ్మకమున్నది. మహాదాశయములు చంపుకొని పనిచేయుటలేదని మీరు నమ్మి మీ యిష్టము వచ్చినట్లు తీర్మానించండి.

శ్రీ అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారు పిమ్మట మాట్లాడుచు ఇట్టి ఉద్దేశము ఉండువలసినదే. మనకళ్ళయెదుట పెద్ద ఆదర్శములు పెట్టుకొని చేయవలసినదే అని చెప్పిరి. సహాయనిరాకరణము త్యాగము. జైల్లకుపోవుట వీనినిగరించుచెప్పి, కమ్యూనలిజము మతక్షులు, పెరుగుట దానివల్ల కలిగినవద్దము, జస్టి

స్ పార్టీచర్యలు, అందువల్ల ప్రజలను యిప్పుడు తృప్తిపరచవలసిన అవసరము తెలియపరచిరి. శాసనసభలలోను, పార్టీలలోను ఉండేపరిస్థితులు, కాంగ్రెసుపార్టీ మీటింగుల విశేషములు కొంతవరకు చెప్పిరి.

ఏమిజరిగినదియు యావత్తు అడిగి తెలిసికొనుటకు యీ సంఘమువారికి అర్హతయున్నది. కావున స్పష్టముగా ప్రతిపాదనను చెప్పవలసినదనియు, యీ ప్రయివేటుసంగతులు వార్తాపత్రికలకు పోగూడదనియు అభ్యుక్తులనుడిచిరి. కాశేశ్వరరావుగారు మద్రాసు కాంగ్రెసుపార్టీవారు మంత్రుల జీతములగురించిన విషయములలో ఎట్లాటి నిర్ణయమునకు వచ్చినదియు వివరించిరి.

వి. ఎల్. శాస్త్రిగారు తీర్మానమునకు ప్రతిపక్షముగా మాట్లాడిరి. తీర్మానమునందు భయంకరమైన మాటలు ఉన్నవని, శత్రువులను లొంగదీసికొనుటకే తాముందరు దృష్టియుంచవలెనని తమవారిచే నిందించుకొని విడనాడుట వలచి, కాదని.

ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు ప్రతిపక్షముగా మాట్లాడిరి. నిర్వాహకాధ్యక్షమనున్న మాట మామూలై పోయినది. అదొకఫాషన్ అయిపోయినది. కాని అన్నింటిని వెనుకపెట్టి నాము. హిందూమహమ్మదీయసభ్యుల, జాతీయ పాఠశాలలు, మొదలైనవి చేయవలసియున్నది. ఏమైనది మీరేయోచించుకొనుడు. అటులేకపోతే వేమందరూమన్నట్లు మనుష్యులలో లోటుంటే వేమందరూనే ఏమున్నది? ఏదైనా నూతనకార్యక్రమ మివ్వండి, చేస్తాను.

వెంకటప్పయ్యగారు సహాయనిరాకరణము అని చెప్పినారు. అదేమో నాకు తెలియదని లక్ష్మీనారాయణగారు రిరి.

రంగయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. లక్ష్మీనారాయణగారివంటి గురువులకు యీనాడు నిర్వాహకాధ్యక్షమను నందు విశ్వాసము లేకపోవుట విచారముకలుగుచున్నది. శాసనసభాప్రవేశమువల్ల వ్యర్థవాదము కాలహరణము, వాగ్విజృంభణము ఫలితములని క్రొత్తగా చెప్పటలేదు. శ్రీనివాసయ్యంగారే ఆత్మమును స్పష్టీకరించిరి. శాసనసభ్యులను రమ్మంటే వారికి భిన్నదృష్టిలేకుండ అందర కలిసి పనిచేయుటకే అని యుద్దేశము.

మకం బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు తీవ్రోపన్యాసము చేసిరి.

ఉపపాదకుడైన సుబ్రహ్మణ్యంగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఇందు సోదరులను దూషించుటకు యీ తీర్మానముకాదు మనవారిని మనలో కలుపుకొని శత్రువునుడికొనుటకే అని చెప్పిరి. ఇంకను చిల్లర వాక్యములకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. సహాయనిరాకరణము అక్కరలేదు. నిర్వాహకాధ్యక్షమము అక్కరలేదని అంటారు. క్రొత్త కార్యక్రమము అన్నది యిస్తే తాము చేస్తామన్నారు. కఠినపడములు తీసివేయుటకుగాను యీక్రింది విషయంగా ఆ తీర్మానము మార్చబడెను.

శాసనసభా కార్యక్రమము స్వరాజ్యసంపాదనకు సాధనగాక నిష్ప్రయోజనమై కాలహరణమునుచుండుటచేత నాయకులు తమ దృక్పథమును నిర్వాహకాధ్యక్షమ నిర్వహణప్రబోధమునకు యొక్కవ పట్టుదలతో కడంగవలసినదిగా యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

రాత్రి 9 గంటలకు 4 గంటలపేపు చర్చయైనపిదప తీర్మానము అంగీకరింపబడెను. 28 గురు అనుమారులు 15 గురు ప్రతిపక్షముగా నుండిరి. అభ్యుక్తులుమాడ సభ్యులు తీసికొనక పూర్వము నిర్వాహకాధ్యక్షమనునందు తమకుగల విశ్వాసమును తమ ప్రయత్నము కొనసాగక పోవుమంతులయు అన్యోన్య విషయములు కొన్నింటిని చెప్పిరి.

అభిశంసన తీర్మానము

పిమ్మట రాత్రి 2 గంటలవరకు గోవిందాచార్యగారి తీర్మానముపై చర్చ జరిగెను. ఎక్కువ ఉద్దేశము వెలువరింపబడెను. పెక్కురు ఉపన్యసించిరి. శ్రీ రామ సోమయాజులు వీరరాఘవస్వామి, నారాయణరాజు, నారాయణరావు, వెంకటరత్నం, కాశేశ్వరరావుగార్లు—అందరు శాసనసభ్యులచేతను అభ్యుక్తులు మాట్లాడించిరి. యావత్తు విషయములను స్పష్టీకరింపజేసిరి. శాసనసభయందలి చర్యకు తమ్ములను ఉత్తరవాదులు చేయరాదని చెప్పిరి. తమకు కాంగ్రెసు సూత్రములకు విరుద్ధముగా పోవుట ఎంతమాత్రమును యిష్టములేదనిరి. బలవంతము మీద తాము శాసనసభలకు వెళ్లవలసివచ్చినది. కాని యిష్టముమీద కాదనిరి. పార్టీలోనుండి తమ్మును విడదీసి ప్రత్యేకముగా ఖండించుటకు హక్కులేదనిరి. ఇది సహాయము కాదనిరి. ఇక ముందువిషయములన్నియు బహిరంగపరచబడి

తర్వాత ఖండనమో పరియోగము యేదైనను బాగుండు ననిరి.

శ్రీ రామసోమయాజులగారు మాట్లాడుచు యిట్టి క్లిష్టపరిస్థితులు కాసనసభ్యులకు రాకుండ యిష్టమైనను తగు కాక్షాస్థిబుద్ధులను మార్పులు చేయవలసి యున్నదనియు యంతకంటే విషమస్థితులు రాబోవుచున్నవనియు కాసన సభ్యులు పార్టీయొక్క నిర్ణయమునకు లొంగవలయునో నాయకుల మాటలకు లొంగవలయునో అ. భా. కాం. సంఘ మునకో యితర కాంగ్రెసుసంఘములకో విధేయులై యుండ వలయునో తెలియరాని చిక్కునీటిని తొలగించుకొని ప్రయత్నముచేయుట మంచిదని చెప్పిరి. కాసనసభ్య నాయకులు రాష్ట్రసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గములో సభ్యులుగను కాసన సభ్యులందరును సాధారణ సభ్యులుగాను నుండజేసిన కొంత సామరస్యము కలుగునేమో అని తమకు తోచినది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథగారు సవరణకు ప్రతిపాదనలు మాట్లాడిరి. కాసనసభ్యులందరును వ్యతిరేకముగా సమ్మతించిరి. 29 గురు అనుమతిముగను 21 మంది ప్రతిపాదనలు గను సవరణకు సమ్మతించిరి. సవరణతో తీర్మానమును వోటుకుపెట్టగా అధికసంఖ్యకులచే తీర్మానము అంగీకరింప బడెను.

ద్వితీయదిన చర్య

సోమవారము ఉదయమున మరల సభకూడెను.

పు. ల. కామ్రాగారు చైనా తీర్మానమును పెట్టిరి. చైనావారి స్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు నిరంకుశ చర్యను ఖండించుచు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము వారికి చైనా యుద్ధమునందు సహాయము చేయరాదనచు అందున్నది. దీనిని కాశీశ్వరరావుగారు ఆమోదించిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

నిర్వాణకార్యమునకు సామ్యము

నిర్వాణకార్యక్రమము జరిపించుటకు ఒక లక్ష రూపాయలు వసూలు చేయవలెననియు అందులకొక ఉపసంఘము నేర్పాటు చేయవలెననియు శ్రీ అ. కాశీశ్వరరావుగారు ఉపపాదించిరి. శ్రీ వి. ఎల్. కామ్రాగారు ఆమోదించిరి. రెండుగంటలకాలము సందర్భాసందర్భములగురించి చర్చింపబడెను. ఇక ముందు దీనినిగురించి చూడవచ్చునను నుద్దేశమునల తీర్మానము ఉపసంహరింపబడెను.

శాంతిసైన్యము

500 మంది వాలంటీర్లను సమకూర్చి తర్ఫీదుచేయవలసిన దనియు ఆ యేర్పాటునకు ఒక ఉపసంఘ ముండవలెననియు మరల బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు ఉపపాదించిరి. కాశీశ్వర రావుగారు ఆమోదించిరి. మోతే నారాయణరావు, అయ్యంగి వెంకటరమణయ్య, అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావు, బంగుటూరు ప్రకాశం, బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు, ఉపసంఘముగా నేర్పడిరి.

నూతనకార్యక్రమము—పూర్తియగు సహకారము “కాసనసభ్యులలోని సభ్యులు తమసాసములను వదలి దేశములోనికి వచ్చి ఆందోళన జరుపవలసినదను సిఫారసు అఖిల భారత కాం. సంఘమువారు అంగీకరింపని సందర్భమున, కాసన సభ్యులు గవర్న మెంటువారితో పూర్తియగు సహకారమునకు దిగి మంత్రిత్వ యిత్యాది పదవులను స్వీకరింపవలసినదని తీర్మానించవలసినదని అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి కీసంఘమువారు సిఫారసు చేయుచున్నారు” అను తీర్మానమును అధ్యక్షుడు ప్రకాశంగారు ఉపపాదించిరి.

సవరణ

“తీర్మానించవలసినదని” అను పదమునకు తర్వాత “యు, ప్రస్తుత కాంగ్రెసు కాసనసభ్యులు తమ సాసములకు రాజీనామాలుచిచ్చి యీ నూతనకార్యక్రమమును అమలునందుంచుటకుగాను తిరిగి ఎన్నికలకు నిలువవచ్చుననిగూడ తీర్మానించవలసినదని” అను నారాయణరాజుగారు సవరణ నుపపాదించిరి.

ప్రకాశంగారు సవరణ అంగీకరించిరి.

ఈతీర్మానము గౌహాతీకాంగ్రెసు తీర్మానమునకు విరుద్ధముగా నుండుననియు అందువల్ల అ. భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు మార్పులకు నిలువడవలయు. పారుపూడి సత్యనారాయణగారు అభ్యంతరమును నూచించిరి.

అంతట 11-30 గంటలకు సభవారు భోజనమునకులేచిరి.

మధ్యాహ్నపు సభాచర్య

తిరుగ 12-30 గంటలకు ఆం.రా.కాం.సం. సమావేశమైనది. అభ్యంతరమునకు రూలింగు యిచ్చుటకుగాను ఉన్నవ లక్ష్యనారాయణగారు అధ్యక్షపదవిని స్వీకరించిరి.

ఉప్పులూరి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు యాతీర్మానమును చర్చింప రాదనిరి. గౌహాతీ కాంగ్రెసుతీర్మానమునందు “పాలీస్ ఆఫ్ సెల్ ఫెరియెన్స్” అని చెప్పబడెను “డిటర్మిన్డ్ రెసిడెన్స్” అని దిగవర్న మెంటు” అని యుండుటచేతను పాలీ సీకిని మార్గమునకును భిన్నముగా నడువవలసివచ్చును అను కారణముల జెప్పిరి.

అ. కాశీశ్వరరావుగారు కూడ యా తీర్మానమును చర్చించకూడదనిరి.

దండు నారాయణరాజుగారు తీర్మానమును చర్చింప వచ్చుననిరి.

కాంగ్రెస్ కాన్వెన్షన్లములో 21-వ నూత్రమునందు క్రొత్తపరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు అ. భా. కా. సంఘమువారు తీర్మానమును చర్చింపవచ్చునని యుండుటచేతను, ఇప్పుడు నూతనపరిస్థితులు వచ్చుటచేతను యా తీర్మానమును చర్చింప వచ్చునని లక్ష్యనారాయణగారు రూలింగుయిచ్చిరి.

వి.ఎల్. కామ్రాగారు తీర్మానమునకు ప్రతిపాదనలుగా మాట్లాడిరి. మనము యిదివరకు అంగీకరించిన తీర్మానముల యుద్ధమున కీతీర్మానము అ స ం బ ధ్ధ ము గా నుండును. మోచర్ల రామచంద్రరావుగారి వంటి వారు ను యాతీర్మానమును విన్నయెడల యందుకే నన్ను అనెల్లీ ఎన్నికలకు నిలువవలదన్నారు అని అనవలసివచ్చును. ఈతీర్మానమును అంగీకరించిన యెడల మనము యిన్నేళ్లనుండి చేసిన ప్రయత్నము అంతయు మంటలో గలసిపోవును. కాంగ్రెసుకు అప్రతిష్ట తెచ్చిపెట్టినవారగుదురు. కాబట్టి తీర్మానమును ఉపసంహరించుకున్న యెడల మంచిది.

కోడేటి రంగాచార్యగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. నిన్న రాత్రి గోవిందాచార్యగారి తీర్మానమును బలపరచి యిప్పుడీ తీర్మానమును కూడ బలపరచుచున్నారే అని మీరు నన్ను చూచినవచ్చువచ్చును. కాని సందిగావను యంతకంటే పరమావధిము లేదని యెంచి బలపరచుచున్నాను. అట్లో యిట్లో కేలేటందు కింతకంటే మరియొక నూత్రము లేదు.

బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు ప్రతిపాదనలుగా మాట్లాడిరి.

అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు ప్రతిపాదనలుగా నుడువుచు తీర్మానమును ఉపసంహరించు కొనవలసినదని కోరిరి. యీసంఘసభ్యుల అభిప్రాయమును కనుగొనుటకు ప్రకాశంగారు ఈతీర్మానమును పెట్టిరి. కాని నిజముగా సంపూర్ణ సహకారముచేయుటకు ఆయనకు మనసు ఉండకాదు. ఒక్కసారి మనలను పరీక్షించుటకు పెట్టినారు. ప్రకాశంగారే అస్సెంబ్లీకామండ మద్రాసు కాసనసభకే నిల్చుండి సభ్యుడై యుండినయెడల యిట్టి తీర్మానమును నూచించరని తోచుచున్నది. నారాయణరాజుగారి సవరణ ఫలితమేమనగా ప్రభుత్వమును ధిక్కరించుటకు నిలబడిన కాంగ్రెసు సభ్యులమైన మేము యీనూతన కార్యక్రమము నడుపుటకుగాను మరల నిలబడనునే యుద్దేశమే వ్యక్తపడుచున్నది. బ్రాహ్మసభ్యుడిపాత్ర మెంటులలోనున్న కష్టములను గురించియు మంత్రిత్వముల నిష్ప్రయోజనమును గురించి మాట్లాడిరి.

మొసలికంటి తిరుమలరావుగారు ప్రతిపాదనలుగా మాట్లాడిరి. ఈతీర్మానము దేశములో ఒక బాంబులునునపడును. గౌహాతీ కాంగ్రెసు తీర్మానముల మీద వోటుఆఫ్ సెన్సర్ పెట్టినట్లు గును. ఉద్యోగ స్వీకరణమని కాంగ్రెసుపేరుచెప్పి మనము చేసినట్లుయితే చాల పతితమగును. సహకారములోనికి దిగులే దేశములకు చాల అపకారము చేసినామని ఆర్థమాతుంది. ఈ నిరోధకదృష్టిని (Spirit of resistance) దేశములోఉంచి తిరుగదేశములో ఒక కాక్షాస్థగ్రేవక బయల్దేరవరకు యీప్రస్తుతరీతినే పోనిస్తున్నట్లుయితే బాగుండుంది. ఇది ఒక టోకెంమామనుగా మాట్లాడి యంతటితో విడిచిపెట్టినట్లుయితే బాగాఉండును.

మండేశ్వరశర్మగారు మాట్లాడుచు ఎన్ని అవరోధములు అపజయము కష్టదశలు వచ్చినప్పటికిన్ని రాజా ప్రతాప్సింగు వంటివాడు డివెలరావంటివాడు లొంగిపోయెనా, కార్యసూత్రముండవలెనని మోచర్లించిరి.

ఉన్నవలక్ష్యనారాయణగారు అతిరుణముతో కన్నుల నీరుగారుచు మాట్లాడిరి. కేవలం నిస్పృహతో యాతీర్మానమును ప్రకాశంగారు తెచ్చిపెట్టినట్లు కనుపిస్తుంది. ఉత్తేజమైనభావము కలుగకుండ దేశమునకు అపకారము కల్పనేమో అని నాయుద్దేశము. కాసనసభ్యులు మొన్న మొన్నను కాసన సభలో ప్రవేశించి ఒక్కసారి ఏదో తప్పుచేసినారని యింత మాత్రముననే నిస్పృహత్వము వచ్చుట దుఃఖకరము. ఇట్టి సంపూర్ణ సహకారము చేయుటకంటే అత్యవశ్యమేకొనుట మంచిది. పితలే రణరంగములో డికోని చావలెను. నిరోధకప్రకాశికయందొకను నాకు నమ్మికగలదు.

శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్యనారాయణగారు చైర్మన్వర్తముల బురిగొల్పుచు చక్కని హెచ్చరికజేసిరి.

పారుపూడి సత్యనారాయణగారు ఆంగ్లములకు పురుషులక్షణ విట్టిది కాదనిరి. శ్రీనివాసయ్యంగారి నాయకత్వము క్రింద కాంగ్రెసు ప్రజాభివృద్ధి క్రమక్రమముగా శోషిల్పవలన యిట్టిదురవస్థతీర్మానము వచ్చినరావచ్చును. దేశములో కారణములారయక ఏటిపరిస్థితులలో యాతీర్మానము ఉద్దేశింపబడినదో అదంతగా విడిచిపెట్టి ఆంగ్లము సంపూర్ణ సహకారమునకు ఒడంబడిరనుమాట ప్రతిపాదనగును. ఎల్లప్పుడును ఆంగ్లదేశము ముందంజవేయునని ఆంగ్లదేశము స్వాతంత్ర్యప్రకటన ఆదర్శములో దారిమార్పుచేసినది ప్రఖ్యాతిచెందు యిట్టితీర్మానము ఆంగ్లభారత్వమునకు మర్యాదనొసగుచున్నది. ఇట్టినిర్దిష్టమైన తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనుట మంచిది.

దండునారాయణరాజుగారు మాట్లాడుచునీటినిరి. ఎంత చేయగలమో అంతయే చెప్పవలెను. నుపరిపాలనా, స్వపరిపాలనా ఏదికావలయును? దేనికి కాసనసభలకు వెళ్ళుచున్నా? స్వల్పసౌకర్యములకే నట్లుయితే నుపరిపాలన జరిపించుటకు అవసరమైనవీల సహకారమును ధిక్కరింపవలసినవీల ధిక్కరించుటయును చేయవచ్చును. (తీర్మానముం దట్లులేదని అందరును అరిరి. ప్రకాశంగారుమాడ సంపూర్ణయైన సహకారమే అని చెప్పిరి.) పూర్తియగు సహకారమంటే యథోచితసహకారమనే నాయర్థము అంతే నిజముగా రాజకీయజీవితమును పవిత్రముగా నుంచుకొనవలెనంటే యాతీర్మానమే శరణ్యము. దీనివల్ల అశారవమేమి లేదు.

బంగుటూరు ప్రకాశంగారు ప్రత్యుత్తరము చెప్పుచు సంధిగీతినీబట్టియు యీరెండుకోజల వక్తృత్వమునుబట్టియు యిట్టి తీర్మానముమాడ ఉండుటమంచిదని యాచించి పెట్టితిమనియు అ. భా. కాం. సంఘములోరానున్న పరిస్థితులకు జవాబుగా యీఅభిప్రాయమును ముందుగనే దగ్గరపెట్టుకొని ఆక్కడ సభలో నివేదింపసంచిపెట్టితిమనియు ఏదోఒకటినిరాజకీయచేసికొని చేయవలసియన్నదనియు మనకు శక్తిసామర్థ్యము లుండి గిపోయినవి. ఏమి చేయలేకున్నపుడు సంస్కరణములను పనిచేసి గవర్న మెంటుతో సహకారము చేయవలసినదని కోరుచున్న బక్రెకౌహెడ్ ప్రభువునకు జవాబుగా సంపూర్ణముగా సహకారముచేయుచు ప్రభుత్వమువారి దయాధర్మభిక్షమును తీసికొనున వ్రించినట్లుయితే యిప్పటి దుస్థితికంటే బాగుండునని యూహించితినియు చెప్పిరి.

అందరి కోరికపైనను దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యగారు తమ అభిప్రాయముచెప్పిరి. భారతంతా అయిన తర్వాత స్వరాజోపాధిపత్యం అనియున్నది. అట్లుగాక ప్రస్తుత భారతంతాగా నరకారోపాధింగా వినిపిస్తుంది. ఇంత నిస్పృహత్వమునకు అవసరమేమియో గోచరింపదు. నిస్పృహ కనపరము కలగలేదని నాఅభిప్రాయము. యుద్ధంచేసిననే చావవలెను గాని శత్రువునకు వెన్నుచుట్టకంటే దౌర్బల్యము వేరులేదు. 80 సం॥ కుపైగా సహకారముచేసి తిలకుచెప్పిన యథోచిత సహకారమునకు ఒక మెట్టు ఎక్కినాము. అటుపైని యింకను యింకను వెళ్లి నాము. సహాయనిరాకరణము జరిపించినాము. ఇప్పుడంతయు వర్ధమగును. దౌర్బల్యము కలిగినప్పుడు ఫీ అని త్రోసివేయుట సూరలక్షణము. నిత్యము కష్టభావముండవలెను. డబ్బు లేకపోతే దానంతట అదియే పుట్టుతుంది. కాబట్టి యాతీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనుటయే నా అభిప్రాయము.

మీరు ప్రభయంయిస్తారా అని ప్రకాశంగారు అడిగిరి. నేనెప్పుడు మీ నేనచేయవచ్చునే అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

బ. సుబ్రహ్మణ్యంగారు వెంకటప్పయ్యగారితో నేకీ భవించిరి. గౌ. శీతారామశాస్త్రిగారు కా॥స॥ ఎన్నికలలో ప్రవేశించినందుననే యీ నిస్పృహత్వమునకు కారణమని చెప్పిరి. ఒక్క నాయకునిక్రింద మనమందరమునుకలసి పనిచేయుచుము రండి అని కోరిరి.

తీర్మానము ఉపసంహరించుకొనబడెను.

పారుపూడి సత్యనారాయణగారి క్రింది తీర్మానమును ఉపపాదించిరి— చైనా స్వాతంత్ర్యమునకు నిరోధముగా ఇండియాగవర్న మెంటు చేయుచున్న కార్యమునకు భారతీయుల అసమ్మతి చిహ్నముగా కాంటనీన్ గవర్న మెంటువారికి రూ॥ 10,000 లకు తక్కువ కాని కానుకల పంపించవలసినదని అ. భా. కాం. సం. వారికి యీసంఘమువారు నూచించుచు ఆం. రా. లోని జిల్లాతాలూకా గ్రామ కాంగ్రెసుసంఘములన్నియు కూడ తమకు తోచిన కానుకలను వసూలుచేసి అందజేయుచైనా స్వాతంత్ర్యోద్యమము పట్ల మనకు సాదరభావమును ప్రకటించవలసిన దని యీసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నంగీకరింపబడెను. రూ॥ 116 లు కాంటనీన్ గవర్న మెంటుకు పంపుటకుగాను వసూలుచేయబడి కార్యదర్శికి యివ్వబడెను.

సభ 4 గంటలకు సమాప్తమైనది. పిమ్మట 4 గంటలకాలము ఆంధ్రఖడ్గద్రాంఛివగ్గర్లు అందరును సుమారు 200 మంది సమావేశమై సాధక బాధకముల చర్చించుకొనిరి. ఖడ్గద్రాంఛివగ్గరించి చేయవలసిన మార్గముల యాచించిరి.

బ్రు నెల్సు అంతర్జాతీయ మహాసభ

సామ్రాజ్యకాంక్షను నిరసించుటకు
ఫిబ్రవరి 10, 15 తేదీలందు జరిగెను

పండిత జవహరిలాలు నెహ్రూగారి రిపోర్టు
(మొన్నటి తరువాయి)

కార్యనిర్వాహకవర్గ మేర్పడుట

చివరకు నిరసనపట్టుకొని పాపింపబడెను. లీగు జనరలు కౌన్సిలనందు అధ్యక్షులవర్గ మొకటి యేర్పరచబడెను. 5 నరు గౌరవాధ్యక్షులు నూచింపబడిరి. ఇండియా యెడల గౌరవము జూపుటకుగాను యీ విధుగురిలో నన్ను గూడ చేర్చుకొనిరి. ఈవ్విను, రొమేనులోలెండు, సమయమునను సతి, జార్జిలాన్సు బరిగార్లు మిగతవారు. ఈసభకు కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు 9 నరు సభ్యులుగలరు. వీరుగాక మరినలుగురు ఎల్లప్పుడు హాజరు కావగలరను అసలుసభ్యులు రానిసమయమున ఓటుజేయుట కుగూడ అధికారముగల సభ్యులు గలరు. నన్ను ముగ్గురు కార్యనిర్వాహకవర్గములో నొకనిగ నుండవలసిరి. కాని నేను ఇండియానుండి వీరి సభలకు హాజరుగట దుర్లభము గావున నిరాకరించితిని. అయి నప్పటికి నన్ను కార్యనిర్వాహకసభ్యునిగ వేసిరి. ముగ్గురు కార్యనిర్వాహకవర్గముగలరు. గిబర్టి గారు హంగేరియా దేశీయుడు, వివిధ భాషాజ్ఞాని. ఇప్పుడు కార్యనిర్వాహకవర్గమునందున్నాడు. లియూ గారు చైనీయుడు. కాని సాధారణముగ బెర్లినులో నుండును. నెంగారు ఫ్రెంచి ఆఫీసు కాలనీలనుండి వచ్చిన నీగ్రో. కాని పారిసు నివాసి. కార్యనిర్వాహక వర్గమునకు అధ్యక్షులు జార్జి లాన్సుబరిగారును, ఈడోమెన్సు గారు ఉపాధ్యక్షులు. కార్యాలయము పారిసులో నుండును. కొన్ని నెలలవరకు బెర్లినులో నుండును.

ఇండియాకు గల మేలు

ప్రస్తుత యేర్పాటుప్రకారము ప్రతినిధులనంపిన సంస్థలన్నియు యీసమితియందు చేరినట్లే. యివి సమితినిధికి ధనసహాయము చేయవలసియుండును. ఇట్లుచేసి సంస్థలు సమితి సభ్యత్వము నిరాకరింపవచ్చును. బలవంతములేదు. ఇండియను నేను నలుకాంగ్రెసు యీసమితిలో చేరినట్లే గణించబడెను. ఆ.భా. కాం. సంఘమువారు ఈసాంగత్యమును విడచిపెట్టరని నమ్ముచున్నాను. దీనివలన యెక్కువ లాభముకలదుగాని నష్టములేదు. మనదేశ సమస్యలపట్టికేల ఆశయాఖండమునం దిరరదేశములతో సఖ్యత యేర్పడును. మనలగూర్చి సమితిద్వారా ప్రపంచములో ప్రచారము చేయింపవచ్చును. భారతదేశయమహాసభవారు విదేశములందు ప్రచారముగూర్చి యీమధ్య చాల యోచించి యుండిరి. ప్రచారకసంస్థల కేర్పరచదలచిరి. కాని యిప్పటికే మియు జరుపలేకుండిరి. మనకు ప్రపంచసహాయము చాల తక్కువ మనదేశములో పటుతర కార్యవిధానమును సరించుట యే విధేయ ప్రచారమునకు మూలమున మనము వాదించెడివారము. అది యిప్పటికిని నిజమే. కాని వేరొకసంస్థ మనతప్పురస విదేశములలో ప్రచారము జేయ సిద్ధముగ నన్ను ప్రభు మనమేల వారిసహాయమును ఉపయోగింప రాదు? ప్రచారము మాట యటుండ యితరదేశముల జాతీయోద్యమములతో యీసమితిద్వారామనకు సంపర్కము గలుగును. సామ్రాజ్యకాంక్ష ప్రతిహాసమితి నేడుపసిమానగ నున్నది. దీని భావియభివృద్ధిని గూర్చి యిప్పుడు సరిగ జెప్పజాలము. కాని బాగుగ అభివృద్ధిజెంది గృహమైన సంస్థగ ఎదిగెడినూచనలు గలవు. కొందరు ఉపన్యాసకులు దెలిపినట్లు యీసమితి జీనీవాలో సమావేశమున ప్రభుత్వముల సమితివలె గాక నిజముగ నానా జాతి సమితి లేదా ప్రజాసమితి కాగలదు. కావున యీసమితి యందు భారత కాంగ్రెసువారుచేరుట చాల ఉపయోగకరముగ నుండును. అందుచే కాంగ్రెసు స్వేచ్ఛాప్రవర్తనమునకు భంగము కలుగదు.

మన దేశీయరాజకీయవ్యవహారము తెలుస్తున్న స్వదేశ రక్షణమును కోరియు ప్రపంచభాగ్యమును కాంక్షించియు భావికర్తవ్యము నిర్ణయించెడి మహోద్యమములందు పాల్గొనక దూరముగ నుండజాలము. బాహ్యప్రపంచములో మనకుగలసంబంధ బాంధవ్యములన్నియు, మూడుపాళ్లు ఇంగ్లాండుదేశము, ఇంగ్లీషు భాష మూలముననే విదేశీయవ్యవహారములందు మనకుకేవల పాక్షికదృష్టి ఒకొక్కపుడు పూర్తిగ ఆసంభావితముగ అభిప్రాయము కల్గుచున్నది. అందుచే యితరదేశములతోను ఉద్యమముల

తోను అన్యోన్యతను పెంపొందించగల అవకాశములన్నింటిని ఉపయోగించుకొనవలెను. నేడు చీనాలో గొప్ప విమరూపణ తలపించినది. బ్రిటిషుకాబిటెరుషియాతో యెట్టిసంపర్కము లేకుండ తెగతెంపులు జేసికొనుటకు ఉద్దేశించుచున్నట్లు వార్తలుగలవు. ఈ విమరూపణ అట్టి పరిస్థితులు అభివృద్ధిచేయునో నాకుదెలియదుగాని యుద్ధము నిశ్చయమనిమాత్రము యెల్ల రెరుంగుదురు. ఇంగ్లాండు చీనాదేశముల మధ్య జరుగగల సంగ్రామము పెక్కువిధముల భారతదేశమునకు ఒత్తిడికలుగజేయకమానదు. ఇంగ్లాండు రషియా మధ్య జరిగెడి యుద్ధము మనవాకిటముందే భారతీయ రుధిరధనప్రసంతులతోడనే జరుగునుగాని ఎవరునో మారుమూల జరిగెడిది కాదు. దీనిని గమనించుకొండజాలము. జాతీయతాభివృద్ధికి మన మేర్పరచుకొనిన ఉత్తమవిధానము లన్నియు విఫలములగును. మనము ఏవిధానమును ప్రతిఘటించుచున్నామో అట్టి విధానమును రక్షించుటకు జరుగవచ్చు సంగ్రామమును హతాత్తుగ ఆసంసిద్ధముగ ఎదుర్కొనవలసియుండును. అట్టి సంగ్రామము జరుగకుండజేయునలెనన్న సంగ్రామము ప్రకటించబడకుండు వరకు వేచియుండజాలము. ఒకపరి అట్టి విమరూపణ తలపించిన పిదప ఏమయినను చేయగలట్లు మిగులకష్టము. కాని భారతదేశమునంటి పరాధీనదేశమునందును ప్రజాభిప్రాయము చక్కగ ప్రబోధింపబడి మన ప్రభుత్వ పరరాజ్యకాంక్షా విధానము మనల నెచ్చటకు గొంపోవుచున్నదో గమనింపజేసిన చాలపని జరుగగలదు. చీనాలోని మన సోదరులపై పారాడుటకు భారతీయ సైనికులను ఉపయోగించెడి ఆపమానకరముగ పద్ధతిని తుదముట్టింప నెంచిన మన ప్రజలకు యీ విషయములెల్ల బోధించి నిరసనాందోళనము కలుగజేసి ఒక్క భారతీయ సైనికునే చీనాకు పంపుట దుర్లభమునకుండుట జేయవలెను. ఇంగ్లాండు దేశముయొక్క సామ్రాజ్యధరవంకారుల ప్రయత్నములవలన భారతదేశము యెట్టిలాభమును బడయజాలదు. మనకు తోడుగనుండు ప్రబలముగ ప్రజాభిప్రాయముతో ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యప్రజాపీడితుల చేతులతోని కీలుబొమ్మలవలెనుండజాలమనియు వారి ఆజ్ఞలనుసరించి యుద్ధమునందు పాల్గొనమనియు మనయొక్క మైత్రికిని సానుభూతికిని పాత్రులగు సోదరుల నణగద్రొక్కుటకై భారతప్రతిభ మన యోగింపమని విస్పష్టముగ నేల ప్రకటింపరాదు? చీనాక్షమను సినినిగూర్చి బ్రిటిషు ఇండియా డెంటు లేబరు పార్టీవారు గావించినతీర్మానమును ఆ. భా. కాం. సంఘమువారిని గమనింప గోరుచున్నాను. భారతదేశమువలె బ్రిటిషు కార్మికులు చీనాదేశస్వాతంత్ర్యోద్యమమునందు శ్రద్ధగలిగియుండరు. అయినను వారెంతయోసాహసమువహించి కేవలసానుభూతిని ప్రకటించుటయేగాక తాముచేయగల సాయముగూడ తెలిపియున్నారు. ఆ. భా. కాంగ్రెసుసంఘమును తనప్రతిష్ఠను గాపాడుకొనుటకు మన జాతీయోద్యమముయొక్క భావివిజయమునకు నింతకంటెను తక్కువగ నేమియు చేయజాలదు.

నేనిదివరకు జెప్పినట్లు బ్రు నెల్సులో ఆసియాఖండపు రాష్ట్రముల ప్రతినిధులు చాలమందితో సంప్రతించితిని. ఆసియా దేశము లన్నింటిమధ్యను సన్నిహితముగ పరస్పరమైత్రి పెంపొందవలెనను గాధానురాగము గలదు. ఇంతకన్న ఆచరణ సాధ్యమగు మార్గము గావించబడజాలవు. ప్రస్తుతమునకు సామ్రాజ్యాధికారప్రతినిధోధక సంఘము మనకెల్లరకు సామాన్య సమావేశమునకు అవకాశ మొయగలదనియు తద్వారా పరస్పరసంబంధములు జరుగగల దనినా, తలంచితమి. దీనికి తోడుగ మన జాతీయప్రతిష్ఠాపనలు నేరుగ సంబంధ బాంధవ్యములు గలిగి ప్రయరణలు నివేదికములను అన్యోన్యము మార్చుజేసికొనవచ్చును. మన సాంత్వనిక కాంగ్రెసులందును సమావేశములందును నితర ప్రతిష్ఠాపనల ప్రతినిధులను సాదరముగ ఆహ్వానించవలెను. అవకాశములు లభించినపుడెల్లను అన్యదేశముల సందర్శించి అచ్చటి జాతీయోద్యమములను బాగుగ తెలిసికొనవలెను.

భారతదేశీయ మహాసభా ప్రతినిధులు గాని విద్యార్థులు గాని ప్రేక్షకులు గాని వెల్లడివారిని ఆహ్వానించుటకు చీనాదేశమిత్రులు మిక్కిలి కుతూహలము గనబరచుచున్నారు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ ప్రతినిధులు చీనాదేశమునందలి పరిస్థితిని ప్రత్యక్షముగ జూచుటకు చీనా దేశమున కరుగుచో వారికి అంతకంటె సంతోషకరముగ నుండు వేరొకటియుండదు. విద్యోపార్జనా సక్తితో వెల్లడివారికి సర్వసౌకర్యములను సంగటకు వారిప్పటికిని సంసిద్ధములై యున్నారు. ప్రాచీన భారతవిజ్ఞానచిహ్నములనేకములు చీనా దేశమునందు లభింపగల వనుట సర్వజన విదితమే.

చీనా యుద్ధము - ఇండియా కర్తవ్యము
చీనానుగూర్చి మనకు వచ్చెడి వార్తలన్నియు ఇంగ్లీషు అధికారుల ద్వారాకల్గుచున్నవని జెంది వచ్చుచున్నవి. ఇట్టి పాక్షికమున పెక్కువేళల తారుమారు చేయబడినవార్తలనుబట్టి మన అభిప్రాయములను నిరపరచుకొనరాదు. గత ఏ రో హామహాసంగ్రామమునందు ఇంగ్లీషువాగ తమ ప్రచారముకొరకై వార్తలను ఎట్లు మాలిన్యసంకలితము జేసిరో మనకు అనుభవము వలన తెలిసినదే. అదేవిధముగ ప్రచారము తిరిగి జరుగుచున్నది. కావున మనము జాగరూకతతో మెలంగవలెను. బ్రిటిషువారి ప్రాణములకు మహాపత్తువాటిల్లినదను కాకిగోల రేపబడినది. అందుచే వారిని సంరక్షించుటకై మహాత్మాగంధీతో 20,000 నై నికులను అనేక యుద్ధకాలను తదితర పరివారమును పంపి యుండిరి. కాని ఇట్టి వలకొలది దినముల క్రితమే బ్రిటిషుకామన్సుసభలో మర్రితులలో నొకరుమాట్లాడుచు గృత నూడుసంవత్సరములలో ముగ్గురుబ్రిటిషుప్రజలుమాత్రమే ప్రాణముల గోల్పోయినయియు అదేకాలములో 250 చైనాప్రజలు చంపబడిరనియు 260 చైనాసైనికులు బ్రిటిషుసైన్యాలచే గాయపడి నధింపబడిరనియు చెప్పియుండెను. ఇదిబ్రిటిషుఉద్యోగుల అంచనా చాలవరకు బ్రిటిషుప్రతిభ వశమందున్న చైనావారి అంచనాయందు హంగేనాస్సీను హత్యలందు బ్రిటిషుసోల్దరులచేత వేలకొలది సమసిరిన వ్రాయబడియున్నది. నేడు చీనాలో నిజముగ అనేక ప్రాణములకు మహాపద వాటిల్లినదనుట నిజమే. కాని ఎవరిప్రాణములకు? చీనావారి ప్రాణములకుగాని యితరులకుగాదు. విపత్తువాటిల్లినది, బ్రిటిషువారి తుపాకుల నుండి. దురదృష్టవశమున భారతీయులతుపాకులనుండియు అపద కలుగుచున్నది.

కావున చీనాను గూర్చిన విశ్వాసార్థములగు వార్తలు తెప్పించుటకు ప్రయత్నములు చేయుట అత్యవసరము. ఇది కష్ట సాధ్యముకాదు. ఏమన చీనావారి వార్తాప్రచారకసంస్థలనేకములు గలవు. ఆ. భా. కాంగ్రెసుసంఘ కార్యాలయమువారు ఈవిషయమై త్వరలో తగుప్రయత్నము జేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

జవహరిలాలు నెహ్రూ

మొంటానా, స్విజరులండు, 20-2-27.

స్టాచూటరీ కమిషనునియామకము

బయటివారి నే నియమించవలెను

యూరప్షియను సంఘమువారికోర్కె

కలకత్తా, మే 4-స్టాచూటరీ కమిషను నియామకమును గూర్చి యూరప్షియను సంఘ కార్యదర్శి సంస్కరణములు ప్రసాదించబడిన పిమ్మట ప్రభుత్వ మెట్లు పని జేయుచున్నదియు విచారించుటకై బయటివారి నే నియమించుట హిందూదేశమునకు శ్రేయోదాయకమని తమ సంఘమువారు తలంచుచున్నట్లుగా ఇండియా మంత్రికి జాబువాసెను. ఒకవేళ మరియొకవిధముగా తీర్మానింపబడి హిందూదేశములోని వేర్వేరు సంఘముల ప్రతినిధులు కమిషనునందుండుట సంభవించేనేని బ్రిటిషు అధికారేతరసంఘమునండి గూడ సభ్యులను తీసుకొనవలసినదని యీ సంఘమువారు కోరుచున్నారని ఆయన తెలియజేసెను. (క్లి. పెను.)

తెలుగు పండితుడు కావలెను

సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములను పరిష్కరింప పండితులు ఒకరు కావలయును. ఇదివఱకు అచ్చు ఆఫీసులో పనిచేసినవారల అల్లి కేపన్ ముఖ్యముగగ నెన్నుకొనబడును. అభిలాషగలవారలు ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అందు కంపెని, ఆనన్దప్రెస్, మదరాసు, అని వ్రాయవలయును.

వెల స్వల్పము!

పుల మధికము!!

ఆంధ్ర లోకోక్తి ముక్తావళి

మొదటి భాగము

ప్రస్తుతకాలమున మిక్కిలి రాడుకలో నుండు సామెత లిందుగలవు. పెక్కింటికి వివరణములు సైతము వ్రాయబడి యున్నవి. ఇయ్యది ఉపన్యాసకులకును వ్యాసరచయితలకును గ్రంథకర్తలకును అత్యంతోపయుక్తముగ నుండును.

వెల నాలుగణాలు. వీ. పి. ఖర్చు చేలు

బుక్కపట్టణము - రామానుజయ్య,
24, సోలైయప్పకోవిల్లి, దేవాంగళురము,
పాతచాళుపేట, మద్రాస్.

సిక్కు మహమ్మదీయ కొట్లాట

ఇరువురు మహమ్మదీయులు చచ్చుట

ఇరువురు మహమ్మదీయులు అవసానస్థితియందుండుట

సిక్కుస్త్రిని పరాభవించుట కొట్లాటకారణము

లాహోరు, మే 8:—రాత్రి కల్లమున హతపీల్ సిక్కు మహమ్మదీయకొట్లాట జరిగినది. అందు ఇరువురు మహమ్మదీయులు చనిపోయిరి. 4 గురు తీవ్రగాయములకు లోనైరి. వారిలో నిరువురు అవసానదశయందున్నారు.

కారణము

అల్లరులకు నిజకారణము తెలియదు. కాని ఒక సిక్కు స్త్రీని కొందరు మహమ్మదీయులు కొట్టి అవమానించినందున దానిపై దగ్గరనున్న సిక్కులు మహమ్మదీయులను కొట్టిగనెయ్యి ఇదియే తరువాత పెద్ద దెబ్బలాటగా మారెననియు తెలియుచున్నది. ఈవిషయము వివరగానే పోలీసునూపరెంటు, డిప్టీ నూపరెంటు పెద్ద పోలీసుదళముతో రంగమునకువచ్చి కఠిరక్షణగావించి శివములను గాయపడినవారిని వైద్యాలయమునకు గొంపోయిరి. నగరమంతటను పోలీసువారు కాయుచున్నారు. ఇప్పుడు శాంతిచేసారినది. మస్లిములందును సిక్కులందును ఉద్దేశ మెక్కువగనున్నది.

మే, 4:—నిన్న రాత్రి దెబ్బలాటవలన గవర్నరుగారు ప్రయాణ మాపుకొనిరి.

ఉదయమున

ఉదయమున తిరిగి మరియొక కొట్లాటజరిగినది. మహమ్మదీయులు అల్లాహ్ అక్బరు అని కేకలిడుచు మహమ్మదీయులను దుకాణములకు నూయమని కోరుచు దోవను పోవువారలను చావమోదిరి. వారిలో నొక సిక్కు తీవ్రగాయములకు లోనయ్యెను. అనార్కలి తానానుండి పోలీసువారు వెంటనేవచ్చి గంపును చెల్లాచెదురుగావించిరి. బజారుల భయమెక్కువగానున్నది. పావులన్నీయు మూసియున్నవి. పోలీసునా రతిజాగరూకలుగానున్నారు. నిన్న రాత్రి అల్లరిజరిగినచోట శాంతము గనున్నది.

“సాయంకాలము”

సాయంకాలము అల్లరులు తీవ్రదూషము దాల్చినవి. నగరమంతటను కొద్దిగనో గొప్పగనో కొట్లాటమానతరు. కొద్ది సైన్యము అపాయస్థలముల కాపుకాయుచున్నది. సాయంపులైన కారులు బీధులవెంట తిరుగుచున్నవి. నుత్తురై రోజులును నగరమువాటికి సిద్ధముగనున్నారు. సైన్యము కొంత కొత్తాల్లో సిద్ధముగనున్నది. పోలీసుకాఫీకారి గౌ|| సర్ గియాఫ్రీ ఇన్స్పెక్టరుజనరలు కాక్సు, కమిషనరు లాంగ్, పోలీసు నూపరెంటు టామ్స్ జిల్లాస్వామ్యాధికారి ఇతర స్వామ్యాధికారులు కొత్తాల్లో ఆలోచన స్థలపుచున్నారు. 144 వ సెక్షను ప్రకటించబడవచ్చును. రాత్రి కొట్లాటలో మరణించిన మహమ్మదీయుల అంత్రీయల చేయబోయిన వేలకొదిగల మహమ్మదీయగుంపు రాగానే ప్రారంభ మయ్యెను.

144 వ సెక్షను

సహాయ జిల్లా స్వామ్యాధికారి 144 వ సెక్షను ప్రకటించెను. 5 గురుకంటే సంపులుకూడరాదు. లాతీలుపట్టుకొని బీధులలోతిరుగరాదు. ఇది నేటి 30 రోజులు అమలులోనుండును. తంతి సంపుచున్నపుడు దెబ్బలాట జరుగుచున్నది. గాయపడినవారిని చచ్చినవారిని వైద్యాలయములకు గొంపోవుచున్నారు. అల్లరి అణచుటకు సర్వవిధముల అధికారులు ప్రయత్నించుచున్నారు.

నిన్న రాత్రి దెబ్బలాటకారణము

నిన్న రాత్రి దెబ్బలాటకారణము నారయగా కొన్ని నాళ్ల క్రింద ఒక మహమ్మదీయుడొక సిక్కుస్త్రీని అవమానించెననియు అందులకు సిక్కులు కేసు చేసిరినియు నిన్న వానిని బజారులో సవాలువేసిరినియు తెలిసినది. కేసు రాజీయయ్యెను. ఇన్స్పెక్టరుకూత్ర మంగీకరింపలేదు. కావున కేసు జరిగెను. కొట్టులో హిందువులు సిక్కులు మహమ్మదీయులు గంపులుగా చేరిరి. సాయంకాలము ఉద్రేకము పెచ్చుపెరిగి సిక్కులు సభగావించి కొందరుమహమ్మదీయులు హిందూ సిక్కు స్త్రీలకు గావించిన పరాభవమును విచారింప తీర్మానించిరి. సాయంకాలపు సభగూర్చి సాటింపునల ప్రకటించబడెను. సభ జరుగుచుండగా రాత్రి 9 గంటలకు ఒక సిక్కునకును మహమ్మదీయునకు ముటలు పెరిగెను. ఈవిషయము సభలో తెలియగానే సుమారు 20 మంది సిక్కులు కృపాపాములతో రంగమునందురికి మహమ్మదీయులతోపోరిరి. వెంటనే ఒక మహమ్మదీయుడు మరణించెను. 9 గురు గాయపడిరి ఇరువురకు తీవ్రగాయములు. వారిలో నొక సు వైద్యాలయమునకు గొంపోవుచుండగా మరణించెను. మరొకడు తరువాత మరణించెను. గాయపడిన నలుగురిలో నొక హిందూబాలుడు నున్నాడు. ఉదయమున గూడ పోలీసు వారు ఆస్థలమున గస్తీతిరుగుచున్నాడు. పరిస్థితులు శాంతినినవి మస్లిములు పారతాళముచేయ జూచుచున్నారు. పోలీసు నూపరెంటు టామ్స్ గూర్చి గంపును జూచి గాయపడినవారి స్టేటు మెంటుల తీసికొనుటకు వైద్యాలయమునకు బోయిరి 4 గురు సిక్కులు అరెస్టుచేయబడిరి అల్లరికి కారణము గనుగొనుటకు పోలీసువారు చాలచాకచక్యముతో పనిచేయుచున్నారు.

10 మరణములు

సాయంకాలము ప్రారంభమైన దెబ్బలాట అర్ధరాత్రి వరకు నగరమందలి వివిధ ప్రాంతములందు జరుగుచుండెను. రాత్రి 1 గంటకు కొంత ఉపశమించెను. అక్కడక్కడ కొట్లాటలు జరుగుచున్నవి తెలపుట నన్న జిల్లా స్వామ్యాధికారిని తిరిగి పిలిపించిరి. ఆయనవచ్చి నగరమంతయు తిరిగి వివిధ రంగముల నూచినవచ్చెను. రాత్రి పదనొకండు గంటలవరకు వరణములేయియు తెలియరాలేదు. ఎంతకుంది గాయపడినయు ని క్షయమింకను తెలియదు. మొత్తము మృత 10 మంది చచ్చిరి నీయు 50 మంది తీవ్రగాయములకు లోనైననియు చెప్పవచ్చును. రాష్ట్రుల లాతీలును విరివిగా నుపయోగింపబడెను. లాతీలు ఇతర అయుధములే మరొక కారణములు. కొత్తాల్లో కొన్ని దోపిడీలు వివరంగా వెంటనే తగుచర్యతీసికొనిరి. ఒక ఇల్లుమాత్రము తగులబెట్టబడెను. మహమ్మదీయులు నిర్ణయతో హిందువుల హింసించిరి. సిక్కులు మహమ్మదీయులకు బుద్ధిచెప్పిరి: సాయంకాలపు దెబ్బలాట దురంతములు భీతచిత్తుల గావించినవి. (అ. ప్రె.)

ప్రస్తుత పరిస్థితులు

అల్లరులు ఆగలేదు. అక్కడక్కడ కొట్లాట జరుగుచున్నది. ఆనార్కలి, మోజీగేటు, రెండును అపాయకరస్థలములగున్నవి. సాయంకాలపు వార్తలబట్టి సుమారు నూర్గురు హిందువులు గాయపడినట్లు తెలియుచున్నది. అప్పుర్నాటలో మువ్వరు హిందువులు మరణించిరట. పోలీసునా రతిజాగరూకులై యున్నారు. గవర్నరుగారు స్వయముగపోయి ఆయాస్థలముల జూచినవచ్చెను.

హిందూ మహమ్మదీయ సిక్కులు మువ్వరును మాడు విగములను కథనముల చెప్పుచున్నారు. అనార్కలిలో చాల కొట్లాటలు జరగెను.

గవర్నరుకు విన్నపము

ఉద్రేకము పెచ్చుపెరుగుటవలనను హిందువు లనేకచోట్ల గాయపడుటయు ముఖ్యముగా దాక్టరు గోకల్పుడు గాయపడుటయు చూచి హిందువులు గవర్నరుగారి రక్షణకోరిరి. వివిధసంఘ నాయకులు ఎచ్చి ఆరురతతో రాజీక్ష ప్రయత్నించుచున్నారు.

సరోజినీదేవి

శ్రీమతి సరోజినీదేవి కష్ట ముఖాంక రాజీక్ష సర్వ ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. పండిత కె. సంతానముగారు సిక్కునాయకులతో ముచ్చటించుచున్నారు.

సీతలక్ష్మమ్మ పోస్టాఫీసు లూటుచేసి పుచ్చిపట్టి పోస్టు మాన్యును దాచుచున్నది. పరిస్థితులు తీవ్రతదాబ్బుచున్న కేసెయను భయముగలుగుచున్నది.

మరణములు, గాయపడినవారు

మే 5:—ప్రభుత్వ ప్రకటనవలన 8 గురు మరణించిరినియు 25 గురు గాయపడిరినియు తెలియుచున్నది.

కార్యనిర్వాహకసభ ప్రభుత్వభవనమున ఈ సాయంకాలము జరిగెను. (ఫీ ప్రెసు.)

నాగపుర సత్యాగ్రహుల శిక్షలు

బహిరంగసభ

నాగపురం, మే 4:—ఆయుధ భాసముక్రింద అరెస్టు చేయబడిన సత్యాగ్రహులకు విధింపబడినశిక్షలు చాల అన్యాయమైనవని నిన్న బహిరంగసభలో తీర్మానించిరి. ఆయాపాణులైన స్వచ్ఛందశిక్షకులు జాతీయపతాకోత్సవమున సాయంకాలము జరిపెదరు. (ఫీ ప్రెసు.)

భారతదేశ వ్యవహారములు

స్థాయి సమష్టి సాధుము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మే 4:—ఈ క్రిందివారిని భారతదేశ వ్యవహారముల స్థాయిసమష్టి సంఘసభ్యులుగ నియమించవలెనని బర్మింగ్ హామ్ ప్రభుత్వకపుర ప్రభువులసభలో కేపు ప్రభువు తీర్మానము నుపపాదించెను.

అభ్యర్థిని నియమనమునూర్చి కామన్సుసభ సంఘ సభ్యులలో అంగీరించుటకు ఆధికారముండవలెననిరి. మిల్లిటరీ డెప్యూటీ సభ్యులు, హ్యూరిస్, హ్యూమింగ్స్ ఆంప్లిప్రభువు, ఇన్ఫెంట్ ప్రభువు, హార్డింగ్ ప్రభువు, సభ్యులతో ప్రభువు, క్లయిడ్, మేజర్ ప్రభువుగార్లు సభ్యులుగనియమించిరి తీర్మానము చర్చలేకనే అంగీరించిరి.

పటేలు గారు

కామన్సుసభనుగూర్చి యభిప్రాయము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మే 4:—యూటరు అడుగగా పటేలుగారిట్లు తెలిపిరి:— నేనువచ్చినపనికి కామన్సుసభలో అన్నిపక్షము వారును లోడ్వుడుచున్నారు. సభాభ్యర్థుడగు విట్టిగారు ఎంతయు స్వయముగ సహాయముచేయుచున్నారు. కావలసిన సాకర్యము లన్నిటిని కలుగజేయుచున్నాడు.

పటేలుగారు బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువులో మాట్లాడుట కేర్పాటు చేసికొనిరి భోజనసమయమున యంత్రిసభ్యువారిలో కొందరిని కలిసికొని మాట్లాడెదరు. ఈవియను వింటర్వూ ప్రభువు ఇచ్చుచున్నాడు.

పటేలుగారు ఐగ్లండుకు 12 తేదీని బయలుదేరుచు రెండుపాళ్ల మెంటు సంగతులను చెప్పికొనును.

నాయల్ పాడ్ బోర్డుమిడల్ స్కూల్

(ద్వితీయవార్షికోత్సవము)

ఏప్రిల్ నెల 29 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంసమయమున నాయల్ పాడ్ బోర్డు మిడల్ స్కూలు ద్వితీయవార్షికోత్సవము కట్టమంచి భాస్కరరెడ్డిగారి యాధిపత్యమున జరిగెను. తొలుత పాఠశాల యుపాధ్యాయుడు కొన్ని యాహ్వాన పద్యములను జదివి అగ్రాసనాసతి కర్పించిరి. మధ్యమపాతకాలప్రధానోపాధ్యాయులు సంవత్సరనివేదకను జదివించిరి అందులో ముఖ్యముగా యీ మిడల్ స్కూలును హైస్కూలులు గా మార్చవలెననియు, అవిషయములందు విద్యార్థులు తగుచర్చ పుచ్చుకొనవలెనని నొక్కివర్గానించిరి. ఉపాధ్యాయులు యీ పాఠశాలను హైస్కూలుగా నొనర్చుటకు విశ్వప్రయత్నము చేయుచున్నాడు. మరియు నాయల్ పాడు చిన్ని గ్రామము. విద్యార్థిసంఖ్యతక్కువ. సమీపమునందును మనన పల్లియందు కొన్ని హైస్కూలులు లున్నవి. వెండియు ప్రతి పల్లెటూరునందు యొకపాఠశాల స్థాపించినచో విద్యార్థులు ప్రజలకు మేలొనరించినవారయ్యెదరు.

పిమ్మట పాఠశాల బాలరు తాగోర్ రచితంబగు (Sacrifice) “స్వార్థత్యాగము” అవతరణ యింగ్లి షు నాటకమును ప్రదర్శించిరి. తర్వాత ‘రామదాసు’ పరితమ తెనుగు నాటక రూపమున ప్రదర్శించి సభికుల మనస్సు రంజింపజేసిరి. సాము, వ్యాయామములందు తీర్ణులైన బాలరకు సద్యస్తనమునకు కొన్ని బహుమతు లొసంగబడెను. అగ్రాసనాసతి కొన్ని వాక్యముల నుడివి పాఠశాల యభివృద్ధికోరి విద్యానందులు కృషి సల్పెదరని కోరి యుపన్యాసము ముగించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

తూర్పు బంగాళా జిల్లాలలో శ్రీల సాకగ్యములను గూర్చి ప్రత్యేక యేర్పాటుల ప్రచుడినుట స్థిమదులు నాల్గింటిని స్థిమనావిషమను కంచెనీవారు రెచూరు జేయించుచున్నారు.

బొగ్గ పరిశ్రమ టీటిందిపోవుచున్నందుకు తన కారణములను విచారింప బీహారు ప్రభుత్వమువారు విచారణ సంఘమును నియమించవలెనున్నారని తెలిపెను.

మదరాసు వార్తలు

తిరువళ్ళిక్కేణి కొలనులో తేలియాడెడు శవములు:—పార్థసారథిస్వామి కొలనులో నేటి ఉదయము యావన శ్రీయొక్క శవము కనిపించినది. ఈ శవపరంపరలు నిత్యకృత్యముగా గన్నట్లుచున్నవి.

కిరసనాయిలు కంపెనీ పనివాండ్ల సభ:—పై యానియను యాజమాన్యము రేపు శుక్రవారమున తేదీని తండ్రి యార్జేలు పనివాండ్ల బహిష్కరణ విషయమై హైకోర్టుకు రుగానున్న చివరిపట్ల బహిష్కరణపథ జరుగను.

మోటారు బస్సు ప్రమాదము:—నేడు 11 గంటలకు రాయపేటనుండి మైసూరుకు పోవు మూలన ఒక బస్సు పల్లములో పడిపోయినది. బస్సులో నున్న వారికి విశేషమైన దెబ్బ తేవయును తగులలేని తెలియుచున్నది.

రాకపోకలు:—సర్ విలియం బర్డ్ నెట్ గారు గత రాత్రి బొంబాయికి వెళ్లిరి.

ప్రాసెసరు రాధాకృష్ణన్ గారు బెంగళూరు వెళ్లిరి. హెచ్. యం. హుడ్ గారు ఉదకమండలము వెళ్లిరి.

సింహళం గవర్నరుగారు వారియనుచరులును నిన్న మధ్యాహ్నము మధురకబులు చేరి వెళ్లిరి.

మోటారు డ్రైవర్లు డీకొనుట:—పూనల్లి హైకోర్టు రండాన్ గోడ్డు కలిసీ మాడలివద్ద నిన్న సాయంత్రము డ్రైవర్ల సినక్స్ డిప్యూటీ మాపరిం పెండ్లెంటు గారు త్రొక్కుగారి మోటారు డ్రైవరును డిస్మిస్సు అంతుకోవారి జార్జి టౌను శాఖ మేనేజరు బాయిసుగారి మోటారు డ్రైవరులును డిక్టేషను. బాయిసుగారికి తీవ్రగాయములు తగలెను. త్రొక్కుగారు ఖులాసాగానే ఉన్నారు. ఇద్దరి డ్రైవర్లును బాగా దామోచి అయినవి. డ్రైవరుగారి డ్రైవరులు మందుచక్రము దూరముగా వెళ్లి పడెను.

ఇరిగేషను విల్లు సభ:—ఈనెల 23 తేదీని ఇరిగేషను విల్లు సభ జరుగను. గౌ. ఆర్. యస్. ఆర్. గోగ్వస్వామి మొదలియారు గు, టి. సి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఎస్. సత్యమూర్తిగారు సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు, బానియేల భామగుగారు, స్వామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు, సి. హెచ్. జాన్సుగారు, ముత్యయ్యమొదలియారుగారు, ఎస్. ఎ. పి. పాత్రోగారు, బి.బి. మునుస్వామి నాయుడుగారు, డి. బి. యం. కృష్ణన్ నాయుడుగారు, రావు సామెం హనేయ్యగారు సభకు సభకు హాజరయ్యెడి సభ్యులు.

మద్రాసు జైల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ:—బహిరంగ సభ:—తిరువళ్ళిక్కేణి గంగయ్య కొండన్ మండపము వద్ద ఈనెల 6 తేదీ శుక్రవారము రాత్రి 9 గంటలకు మద్రాసు మహా జనసభ, మద్రాసు జైల్లా కాంగ్రెసు కమిటీల యాజమాన్యమున బహిరంగసభ జరుగను. శ్రీమన్ స్వామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు, కే. భాష్యంగారు బుర్రా సత్యనారాయణగారు, ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, పి. భక్తవల్సునాయుడుగారు, ముఖ్య మహా ముద్రుగారు మద్రాసు మ్యూనిసిపల్ కృషివహరముల గూర్చి మాట్లాడెదరు.

మద్రాసు జనరలు ఆస్పత్రి క్రొత్త ప్లాన్:—సర్వము జనరలుగారు మేజరు జనరలు హబిస్సుగారు ఉదక మండలమునకు తిరిగివచ్చిరి. జనరలు ఆస్పత్రి పునర్నిర్మాణ విషయమై గవర్నరు పెంటు తిమారుచేసిన ప్లానులన్నియు గతవారము మీరు స్వామి వెంకటాచలం చెట్టిగారిని ద్వారా మల్లయ్యగారికిని వివరించి బోధించి క్రొత్త ప్లానులను నిర్మించుట కుష్టేం పబడిన ప్లానుకూడా పోలిక హామిందగా గవర్నరు పెంటు ప్లానులను వారు పూర్తిగా ఆమోదించిరి సర్వము జనరలుగారు ఉదక మండలమున వచ్చి గవర్నరు పెంటుకు తెలియజేసిరి. శాసనసభలో స్వామి వెంకటాచలం చెట్టిగారును మల్లయ్యగారును గవర్నరు పెంటు ప్లానులను ఖండించిరి. గాని సర్వము జనరలుగారి సమాధాన వాక్యముల విన్నవించుట బహుకొనిరి.

మదరాసు హైకోర్టు నూతన జడ్జిలు

రీలీగారుగూడ నియమింపబడిరి

సిద్ధా, మే 4:—హెచ్. డి. సి. రీలీ ఐ. సి. ఎస్. గారు మదరాసు హైకోర్టునందు అడిషనలు జడ్జిగా మే 5వ తేదీనుండి లేదా వార్షికోత్సవాన్ని పుటినుండి అక్టోబరు 19 తేదీ వరకు నియమింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

న్యాయ శిల్పి పుగారు ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఉదక మండలము, మే 5:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారు హెచ్. డి. సి. రీలీగార్ని మదరాసు హైకోర్టు అడిషనలు జడ్జిగా కర్ణాటకనుగారి స్థానే నియమించిరి. కర్ణాటకనుగారు హైకోర్టు జడ్జి పదవికి రాజీనామిచ్చిరి. హైకోర్టునందు ఖాళీకేయగనే కర్ణాటకనుగారిని నెల్లూరు జిల్లా జడ్జిగా నియమించిరి. అచ్చటనున్న నరసింహయ్యంగారిని రామ్మారు జిల్లా జడ్జిగా మార్చిరి. అచ్చటనున్న వి. భాష్యం అయ్యంగారు సబ్ జడ్జిగా బోయెదరు.

ఎంజికాలము సెలవులనంతరము హైకోర్టునందు ప్రభుత్వమువారు యాదినమార్పులు జేసెదరు. గౌ. న్యాయ శిల్పి విలియం పిల్చిపుగారిని ప్రధాన న్యాయమూర్తిగాను, శిల్పి పుగారిని కర్ణాటకనుగారిని నియమించెదరు. (శ్రీ ప్రెసు.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

1927-మార్చి ఏప్రిల్ నెలలో ప్రాచ్య విద్యార్థినిగవరి తులలో కృతార్థులైనవారి నెంబర్లు యాదినవ శేర్కొనబడినవి.

విద్యార్థి పరీక్షకు (ప్రవేశపరీక్ష) (తెలుగు ప్రాముఖ్యముగా) 182 183, విద్యార్థి-భాగము (ఏ) ప్రారంభపరీక్ష 19 20 22 44 46 47 48 49 50 51 69 70 71 73 75 81 85 86 87 88 115 116 117 118 119 120 123

విద్యార్థి-భాగము (బి) ప్రారంభపరీక్ష 29 38 57 60 62 67 92 93 95 96 98 100.

విద్యార్థి-భాగము (ఏ) అంత్యపరీక్ష 1 వ తరగతి:—58 90, 2 వ తరగతి:—54 125.

3 వ తరగతి:—26 52 55 76, విద్యార్థి-భాగము (బి) అంత్యపరీక్ష

తేరు.

వరా:—మస్తి - ఇ. శశిత్ పరీక్షా ఫలితములు మున్ముందు ప్రకటింపబడును.

రాయపేట మోటారు బస్సు ప్రమాదము

23-4-27 తేదీని రాయపేటలో బ్రాంబంజితో డి కొన్న 9189 నెంబరు మోటారు బస్సు డ్రైవరు సాబ్బాను అను నతడు మితిమీరిన వేగముతో మోటారు బస్సును నడిపించి అన్యక్రముగా బంజిని డి కొట్టించినందున ఏ. జే. సాలామోను అను ప్రయాణికుడు మరణించెననిన్ని మిగిలిన మరణించియు ప్రయాణికులకు తీవ్రగాయములు కలిగినవినియు అందువల్ల సదరు డ్రైవరు ఇండియన్ పిన్ కోడ్ నెంబరు 804 (ఏ), 338 నెక్సునుల క్రింద శిక్షార్హుడనియు పోలీసువా రెవరినై చార్జి దాఖలుచేసిరి. ఎగ్జుక్యూటోరీ పోలీసుకోర్టులో యీనెల 17 తేదీని విచారణ జరుగుటకు వాయిదా వేయబడెను.

నీలగిరి జిల్లాలో ఖద్దరు ప్రచారము

నారాయణవరము నందుండెడి అఖిలభారత చర్మాసంఘ (ఆంధ్రశాఖ) సంచార ఖద్దరు ప్రచారము మే 5వ తేదీ లగాయత్ మాసము పునఃప్రారంభములు ఉదకమండలమునకు మార్చబడును. శ్రీయుతలు మందారం రంగయ్య శేష్ గారు వారి (May Feild cottage) అనే బంగళాలో ఒక గది ఖద్దర్ ప్రదర్శించుటకు పయతోనోసంగిరి. ఖద్దరు ప్రచారముల మూలముగా యింటికి పట్టపట్టెనుపంపి అసలుధరలకే అమ్మబడును.

సి.వి. రంగం శ్రేష్ఠి గౌరవ కార్యనిర్వాహకుడు

మదరాసు కలెక్టరు

ఉదక మండలము మే 5:—ఏ. వెర్మను ఐ. సి. ఎస్. గారు మదరాసు కలెక్టరుగ నుండురు. ఎ. ఎస్. స్ట్రోమ్ గారు సెలవు నుండిరాగానే రివెన్యూ బోర్డునందు చేరుదురు.

మదరాసు కలెక్టరుగ నున్న హోల్లెన్ బర్డు గారు రాజము (డి సెంటు మెంటు ఆఫీసరుగ బోదురు. (అ. ప్రె.)

జన మతమును విడుచుట

ఒక మహమ్మదీయ కేంద్ర శాసనసభ్యుని నలహా

కరాచీ, మే 4:—వాలిమహమ్మదు హసేనా లీగారు ఎవరుగాని తన జన్మకుతమును విడువరాదను దేశమునకు తన పోకినమ్మ చట్టమొకటి అమలులో పెట్టవలెను. అట్లు మార్పు కొనదలచువారు మొదటితరగతి న్యాయాధికారి వద్దకుపోయి మే జరని రుజువు చేసికొనవలెను. న్యాయాధికారి యాతనిని సెలవీయవలెను. బలవంతముగ వేరుమతములలోనికి మార్చుట తగును అని నూచించుచున్నారు. (శ్రీ ప్రెస్)

బెంగళూరు, మే 4:—ప్రజలను చాలబాధించుచున్న 7½ అడుగుల పొడవుగల చిరుతపులిని బెంగళూరు నుండి కృత్ కృత్యులైరి. (శ్రీ ప్రెస్.)

మదారీపురము, మే 4:—అంబికాచరణ బెనర్జీ గారు తన మహమ్మదీయ నేతకుని పిలువబోయి తిరిగి ఇంటికిరా లేదు. నెదుకగా మరునాడు గాయములులేక ఒక నెదురుపొడ క్రింద చచ్చి యుండెను. (శ్రీ ప్రెస్.)

సింహళ రాజ్యాంగ విధాన సంస్కారము

సింహళ ద్వీప రాజ్యాంగ విధాన సంస్కారము గూర్చి ప్రత్యేకముగ నియమింపబడు సంఘమునకు సార్యభాషము జె. హెచ్. భామను ఎం. పి. గారిని నియమించిరిని స్టేట్సుమను కొలంబో విశేషి వ్రాయుచున్నాడు.

సహాయ నిరాకరణోద్యమము రాజకీయ సాధనముగ నుపయోగించుట వెనుకబడుట వే వైఖి ప్రచారము యెక్కువైనదని బ్రిటిషు వైఖి సంగ్రహము కలకత్తా శాఖవారు వార్షికోత్సవమునందు నూచించిరి. (శ్రీ ప్రెస్)

టారిఫ్ బోర్డు విచారణ

బరన్ కంపెనీ సాక్ష్యము

సర్ పురుషోత్తమదాసుగారి ప్రశ్నావళి

కలకత్తా, మే 4:—రక్షణలేకుండ తాము ఆర్థిక ఎక్కువగ నున్నయెడల వాగనుపరిశ్రమచే పట్టగలరని బరన్ అండు కోవారి ప్రతినిధులు టారిఫ్ బోర్డువారియెదుట సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఆర్థిక లేక్కువగ నున్న ఇట్టి సమయమున వాగనులపై నూటికి 17 వాళ్ళు పన్ను విధింపవలెననిరి.

రహస్యముగా నైనను తాము సాక్ష్యమియమని నేడిభూమిని కంపెనీవారు తెలుపుటవలన సర్ పురుషోత్తమదాసు తామార్థానుగా రీప్రశ్నావళి నోటిసునంపిరి.

1. టారిఫ్ బోర్డు అధ్యక్షునకు కంపెనీ ప్రతినిధులు రహస్యముగా నైన సాక్ష్యమియ నిష్పక్షలేదని ప్రభుత్వమువారికి తెలియరచ్చినదా?

2. విదేశకంపెనీ ప్రభుత్వ నియమితచారాసంఘమును నిరసించినందులకు తీసికొను చర్య ఏది?

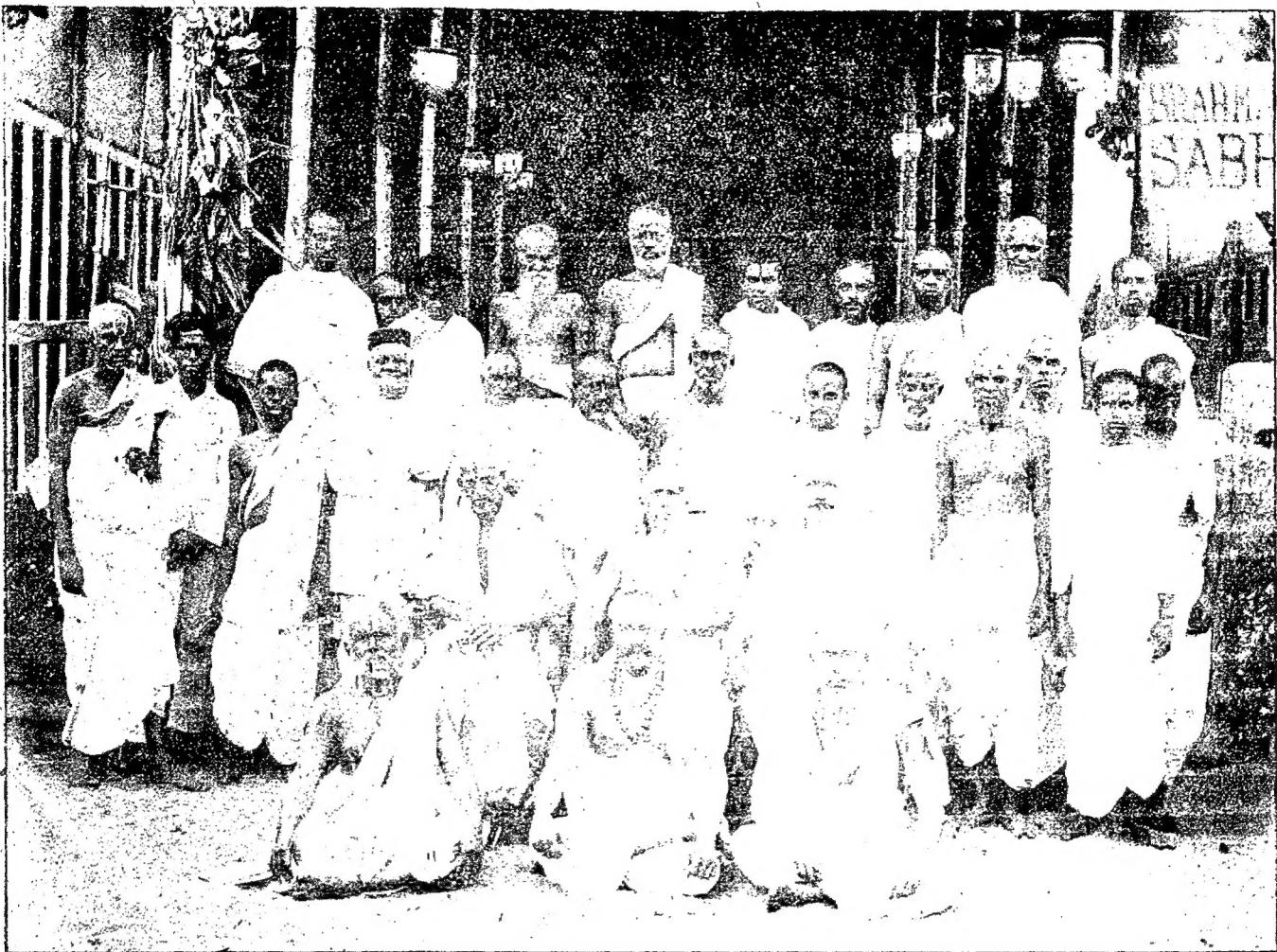
3. వారెట్టి ముఖ్యసాక్ష్య మియనందున ఉపసంఘము వారు సరియైన తీర్మానము చేయలేరనువిషయము నిజమేనా?

4. ఇట్టివి ఇకముందు జరుగకుండ ఏదైన శాసనము గావించురా? (శ్రీ ప్రెస్.)

పరునగా 4 దోషిడులు

కలకత్తా, మే 3:—క్రిందటివారము జరిగిన మూడుదోషిడులకు తోడు మరి నాలుగు తెలియవచ్చినవి. ఏప్రిల్ 30 వ తేదీన ముప్పదిమంది బందిపోట్లు ఒక ఇంటి బారబడి. ఇంటి వారిని బాధపెట్టి సర్వము ను హరించి పోయిరి. రెండవ సంవత్సరమున ఇంటిలోనివారి నందరను కట్టిపెట్టి సర్వము హరించిరి.

మూడవదానిలో 25 మంది బందిపోట్లు భద్రవలో వచ్చి శ్రీపతి నగరమును ఇంటిలోని శ్రీలను బాధించి ఇనుపపెట్టెను ఎత్తుకొని పోయిరి. 4 వ సంవత్సరమున జయనగరులో ప్రవేశించి 7 నెల రూపాయల హరించిరి.

(ఫ్రెస్ పిక్చరు సర్వీసు)

అఖిలభారత బ్రాహ్మణమహాసభ

ఆదివారమునాడు తిరువళ్ళీలో అఖిలభారత మహాసభ వార్షికోత్సవము జరిగెను. అధ్యక్షులు లగు

టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు మధ్య కూర్చొనియున్నారు.

ప్రజారంజికు డగు సంస్థానాధిపతి

మహా దేవ దేశాయిగారి లేఖ

గాంధీమహాత్మునితో సంఘాతము చేయుభాగ్యము నాకు కలుగుటచే చాల సంసారములను నేనుచూచుట తటస్థించినది. కాని పవిత్రవాడేసంస్థానాధిపతి నగునామధేయగారిని అశేష జనులవలనను నేను బినినంతపొచ్చుగా మరే సంస్థానాధిపతిని గూర్చియు అట్టిమనఃపూర్వకముగ ప్రశంసను నేను వినియుండలేదు. “మరాఠాగారివంటివారు మనభారత దేశములో మరొకరు లేనేలేరండీ” అని యొకరును, “ఇటువంటి పుణ్యాత్మునింటి యిటువంటి పరోపకారిని మళ్ళీ చూడడమే” అని మరియొకరును, “మరాఠాగారు మరాఠా జాతీయారే గానండి దేవస్థానాలలో జంతువులను బలియివ్వగూడదని కఠినముగా ఉత్తరువు చేశారండీ” అని వేరొకరును, “ఆయన ప్రతిరోజున దేవతార్చన చేసే నైవేద్యంచేసి గీతపారాయణంచేసి స్వామివర్ణనచేసే నే పాఠాభాజనం చేయనేచెయ్యరు” అని మరియొకరును ఇట్లా బాలగోపాలమును రాజుగారిని మనఃపూర్వకముగా ప్రశంసించుచుండగా కర్ణ పేయముగా విను భాగ్యము నామలభించినది. రాణీగారు మహాపతివ్రతాలకును, సకలవిషయములలోను పత్యనసరమై తనకు ప్రధానకర్తవ్యముగా భావించి ఆమె నమమకొను ముందును రాజు బీదలతో కైకవ్యమును కూర్చుకొనగోరి యొకసారి బీదవారుచేయు భోజనపద్ధతిని కొంతకాల మవలంబించెను. “ఆయన పరమపరాగి కాబట్టి రాజ్యాన్ని స్వచ్ఛంకాడని ఎవరైనా అంటే అనవచ్చునేమోగాని మరేలాటినిందను ఎవరన్నా ఆయనవైని మోపడాని కెంతమాత్రమున్నూ పిలులేదు.” అని యొకమిత్రుడనెను. అన్నిసంసారములలోవలెనే యీ సంసారమునగూడ ఆదాయములో మూడవవంతు కల్లుయిజారావలననే నమ్ముచున్నను రాజుగారి సుగుణము లపరిమితముగలదే ప్రజలలోపమును గమనింపకుండనే యున్నారు. బ్రిటిషు ఇండియాలో వలె సవంతువాడీలోగూడ కల్లుఆదాయము తలకు ఒక రూపాయవంతుననే యున్నది. కాని యీ విషయమును గూర్చియైన సంస్కరణమునకు రాజు చాలసముఖ్యుడైయున్నాడు గాన మధ్యపాననిర్మూలనమునకు యీ సంస్థానమునందు గొప్ప యవకాశము కలదు.

ఒకనాడు నేనును దేవదాసు గాంధీగారును రాజుగారిని సందర్శించితిమి. రాజుగారు నిగర్వమాడానుణి. నిష్కపటి.

నిర్దాంభీకుడు. వినయభూషణుడు. మాతోనతిచనువుగనూట్లాడెను మీపట్ల ప్రజలకు గాఢతమముగ భక్తిగలదు. మేము వారివలన మీసత్కార్యములనుగూర్చి వినియుంటిమి. అనిసేనగా రాజుగారు చిరునవ్వునవ్వి యారకొనెను.

తరువాత మహాత్ముడు అంబోలీనుండి బయలుదేరుటకు క్రితమునాడు రాజుగారును రాణీగారును మహాత్మునిచూడవచ్చిరి. మరికొన్నిరోజులుండ పిలులేగాయని మహాత్ముని వారు సవినయముగానడిగిరి. “నా కీస్థలమునువిడుచుట మిక్కిలిష్టముగానేయున్నది. కాని విశ్రాంతిలోపాలు పొగూడ జనులకుం దవలసియున్నది. కాన ఈపోకతప్పదు. సుగంధబంధుగమును రమణీయాశోభానమన్వితమునను నీస్థానమును నేను ఘనపాలనము. మిమ్ములనుగూర్చి నేనుచాల మంచువిషయములను వినియున్నాను. మీరు మీ స్వంత న్యాయములక 2000 రూపాయలు మాత్రమే తీసుకొందురని వింటిని. నిజమేనా? అని మహాత్ముడడిగెను.

“2000 కాను, 2500 గూపాయలు సంస్థానమునక సంబంధించిన న్యాయములన్నియు సంస్థానాదాయము నుండియే జరుపబడును” అని రాజుగారనిరి.

మ—మీరుచేసెదవిలో అంబోలీలోనుండురని వింటిని. ఆ న్యాయముల నెవరుభరింతురు? సంస్థానమా మీరా?

రా—ఆన్యాయములు నేనే భరించెదను.

మ—మీరు చాలుంది అనాధబాలురను పోషించుచున్నారని వింటిని. ఆ న్యాయమునగూడ మీరే భరించెదరా?

రా—మహాత్మాజీ! వారందరును అనాధబాలురుగారు. వారిలోకొందరు అనాధబాలురుగూడ నున్నారు. కాని, చాలమంది గొప్పమటుంబములవారే. విను వారిమటుంబము లిప్పుడు మీకు దరిద్రదశయందున్నది. ఇంకను చాలమంది దరఖాస్తులను పంపుచున్నారుగాని వారిని పాషింపగలసితిగా నేను లేను.

మ—ఈరీతిగా నియమితముగ మొత్తములనుమాత్రమే స్వీకరించువారు సంస్థానాధిపతులలో మీరొక్కరే కనబడుచున్నారని తోచుచున్నది.

రా—నేనొక్కడనేకాదు. ఇంకను చాలమంది కలరు. మెనూరు మహారాజుగారుగూడ అటులే చేయుచున్నారు.

మ—అటులైన నేనునన్యడనే. మీఆతిథ్యమును స్వీకరించినపిమ్మట మెనూరుమహారాజుగారి ఆతిథ్యమును స్వీకరించుటకే నేనిప్పుడు నెక్కుచున్నాను.

రా—గ్యాల్లియరు మహారాజుగారుగూడ సంసారమునుండి భయమును వాడుకొనరు.

మ—మరి ఎటులే?
రా—వారికి ప్రత్యేకాదాయ మున్నది.
మ—ప్రత్యేకాదాయమనగా నేమి? సంసారమునుండి వచ్చినదేకాదా? అనిచూహాత్ముడని, రాణీగారి సుద్దేశించి యిటులనెను. ఈ రాణీగారు బహుదాక్షిణ్యులనుచు చేరినవారు.
“తిరునామ్మూరు రీతెంలు మహారాణీగారుగూడ మీనవాడే కేలము నిరాదరముగనుండును. మంగళనూత్రముతప్ప మరే భాగ్యరములనుగూడ ఆమె భరించియుండలేదు. ఆమె పుట్టినరోజున సంసారిపోషముగ నేయున్నదిగాని జరిలుగిరిలలో విడిచియుండలేదు ఆమెగదిలో సామగ్రిలుగూడ మిక్కిలిసమృద్ధముగానేయున్నవి. నేను చిరుతవయస్కులగు తిరునామ్మూరు మహారాజుగారినిగూడ చూచితిని. ఆయనను చూచినచో ఆయన మహారాజుని పొల్చుకొనవలసిుండెను. మీకును వారికిని పోలిక అంతనరకే మీవలెవారు నిర్జితమునము త్తమును మాత్రమే వాడుకొనుటలేదు (అని మహాత్ముడు రాజుగారునుచూడమొందిరి.) మీ ఆదాయ మిల్లు మనుట చేమిగాని ఖర్చురును విస్తారముగా కొనజాలకపోవుట సహజమే. మీభర్తనినేమీరు ప్రజలతోకలసి మెంపియుండురని నేనువింటిని. మీరు రాట్టమునుగూడ త్రిప్పుచున్నచో మీరింకను పొచ్చుగా నూననవలె చేయుగలుగుదురని నేను సూచింపగోరెను” అని మహాత్ముడనెను. ఈసంభాషణ జరుగియన్నంతకాలమును మహాత్ముడు రాట్టమును త్రిప్పుచునేయుండెను. రాణీగారు రంగీకారమునకముగా శిరఃకంపముగావించిరి

“నేమిపుడు కొన్న ఖర్చునూత్రమేగాక నిరుసుజరిగిన భాగ్యప్రదర్శనమునందుగూడ కొంతఖర్చు కొనియున్నాను. ఇటువైరి కావలసినపుడెల్ల మీఆశ్రయమునకే న్రాసి తెప్పించుకొందుము” అని రాజుగారనిరి. ఈసంభాషణ జరిగినంతకాలమును రాజుగారు నుట్టిలాలను పొట్టికోటను తొడుగుకొని క్రిందనే మార్పుండియుండిరి వహాత్ముడు క్రిందమార్పుండి రాట్టను త్రిప్పుచుండుటచే రాణీగారు కుర్చీమీద కూర్చుండుట కంగీకరింపలేదు. రాజుగారు ఆంగ్లదేశమున నైదేండ్లు విద్యాభ్యాసము గావించిచ్చిరి గాన రాణీగారు కుర్చీమీద కూర్చొనిపోవుటచే రాజుగారును కుర్చీమీదనున్నటు మన్నికేరి. రాణీగారిపట్ల రాజుగారికి చాలగౌరవములేక ప్రేమగలదు. వారందరునుకలసియే బీదలయిడ్లకే వారికి సహాయము చేయుచుండురు. బీదవారు భక్తితోనోసంగు నాతిథ్యమునుగూడ నీవంపములు స్వీకరించుచుండురు.

బ్యూక్

కారుయొక్క విడిభాగములు

సిద్ధముగా నున్నవి.

మేము బ్యూక్ కారుయొక్క విడిభాగములను ఎక్కువగా స్టాక్ చేసుకొనియుంటిమి. గనుక బ్యూక్ సొంతవారులకు సిద్ధముగా సరఫరాచేయగలము, వివరములు గోరువారికి జవాబు లిచ్చుటలో మిక్కిలి శ్రద్ధతీసుకొనబడును.

సింప్లీస్ అండుకో., లిమిటెడ్.,

మద్రాసు, ఉదకమండలము.

మరునాడు రాజుగారి రాజ్యనిషేధానికి 4-5 మైళ్ళదూరమునందున్న నారాయణగడమును కొంతకు నేనును దేవదాసుగారును మోటారుకారులతో వెళ్లితిమి. కొండపైకి కాలిబాట యున్నది. ఆదానినడచుచు ఆయన పెక్కువిషయములనుగూర్చి చూచుకొనెను. ఆసంస్థానమునందున్న 125 గ్రామములసంగత్యము ఆయనకు తెలిసినంత బాగుగా మరేయొక్కరికిని గూడ తెలియదు. మూడు మైళ్ళవిస్తీర్ణముగల తావున 20 గుడిసెలున్నవి. వానికొకపాకలను కోరుచున్నారు. దానిసెలలు పెట్టవలెనో నాకుబోధపడకుండ నున్నదని కొంతపైనుండి రాజుగారిగూడెంసెలను మానుచూపించిరి. కొండనీవచ్చుచున్నపుడు మూడుగూడెం నొకచోట నొకదేవాలయమును కొండలలో చూపించి రాజుగారు నమస్కరించిరి.

అత్యాచార మధ్యపానమును పరిత్యజించితిరని నేను వింటిని నిజమేనా? అని నే నడిగితిని. నేను సురాపానము చేయునగాని చేయరాదనునయము నాకులేదు అంగీకారము దున్నపుడు నేను సురాపానమును చేయలేదుగాని మెసపోలేమి గూడ నేను దానిని త్రాగితిని. నే నాంగీకారమున కేగినపుడు సురాపానముచేయనని నాపాలకోర్కొనియును నాంగీకారము నాచేత్రమునందు చేయించెను. యుద్ధమునందును నేను మెసపోలేమిగూడ వెళ్ళినపుడు తరుచుగా తడియుట తటస్థమునందున ఉష్ణమును కాపాడుటకు సురాపానముచేయ నలసినవచ్చినది. నాపాలకోర్కొనిని కర్మిలోనుండెను. ఆమె యనుమతిని కోరుచు వ్రాయగా ఆమె అనుమతి నిచ్చెను. అప్పుడతడు మాత్రము సకృతుగా సురాపానమునరెందుమంటిని. తరువాత మరల మానివేసితిని. నేను మరల వెన్నటికిని దానిని వాడనవసరము గలుగదనియే తలచెదనుగాని యిప్పుడు ప్రమాదనిర్బంధము మాత్రములేదు." అని రాజుగారు భారాళముగా నుడివరి.

"విందులు జరిగినపుడు మీకది తప్పదేమో" అని దేవదాసుగారనిరి.

"విందులలోగూడ నేను మంచినీళ్ళనైన లిమనెడు నైన త్రాగదనగాని సారాయిని త్రాగను" అని రాజుగారనిరి.

"మీరీ దేశమునకు వచ్చినపిమ్మట నెటులమానగలిగితిరి?" అని నేనడిగితిని.

మొదట రాజుగారు ప్రత్యుత్తరమునీయలేదు. నేనును మిన్నకుంటినిగాని తరువాత ఆయనయే యిటుల చెప్పిరి. "నా వద్ద నిద్దరు నౌకరులుండిరి. వారెల్ల పురుషులు విస్తారముగ త్రాగి అల్లరి చేయుచుండిరి. వారినపుడు పనిలోనుండి తొలగించితిని. నేను త్రాగుదు మానకుండ నితరులచేత మానిపించు పెట్టులని నాకిప్పుడు బాగుగా తట్టినది. కావున నేను మానివేసితిని." అని రాజుగారు నుడివరి.

ఈ రీతిగా మేము మాబులాడుచు మరల పట్టణమును సమీపించుచు రాజమంధిరము కడకు వచ్చితిమి. రాజుగారి భవనమునకు నమస్కరించిరి. అట్లు సందర్శితులగు బాలురెవరుపడిరి. ఎచటికి వెళ్ళుచున్నారని అడుగగా ఏటికి పన్న మనకని నారనిరి. బాలాసాహెబు అను బాలుని ఎలుక కరచుటవలన చాలబాధపడెనుగాన అతడు అలసిపోకుండ చూడుచు రాజుగారినిరి. పిమ్మట మేము సెలవుపుచ్చుకొని నచ్చితిమి. (ఎం. యిండియా 28-4-27)

నోటీసు.

రాయపూడి గ్రామములో పున్న పోలీసులయినులు అనగా హెడ్డుకాన్స్టేబిల్ యుండిన వక యిల్లున్ను, 5 గురు కాన్స్టేబిల్లు పున్న 5 యిండ్లున్ను, ఆ యిండ్లుపున్న స్థలములతో సహా గుంటూరు రివిన్యూ డివిజనల్ ఆఫీసరువారు 24-5-27 తేదీన పుదయం 8 గంటలకు రాయపూడిలో పాతపోలీసు స్టేషన్ బిల్డింగువద్ద వేలంవేయుదురు. కనుక యిష్టమున్న వారు హాజరయి పాటపెట్టవచ్చును.

గుంటూరు,

రివిన్యూ డివిజనల్ ఆఫీసు,

26-4-27

M. KAZIM ALI ANSARI SAHEB,

Bahadur B. A.

REVENUE DVN. OFFICER GUNTUR.

నిమ్నజాతులకు భోజనవసతిగృహము.

ఉచితపాఠశాల.

శ్రీనందాశ్రమము, బందరు

ఆంధ్రదేశమున నిమ్నజాతివిద్యార్థులకై వసతిగృహమును గవర్న మెంటువారు బందరులో స్థాపన చేసి నిర్వహించుచున్నారు. నూతన సంవత్సరమునకు రాగల జూన్ నెల 1 వ తేదీనుండి నిర్వహించుటకు కావలసిన ధనసహాయమును మంజూరు చేసిరి. వసతిగృహములో యెప్పటియట్లు 50 మంది విద్యార్థులకే ప్రవేశముండును. కళాశాలా తరగతుల విద్యార్థులకు ప్రవేశముండును. స్కూలు జీతములు మూడవఫారము వరకు విద్యార్థులు భరింపనక్కరలేదు. నాల్గవఫారమునుండి వైబడ్డ విద్యార్థులు సగము జీతములను వారే యిచ్చుకొనవలసియుండును. చేరదలచిన నిమ్నజాతి విద్యార్థులు మే 20 వ తేదీ లోపల తమ స్థితిగతులను దెల్పుచు, వయస్సు, చదువనున్న తరగతి, కులము, మతము మొదలైన వివరములతో యీక్రింద దెలుపబడిన వారలలో నెవ్వరి ద్వారానైన తమ దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

(1) జిల్లా లేబరు ఆఫీసరు, (2) లేబరు కో ఆపరేటివు ఇన్స్ పెక్టర్లు, (3) గ్రామమునసబులు, (4) శాసనసభ్యులు, (5) నిమ్నజాత్యుద్ధరణ సంఘములు.

పరా:—నాల్గవ తరగతికిగాని, క్రింది తరగతుల విద్యార్థులకు గాని ప్రవేశమివ్వబడదు.

బందరు,

3-5-27

శ్రీ రాంజీరావు,
హాసరీ నూపర్నెంటు.

శ్రీ శివాజీ త్రి శతాబ్దోత్సవములు

నానారాష్ట్రములందు జరుపుట

నానారాష్ట్రములలోని వివిధ పట్టణములందు శ్రీ శతాబ్దోత్సవములను జరుపుకొనినది వివిధ పట్టణములందు శ్రీ శతాబ్దోత్సవములు జరుగుచున్నవి. జయప్రదముగా జరుపబడి బహిరంగ సభలలో శ్రీ శివాజీ మహారాజుగా రొనర్చిన దేశ సేవలనుగూర్చి ప్రసంగములు గావించబడెను.

ధీర్

ధీర్ మే 3:—శ్రీ శివాజీ మహారాజుయొక్క త్రిశతాబ్దోత్సవముల సందర్భమున నేటి సాయంకాలమున ధీర్ నగరమున వివిధమైన విశేషములు జరిగెను. కర్నూల్ బాగువద్ద నున్న హిందూదేవాలయపు తోటలలోను నొకసంత జరిగెను. బండి ప్రేక్షకులు ముఖ్యముగా హిందూవులు ఉదయము నుండియు గుమిగూడియుండిరి. సాయంకాలమున రాయసాహెబు కేదారనాథుగారి అధ్యక్షతవ్రతంబు బహిరంగసభ జరిగెను. డాక్టరు కె. డి. శాస్త్రిగారు ఉత్సాహపూరితమైన ఉపన్యాసములలో పెద్దపెద్ద యిక్ష్మలలోగూడ శ్రీ శివాజీ మహారాజొనర్చిన మహాత్కారములనుగూర్చి ముచ్చటించుచు ప్రసంగించిరి. ఆ మహారాష్ట్ర నాయకుడు దేశ ప్రజలకొరకు తనవిధి నిర్వర్తించు నిమిత్తమై తన శరీరము నేమాత్రమును దాచుకొనక తన దూర్వప్రియలను పరిపాలనా దక్షతలను మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్యమును స్థాపించగలిగెను. కొండయొక్కయని శత్రువులచేత పిలువబడినప్పటికినిగూడ బౌరంగజేబు నక్రమిని పలుయడములలో నొడిచి ముగలు సామ్రాజ్య నాశమున కారణంబు చాలవరకు కారణమయ్యెను. మీరుగూడ శివాజీ మహారాజు చర్యల ననుసరించి హిందూసంఘము నాశనము గావించి కాపాడుకొని ఆయన చెప్పెను.

ప్రాశస్త్యముగల, దేశబంధుగల గాఢమనస్సుగల ధీర్.

బొంబాయి

బొంబాయి మే 3:—శ్రీ శివాజీ జన్మదినోత్సవము లిచ్చట వారహారమహాదేవ్ అను కేకలతో ప్రారంభమయ్యెను. పశ్చిమహిందూస్థానమున పెద్దకోటయను సింహగడమును మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్య స్థాపకుని నిమిత్తమై పట్టుకొనిన తానాజీ మాల్యార్ వంశములు మహారాష్ట్ర మల్లయువములను నాట్యములను వాద్యములను సరిగా నడపి కర్రలతో నాముచేయుట మొదలగువానిని ప్రదర్శించిరి. ఒకచిన్న యూరేగింపు బయలుదేరెను. ఒక పల్లకిలో శివాజీయొక్క ఊర్ధ్వకాయమును మాత్రము నిరూపించు చున్న శిలావిగ్రహము ఊరేగింపబడెను. పూర్వ విద్యార్థిగలమంత్రి యగు బి. వి. జాధవుగారు మొదలగు ప్రముఖులు పల్లకివెంట నడచినవచ్చిరి. గర్భామనందు వనితాప్రభు మందిరమున స్త్రీలు సమావేశమై ప్రజలయొడసోదర భావముతో దేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించి యిచ్చినమహారాష్ట్ర పీఠుని అర్ధతంత్రమును నాచరించిరి. మహారాష్ట్రపీఠుని గౌరవార్థమై వ్రాయబడినగీతములను వాద్య పాడి గావానియాలటా కమువద్ద నేటియందయమున భావనవేండా (శివాజీపతాకము) ఎత్తబడినప్పుడు మాలానా సోకతాలీయును మరికొందరుమహామ్యుధీయులును అచ్చట నుండిరి. వారందరును ఊరేగింపువెంట వచ్చిరి.

కామాటిపురమునద్ద మహారాష్ట్రములను మామతీయులును 17 న శతాబ్దమున మున్నటి కత్తిసాము కర్రత్రిపుట మొదలగు వాటి నతిచమత్కారముతో ప్రదర్శించిరి. చూడవచ్చిన మహామ్యుధీయుల తాత్కాల్యముతో నిలువబడిపోయిరి.

దామోదర థాకర్సే మందిరమున సాయంకాలమున జరిగిన బహిరంగసభలో కొల్హాపూరునుండి వచ్చినవారు శివాజీయొక్క ప్రతాపమును గీతములలో పాడిరి. అధ్యక్షతవహించిన జయకరుగారు ఒకరిద్దరు మహామ్యుధీయు లేమని తెలచినను శివాజీ చివరకు అప్పుత భానుతోగూడ కపటముతో ప్రవర్తించు లేవని చెప్పిరి. శివాజీ తన యుద్ధములను అతిసాహసముతో చక్కగ న్యాయముగ జేసినట్లు దేశచరిత్ర లుద్ఘోషించు చున్నవి. యుద్ధసమయములందు యుద్ధములేనపుడునుగూడ అతడు నిజమైన నాయకుడు. తనవిధియం దెప్పుడును ఆ ప్రవర్తన యుండలేదు. దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకై యెద్దానినైనను అతడు త్యాగము చేయుటకు సిద్ధముగా నుండెను అని చెప్పిరి.

రెండు ప్రవాహములు కలియునప్పుడు మొగట కొంత సంఘర్షణ ముండినను తుదకంతయు శాంతమై రెండు ప్రవాహములు నొక్కటైపోవును. అట్లే హిందూమహామ్యుధీయ సంఘ

ర్షణముగూడ తాత్కాలికమైనదే. వారిరువురును చివరకు కలియువారే అని ఘోషించిన నానాలాలుగారుచెప్పిరి. హిందూ మహామ్యుధీయసఖ్యము గూడ అందరిలోను విశేషమును నెలకొల్పుటకే శివాజీ మహారాజువ్రతించెను. మహామ్యుధీయ స్త్రీలు యెడ శివాజీకి గల మాతృభావమును మహిమగల గౌరవమును అందుటకు తార్కాణములు.

వచ్చే సంవత్సరము మహామ్యుధీయ వింతకంటె యెక్కువగా ఉత్సవములలో పాల్గొనెదమని నమృతముగలదని నానాలాలుగారు చెప్పిరి.

కలకత్తా-అసమ్మతి తీర్మానము

కలకత్తా, మే 3:—నేటి సాయంకాలమున శివాజీ త్రిశతాబ్దోత్సవ సందర్భమున శ్రేణుసంపాదకులలో చాలమందిజనులు గుమిగూడిరి. పచ్చని జెండాలు అచ్చటచ్చట యెగురుచుండగా పార్కుఅంత యంతోభాయమానముగ నుండెను. ఇచ్చట జరిగిన బహిరంగసభలో శివాజీ హంతకుడని ఆంగ్ల చరిత్రలు తెలుపుచున్న వాక్యముల సత్యములని అసమ్మతితీర్మాన మొకటి గావించబడెను. అధ్యక్షతవహించిన బిషిపుచంద్రపాలుగారు శివాజీ కొండయొక్కయని చిత్రించిన ఆంగ్లచరిత్రకారులజ్ఞానులని చెప్పిరి. మతముకొరకును జాతీయతకొరకును ఆతీర్మానము గావించుకొనుటయే అమహారాజుయొక్క రాజకీయములు సాంఘికవైషమ్యముల నాతడెప్పుడును సహించియుండలేదు. ఆయనకు మనీషులయెడలను దేవాలయముల యెడలను సమానగౌరవమే యుండెను. అందులను వెనుకటి సంగతులను మంచి విధానములను మహామ్యుధీయులును ఆమహాత్ముని దలచిన హానివేదకడైగలిచి కలిసిపనిచేయవలెను. శివాజీ జన్మదినోత్సవము నేడు హిందూదేశమంతటను ఆచరింపబడుటచే జాతీయోత్సవ కాంతకావించునని చెప్పవచ్చును. అందరును ఒకటిగావలసినదని యీ యుత్సవము బిగులాదినట్లుగా యెంచుకొనవలెను. అని పాలుగారు చెప్పి ముగించిరి.

ఇకముందటి అసత్ప్రచారములకు గావించుకొనెదమని చెప్పుచు మనయసమ్మతి తీర్మానమును ఆంగ్ల చరిత్రకారులనుపంపవలెనని రామానందచట్టాగారు మావించిరి.

ఉత్సవసందర్భమున కర్రత్రిపుట కత్తిసాము ప్రదర్శనములేగాక ముస్లిముడజరిగెను. జాతీయపతాకము లత్యుత్సాహముతో నెగురవేయబడెను.

సోతనుబస్సన్ పాతకాలల ఆరంభయందు బహిరంగసభలో నుపన్యసించుచు కలకత్తావిశ్వవిద్యాలయ వైశుచాన్యలగు ప్రొఫెసరు యదునాథసర్కారుగారు రిట్లుచెప్పిరి:—మహారాష్ట్రపీఠుడును హిందూధర్మోద్ధారకుడును మాత్రమేగాక శివాజీ ప్రపంచమందలి కార్యపూరులలో నొకమహానీయుడు. మొగలు సామ్రాజ్యములోగల తగవులను వెనుకఅవతరించి అన్ని మతములయెడలను సమానగౌరవమును సహనమును జూపించెను. శివాజీని కేవలము హిందూధర్మోద్ధారకుడనియే పిలుచుట అపిరునిమహత్ముని కొంతతగ్గించుటయే చరిత్రకు అపార్థములకల్పించుట యునగును. అతడు పరరాజ్యములపై దాడివేడలేదునాడుకాదు. ఉల్లాసావేషములతో పరరాష్ట్రములపైకి ఒక్కమారు నాశన మొనర్చినవాడుకాదు. అతడు రాజ్యమును శాంతిని రక్షించి ప్రజలను న్యాయపరిపాలన నొసంగెను. శత్రుసత్తునునకు చెంభ మహామ్యుధీయ చరిత్రకారుడు ఖాఫీకానునైతము ఆతని సర్వమతభక్తుడని న్యాయపరిపాలనా దక్షుడని శిలముగలవాడని ప్రశంసించెను. అన్నియుగములకును సరిపోవునట్టి ఆదర్శముల నాతడు రక్షింపవలెనని చెప్పెను. ఇన్నిచిట్టెములతో నిండిన హిందూదేశస్థులిప్పుడు నేడుజేసినట్లుగా ఆమహారాష్ట్ర పీఠుని గూర్చి సమకాలికులు వ్రాసినట్టి చరిత్రలను చదువవలెను.

లాహోరు

లాహోరు, మే 3:—శివాజీ త్రిశతాబ్దోత్సవ సందర్భమున పార్శిమహాల్లో జరిగిన బహిరంగసభయందు అధ్యక్షత వహించిన రాజానరేంద్రనాథుగారు శివాజీయొక్క హృదయ మందు రగుల్పానమండిన దేశభక్తివిగూర్చి ముచ్చటించుచు శివాజీయొక్క చరిత్రము దేశేశ చరిత్ర యందు ప్రకాశమానముగ నట్లు వెలుగుచుండునని చెప్పిరి.

ప్రధానోపన్యాసకులగు డాక్టరు గోకల్ సందనరాంగ్ గారు శివాజీజీవితచరిత్రలోని ముఖ్యాంశములను వరుసగాచెప్పి దేశభక్తిగలట్టి తనతండ్రికొరకు యొనర్చినట్టి నాదానము నెట్లు చల్లించుకొనెనో తెలియజేసెను. ఆమహావీరుని ఆదర్శములను ఆతనిధర్మసరాయణ్యమును గోబ్రాహ్మణరక్షణకై ఆతనికిగల సాహసములు శత్రుకోటిలోనివాడైనను ఆమహావీరుడ అతనికి గలగౌరవమును ఆయన తెలియజేసెను. శివాజీని తిన్నగాలోబ గ్రహుకొనుటకుమారుగా బౌరంగజేబు తప్పుడుమార్గములద్రోకి తననాశనమునకును హిందూదేశలాభమునకును ప్రోవజూపినవా

డైరి. చివరకు అంతఃకలహములు పనికిరావని బోధించుచు రాజాజయసింగుకు శివాజీవ్రాసినజాబును పద్యములలోజదివి బంగారముతో సమానమైనవిలువగల ఆసలహా నేటికిని పనికివచ్చునని చెప్పిరి.

ఇతరచోట్ల నేడుశివాజీ యుత్సవము లనేకచోట్ల జరిగెను.

నాగపూరు

నాగపూరు, మే 3:—శివాజీ త్రిశతాబ్దోత్సవముకొరకై నాగపూరునందు జరిగిన బహిరంగసభలో యం. యల్. ఏ. డాక్టరు మూంజీగారు అధ్యక్షతవహించి మొగలు సామ్రాజ్యమును పడద్రోసి హిందూరాజ్యమును స్థాపించుటకై శివాజీ యొనర్చిన ప్రయత్నములను ప్రశంసించుచు ప్రస్తుత ప్రభుత్వమును మొగలుసామ్రాజ్యములలో పోషి పుట్టించిరిని స్వరాజ్యస్థాపన నిమిత్తమై ఒక్కటిగండిని మోపురించెను.

నాగపూరు మ్యునిసిపల్ కమిటీవారి ప్రయత్న పోషకాలు గావించిన యుత్సవమందు భానానికంబునియోగీగారు అధ్యక్షతవహించి ప్రజా స్వాతంత్ర్యముకొరకై పాలుపడిన మహావీరునిగా శివాజీని యెంచుకొనవలసినదని చెప్పిరి.

ఒక బహిరంగసభలో నుపన్యసించుచు అభయంకరుగారు శివాజీ మొగలులతో పోరాడినది. వారు మహామ్యుధీయులనిగాక వారి స్వాతంత్ర్యము కొరకే అట్లు పోరాడిరిని చెప్పిరి. శివాజీమహారాజు పుట్టించిన యెడల స్వరాజ్యసంపాదన నిమిత్తమై ముస్లిములలో కలిసి పని జేసెదవాడనియు, స్వరాజ్య మందరికిని కావలసియన్నవి గావున అందరును కలియవలెననియు చెప్పిరి.

నిమడవోలు

నిమడవోలు, మార్చి 3:—నిన్నటి దివమున నిచ్చట శివాజీ త్రిశతాబ్దోత్సవములు జరపబడెను. యోగవ్యాయాప విద్యార్థులును విద్యార్థులు పలువురును శివాజీ పటములతో ఊరేగిరి బయలు రామతో గాంధీ గారును పలువురు విద్యార్థులును వాయూక్రీడలు జరిపిరి. ఉపన్యాసములు జరిగెను. సాయంకాలమున డాక్టరు రామనూర్తి శర్మగారి అధ్యక్షతను బహిరంగ సభజరిగెను. రామనూర్తిగారు కవి మంత్రిపూజి వెంకటశర్మగారు మాట్లాడిరి.

(స్వకీయనిలేఖన)

హుగ్లీలో మరెండు దోపిడులు జరిగెను. (ప్రీ ప్రెసు.) హుగ్లీ, మే 3:—హుగ్లీ పురపాలక సంఘమువారు నాకరులకు ఖద్దరుకుస్తలించుటకు తీర్మానించిరి.

(ప్రీ ప్రెసు.)

బెపాలాల్ కంపెనీ, 219 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్ ఈకంపెనీవారి క్వార్టర్సుమార్పునుసరించి వేరొకచో ప్రకటనను చదువరులుగాంచగలరు. విలువగలరాళ్ళయొక్కయు ఎజ్రములయొక్కయు వ్యాపారమును ఈకంపెనీచేయుచున్నది. దైమిండువ్యాపారములలో ఈకంపెనీవహించినట్టి ఈకంపెనీ గృహమార్చేచెప్పుచున్నది. వీలనన ప్రస్తుతమున్న గృహము చాలక విశాలగృహమునకు మార్పుటకుకారణము. విరివైనవ్యాపారమును ఈకంపెనీ సాగించుచు

న్నదని చెప్పకయే చెప్పుచున్నది. దీనిని బట్టియే ఈకంపెనీ కున్న మంచికీర్తియు తెల్లమునున్నది. కొనుగోలుదారులకందరికి ఈకంపెనీయెడల మంచి నమ్మకమున్నది. సామ్రయిట్లు స్వయంశా ప్రతివిషయమును గమనించుచుండురు గనుక ఈ మారణ భవనముని ఈకంపెనీవారికి జయము కలుగవలెనని కోరుచున్నాము.

తామర తైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0. 12-కి 3-8-0.

తామర ఒకవిధమైన పురులలవలన చర్మముమీద గాని, వెండ్రుకలలోగాని, లోచర్యములలోగాని, గోళ్లలోగాని పుట్టువచ్చును. పురులలలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

గుర్తులు:—దురద, ఉంగరముల వెంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసికాటులు, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి కొంచెముగా లేచి శరీరమందంతట వ్యాపించి నిద్రపట్టని జల యేర్పడును.

చికిత్స:—పురులల జంపి చెడిపోయినచర్మమును మంచునీటిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము:—1. మందు లోచర్యములలోనికి పోవలయును. 2. పురులలజంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుల తిరిగి పుట్టుకుండ జేయవలయును. రాజారాణి గుర్తుగల తామరమందున కీగుణములు గలవి.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు లెక బొంబాయి

ప్రస్తుత స్థితి

శ్రీకృష్ణ శ్రీకృష్ణ

ప్రస్తుత హిందూ దేశస్థితిని ఇదమితమని చెలువ నీలులేకున్నది. అనహాయాద్యము చల్లబడి, శాసనసభా ప్రవేశమునకు చోటిచ్చెను. శాసనసభ లలో నిరోధమునలిపి, అనహాయ దృక్పథము నందు ప్రవేశపెట్టి పనిజేయవలయునని యూహింపబడెను. కాని అట్టి సంకల్పమును పలుచబడి, నిరోధ పు ట్టుద్దేశ్యము నయితము వెనుకకు బోవుచున్నది. శాసనసభలలో నింకను మిగిలియున్నది మౌత్రిత్వ నిరాకరణము. ఈ గొలుసుకూడ ఎప్పుడు తెగి పోవునో జెప్పలేని స్థితి ఏర్పడినది. ఈ సందర్భమున నొక ప్రశ్న యుదయించినది. దేశము తిరిగి సంపూర్ణ సహకారము నవలంబించి, మితవాద వ్యవస్థ నవలంబించునా? గాంధీమహాత్ము డుదయింప జేసిన జాతీయ చైతన్య మడుగంటి, స్వాతంత్ర్య త్యాగ దోలగి, అడుగునబడి పోవుటకు భారతీయు లంగీకరింతురా? బర్మా పాక్ష ప్రభుత్వ ప్రభుత్వము లోరిన పూర్తి లొంగుపాటు, జరుగునా? ఈ ప్రశ్నలకు నయితము జవాబు చెప్పట సులభముగాదు. ప్రజ లొక్కొక్క మెట్టునుండియే జారుచున్న చును, అడుగునరకు పోరను విషయమై సందేహ మేల గలుగవలెనని అడుగవచ్చును. ఇందుకు కొన్ని కారణములుగలవు. మొదటి కారణము ప్రజలలో వ్యాపించియున్న అన హా య దృక్పథము. ఈ దృక్పథ మంతరించెనని జెప్పవీలులేదు. అధికారవర్గ మును మనస్ఫూర్తిగ నభినందించేడి వారు ఏ షక్ష మునందును గనుపించరు. ప్రస్తుత విధానముపట్ల ఎల్లరును ఆసంతృప్తి జూపుచున్నారు. సంపూర్ణ సహకారమునలన ప్రయోజనము లేకనే, దేశము అనహాయవార్గము నవలంబించెను. ఎట్టి కష్టముల నయినను భరించుటకు సంసిద్ధ మయ్యెను.

ఏ కారణముచే నయిన నేమి, దేశము తన షక్షను కొనసాగించుకొన జాలక బోవుటచే, సహ కారవధము ద్రొక్కవలసివచ్చినది. ఇటుల గావించుట గూడ, విధిలేకగాని, బుద్ధి పూర్వముగ గాదు. అందుచే అనహాయకార్య క్రమమును దేశము విడ వాడెనను, అనహాయమే ప్రజాభీష్టముల నెన్నటి కయునను నెఱవేర్చునను నమ్మకము దోలగలేదు. ప్రస్తుతదృక్పథి, ప్రజలలో జెరిగిన నిరాశకును నిర్వీ ర్యమునకును ఫలముగాని, అనహాయ దృక్పథవిహీ నతకు ఫలముగాదు. ఐకమత్యపు లేమిచే, ప్రజలు కలిసి బలచేయలేక పోవుచున్నను, స్వరాజ్యమం దుచే వెనుకకు పోవుచున్నను, అక్కడక్కడ కొంది మంది అనహాయవర్గమును అవలంబించుచునే యు న్నారు. బెంగాలు నిర్బంధతులను విడుదల జేయని కారణముచే నాగపురమునందు అవలంబించబడు చున్న సత్యాగ్రహ మిందుకు నిదర్శనము. సిక్కు

శాసనసభ్యుల రాజీనామాలు మరియొకనిదర్శనము. కాంగ్రెసులో సిక్కులను చేల్లించకుండుట వేరొక ని దర్శనము. ఈరీతిని అక్కడక్కడ అనహాయ దృక్ప థము ప్రజల చర్యలలో బైకివచ్చుచున్నది. పూర్వ పు అనహాయకార్యక్రమమును పునరుద్ధరింపవల యునని, శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారితో మహా రాష్ట్రమునం దొకషక్షమువాగు విన్నవించుట తట స్థించెను. శాసనసభలను బహిష్కరింపుడని, దేశ భక్త వెంకటప్పయ్యగారు హెచ్చరించుటయు, శా సనసభలలో పాల్గొనకుండ, సభ్యులు తమస్థానము లను మాత్రము నిలుపుకొనవలయు నని, ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించుట యు, తటస్థించెను.

ఇట్టి చిహ్నములు ప్రస్తుతము యిబ్బంది నంత గ గలిగింపక బోయినను, అధికారవర్గము వారు ప్రజాశయములను వెంటనే సఫలపరచుట వివేకమని గ్రహించుట మేలు. ప్రజలహృదయములలో వేళ్లు పాతుకొనియున్న అనహాయప్రేమక, ముఖ్యముగ దోహద మొనగుచున్నవారు అధికారులే యని ఎంచవచ్చును. సంపూర్ణసహకారమునకు ప్రజలొక వేళ యెడబడ నెంచినను, అధికారవర్గచర్యలు అం దు కడ్డుపడుచున్నవి. ప్రతిబంధపాతువు తెల్లరెగి నవే. అన్ని షక్షములవారును గలిసి గోరిన నేషనల్ డిమాండు తృణీకరింపబడినది. స్క్రీమ్ ను కమిటీనూ చనలపై ప్రభుత్వమువారింకను ఎట్టిచర్యను దీసికొ నలేదు. వాణిజ్య నౌకావిచారణ సంఘపు సిఫార్సు లు అడుగునబడినవి. ఉప్పుపన్నునుగాని పోష్టులేట్ల నుగాని తగ్గించుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారిం గీకరింపరయిరి. ఇతియగాక, పిల్లింగు ఆరుపెన్నీల చొప్పున రూపాయి మారకము నిర్ణయింప బడెను. రిజర్వ్ బ్యాంకు చట్టమునందు ఉపద్రవకరమగు ఏర్పాటులు గలవు. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు నిర్బంధితు లను విడుదల జేయవలెనని శాసనసభలు కోరినకో ర్కెలు నిరాకరింప బడినవి. లాండు రివిన్యూ నిర్ణ యమును శాసనసభవారికి, వప్పగింత పెట్టవలయు నని ఎంతకాలము నుండియో రాష్ట్రములు గోరు చున్నను, ప్రయోజనము గలుగకున్నది. ద్వంద్వ ప్రభుత్వము అన్ని రాష్ట్రముల యభివృద్ధికిని నడుగ నున్నది.

మితవాదులు, అనహాయవాదులు, జాతీయ వాదులు, స్వతంత్రులు, స్వరాజ్యషక్షమువారు అను భేదము లేక, ఎల్లర కోర్కెలును సమానముగ నిరాకరింపబడుచున్నవి. కన్సర్వేటివు మంత్రులు, అన్ని షక్షములవారిని ఒక్కరీతినే జూచుచు, షక్ష పాతములేక అండరరు సమానముగ నిరాదరించు చున్నందుకు, వారి నభినందింపవచ్చును. అధికా రుల ప్రతికూల వైఖరియే, ప్రజలలో నిలిచియున్న అనహాయదృష్టిని పెంచి పోషించుచున్నది. దేశ నాయకులు కన్నను అధికారవర్గమే అనహాయపద్ధ తులపై ప్రేమ యడుగుటకుండ, కాపాడుచున్నారని జెప్పవచ్చును. ఇట్టి సందర్భములలో సంపూర్ణ సహకారము నవలంబించుట కయినన, వీలులేని స్థితి తటస్థించినది. మైకి బోవుటకు, ప్రజలకు శక్తి చాలకున్నది. క్రిందికి పుర్తిగ దిగుటకు, పరిస్థితులు తోడ్పడుకున్నవి. ఈ రీతిని త్రిశంకు స్వర్గమున నుండుట, ప్రజల కౌశల కష్టముగనున్నను, తప్పని సరియయినది. ఇట్టి సందర్భస్థితిలో ప్రజల కర్తవ్య

మేయో జెప్ప వీలుపడకున్నది. ఏ రాజకీయ కార్యక్రమము నవలంబింపవలయును? శాసనసభ లలోని కొకమారు జొచ్చిన పిమ్మట, ఎవ రెటుల మెలగెదరో జెప్ప వలనుపడదు. తాత్కాలిక పరిస్థి తులు వీరిచర్యలను ప్రేరేపించును. కాంగ్రెసుతీర్మా నముల ననుసరించి వీరు నడిచెదరను నమ్మకము దోలగినది. భారత శాసనసభలో నేమి, రాష్ట్రీయ శాసనసభలలో నేమి, కాంగ్రెసు నిర్ణయము, లిక ముందయినను నిష్కర్షగ కొనసాగునని చెప్ప వీలు లేకున్నది.

ప్రజలకు సంకల్పబలమే యున్నయెడల, శా సనసభలకు వెలుపలను లోపలను గూడ వారిదీక్ష కొనసాగెడిది. ప్రజలలో ఐకమత్యము లేకుండుటచే నేమి, నిరాశప్రబలి యుండుటచేత నేమి, ఏషనిని పట్టుదలతో కొనసాగించుటకును వారికి శక్తి చాల కున్నది. అందుచేతనే తలపెట్టిన కార్యములు నెర వేరకున్నవి. మరల అనుకూల పరిస్థితు లుదయించు వరకు, రాజకీయ వ్యవహారము లీ తీరుననే కొన సాగుచుండును. శాసనసభలపై నాశపడుటకున్న చో, వెలుపల సత్యాగ్రహము నవలంబించుటకు వీలుగలదా? వివిధ సంఘముల మధ్యను సఖ్యము ప్రబలినగాని, యిట్టి యుద్యమములను నడిపించు టకు వీలు గనుపింపదు. అక్కడక్కడ వ్యక్తులు కొందిరిట్టి మార్గముల నవలంబించినను, వారికి తగు ప్రోత్సాహము చేకూరుట లేదు. ఎల్ల రాచరింపదగి నదియు, సత్యాగ్రహవలంబనమునకు ఆధార భూతమయినదియు, సత్వర స్వరాజ్యమునకు త్రోవ చూపునదియు, ప్రజాశక్తిని పెంపు జేయునదియు నగు మార్గమొక్కటే గలదు. అయ్యది నిర్మాణ కార్యక్రమము. విసుగుదలచే నేమి, తగిన ఆకర్షణ ము లేకపోవుటచే నేమి, నిర్మాణకార్యక్రమమును నిరసించుట పరిపాటి యయినను, వేరొక ప్రత్యా మ్నాయమార్గము నెవరును జూపజాలకు న్నారు. అందుచే శా స న స భ ల లో ప్రవేశించి పని చేయు వారే మి, శా స న స భ ల ల వెలుపల కృషిసలుపువారేమి, నిర్మాణకార్యక్రమ మును చేపట్టుట యవసరము. నందిపర్వతములలో నివసించుచు, దుర్బల దేహుడైయున్న, గాంధీమహా త్ముని సంతృప్తిపరచుటకును, వారి నాయకత్వము ను తిరిగి సంపాదించుటకును, ప్రజలలో జెరిగిన నిరాశను బోద్రోలి వారిలో ఆత్మవిశ్వాసమును బుట్టించుటకును, నిర్మాణకార్యక్రమము కన్నను ఫలప్రదమగు మార్గము వేరుండజాలదు. ఇయ్యది ఎల్లరను నేకముఖమునకు దీసికొనివచ్చును. నిర్మాణకార్యక్రమము తిన్నగ జరుగుచున్నయెడల అన హాయ కార్యక్రమము వెనుక నడుగంటియుండదు. పిమ్మట శాసనసభలలో నిరోధకార్యక్రమమునకును భంగము కలిగెడిది గాదు. ఈవిషయమై ప్రజలు దృఢప్రతులై కృషిసలుపుచో, మరల అనుకూలపరి స్థితు లుదయించి, స్వరాజ్యము దేశము ను సమీపించుట తథ్యము.

లాహోరు బీభత్సము

హిందువులు, మహమ్మదీయులు, సిక్కులును కొంతకాలము క్రిందట సుహృద్భావముతో మెలగి, దేశమునకై ప్రాణార్పణగావించిన, పాంచా

లభామియందు నేడుజరుగుచున్న బీభత్సముగాంచి వ, ఎట్టివారి హృదయమైనను జలదరింపకమానదు. లాహారులో జరిగిన అల్లరుల గూర్చి నేడు అందిన వార్తలు విభ్రాంతి గలిగించు చున్నవి. మహమ్మదీయులకును సిక్కులకును మధ్యప్రారంభమైన కలహములు, హిందువులలో గూడ వ్యాపించి, లాహారును రణరంగముగా వించెనని వార్తలు దెలుపుచున్నవి. వీనివలన పంజాబు గవర్నరుగారు సిద్ధాప్రయాణమును మానుకొనిరి. వదంతులు నిజమగుచో, పలువురు వధింపబడినటుల దోచును. సరోజినీదేవి, పండిత సంతానము మున్నగు నాయకులు, పరిస్థితులను చక్కబరచుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు, హిందూ మహమ్మదీయ కలహములకు మొదట రాజకీయ కారణములున్నను, పిమ్మట నవి ప్రజాసామాన్యము వందు వ్యాపించినవి. ఇతరకారణములు వీనికి దోహదమవి. హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయ ఇంకను సంక్లిష్టమయినది. మత, సాంఘిక, రాజకీయ వైషమ్యములు కలిసిబోవుటచే, పరిష్కారము సులభ సాధ్యము గాకున్నది. హిందూమహాసభయు, మహమ్మదీయమహాసభయు, ఎడబాటును బెంచుటకు తోడ్పడుచున్నవి. అఖిలభారత కాంగ్రెసు వంఘసభ త్వరలో గూడి యీ సమన్వయగూర్చి విచారింపనున్న సమయమున, నిట్టి యల్లరులు జరుగుచుండుట శోచనీయమయినను, సమన్వయ ఎంత క్లిష్టమయినదో కనుగొనుటకు వీలేర్పడును. కొన్ని రాష్ట్రములలో అనుకూల పరిస్థితులు పొడగట్టక బోలేదు. బీహారు మహమ్మదీయ సంఘము వారు రాబోవు ఆదివారమునాడు గూడి, సంయుక్త నియోజకవర్గములగూర్చి విచారింపబోవుచున్నారు. భారత శాసనసభ్యులగు మహమ్మదు హుస్సేను ఆలీగారు, అక్రమముగ నితర మతములలోనికి కలుపుకొను పద్ధతిని మానివేయ గోరుచున్నారు. అన్యమతములలోనికి దీసికొన బడిన వారికి మైనారిటీ వెల్లినదని రుజువు చేయవలయుననియు, బుద్ధిపూర్వకముగ నితర మతములో ప్రవేశించినటుల అట్టివారు మేజిస్ట్రిటుల ఎదుట దెలుపవలయుననియు, ఇతరుల బలవంత మేమియు తమకు లేదని వారు చెప్పవలయుననియు, హుస్సేను ఆలీగారు సూచించుచున్నారు. ఇటులనే, మత, సాంఘిక, రాజకీయ వైషమ్యకారణముల నన్నిటిని కనుగొని వానిని నివారించుటకు లాహారులో, కాంగ్రెసు సంఘమువారు విచారింపవలయును. ఇది మిగుల కష్టకార్యమయినను, దీనిని నిర్వహింపక తీరదు. లేనియెడల ఉత్తర హిందూస్థానమున నే పనియు జరుగునని దోచదు. మతసాంఘిక కలహములకు సత్వరస్వరాజ్య ప్రధానము ముఖ్యనివారణ మార్గమయినను, అది లభించులోపల, వైషమ్యములను సాధ్యమగునంతవరకు తగ్గించుట యత్యావశ్యకము. లాహారులో జరిగిన కలహములు, ఏసంఘము వారికిని లాభింపకబోగ, మిలిటరీ ప్రాబల్యము హెచ్చుటకు మాత్రము తోడ్పడదు. ఇంతకన్నను శోచనీయమగు స్థితి నేగుడదు. వివిధసంఘముల హృదయములలో మార్పు నెలిగించు టొత్తయవసరమో దెలుపనక్కర లేదు.

మూడవ తరగతి ప్రయాణికులు
రైల్వేలలో నేమి, స్టేషనులలో నేమి మూడవ తరగతి ప్రయాణికుల స్థితి దుర్భరముగ నున్నదని, ఎల్లరెరిగిన విషయమే. కాని రైల్వేకంపెనీ వారు ప్రయాణికుల సౌకర్యములను బెంచుట కెట్టి చర్యను తీసికొనకున్నారు. వీరి మొరలు అరణ్యరోదనము లైనవి. ఎక్కడ జూచినను రైల్వేలకు గొప్పభవనములు నిర్మింపబడు చున్నవి. ఇతర ఖర్చుల నెన్నిటితో కావించుచున్నారు. కాని మూడవ తరగతి ప్రయాణికులస్థితిని చక్కబరచు వారు లేరు. వీరు కూర్చుండుటకు తగినన్ని వెట్టెలుండవు. ఉత్సవసమయములలో, సరకులబండ్లలో వీరిని బడవైచుట మామూలు. స్టేషనులలో వీరు కూర్చుండు ప్రదేశములు రోతబుట్టించుచున్నవి. వీరికి విశ్రాంతి దీసికొనుటకు వీల్గొండవు. ఫలాహారములకు తగిన ఏర్పాటులుండవు. విశేషపు రాబడియంతయు మూడవతరగతి ప్రయాణికుల ద్వారా వచ్చుచున్నను, వారిని కడుచులకన జేయుట, ఆచారమైనది. ప్రయాణికుల సంఘమువారు, మూడవతరగతి ప్రయాణికుల కష్టములను ప్రపంచమున కెరుక పరచుటకు దేశమందంతటను సభలగావించుట సమాజసముగ నున్నది. వివిధసగరములలో మూడవ తరగతి ప్రయాణికుల యక్కరలను దీర్చవలయునని కోరుచు తీర్మానించిరి. రైల్వేబోర్డులో భారతీయ సభ్యుని నియమింపకుండుట శోచనీయము. రైల్వేలు ప్రభుత్వమువారి వశమగుచున్నను, ప్రజాభిప్రాయము నకు విలువలేకుండుటచే, వారికష్టములు దొలగకున్నవి. ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు బాధ్యతవహించినగాని, యిట్టి సంస్కరణములు అమలులోకి వచ్చునని దోచదు.

పాశ్చాత్య సంగీతము : దేశీయ సంగీతము
చెన్నపురివంటి ప్రధాన నగరములో పౌరులు విరోధమునకై దేశీయసంగీతమును ఏర్పాటుజేయుట యవసరమయినను, ఇంతకాలమునుండియు పాశ్చాత్య సంగీతమునకే కార్పరేషనువారు ప్రోత్సాహ మొనగుచుండిరి. ఇటీవల నే, దేశీయ గానమునకు స్వల్పప్రోత్సాహ మొనగ నారంభించిరి. బడ్జెటు మొత్తములో నగము పాశ్చాత్య గానమునకును, నగము దేశీయగానమునకును పంచవలయునని సత్యమూర్తిగారు దెచ్చిన తీర్మానము నిన్నటి దినము కార్పరేషనులో సంగీకరింపబడుట మేలే యయినను ఇందుకు వ్యతిరేకముగ ముచ్చటించిన వారు లేక బోలేదు. గాన విరోధమునకు ప్రత్యేకింపబడిన బడ్జెటు మొత్తమును హెచ్చుజేసి దానిని ఛారిటబుల జేయవలయునని దెచ్చిన తీర్మానము నిరాకరింపబడెను. శ్రవణానందకర మగు నాగస్వరపు పాట లభించు చెన్నపురిలో, దేశీయ గాన ప్రదర్శనమునకు వసతులు లేనను సాకు జెప్పట భావ్యముగ లేదు. పాశ్చాత్యసంగీతము కడు రుచికరముగ నుండునని కొందరు వాదించిరి. మొత్తముమీద, ద్వీవిధ సంగీతములకును సమాన ప్రోత్సాహము నొసగుటకు కార్పరేషను వారంగీకరించుట కొంతవరకు మేలే. ఇంతటితో సంతృప్తి జెందక, దేశీయ గానమునకు అర్హప్రోత్సాహ మొనగి, పౌరుల కానంద

మును పురికొల్పుటకు కార్పరేషనువారు ఎక్కువ డీక్ష బూననలయును. స్థానిక సంఘములు చేయవలసిన కార్యములలో సంగీత కళాపోషణము చాల ముఖ్యమని ఎంచవలయును.

మోటారు ప్రమాదముల నివారణ
మోటారు ప్రమాదముల నివారణకై ఉపాయముల నాలోచించుటకు నిన్నటి దినము మద్రాసు కార్పరేషను వారొక కమిటీని నియమించిరి. కాని పోలీసు కమిషనరుగారి రివిజరకే కొన్ని సలహాలను ప్రభుత్వమువారికి పంపినటుల, కార్పరేషను అధ్యక్షులు సూచించిరి. ఎనిమిది బస్సులున్న వారికి గాని, లైసెన్సుల నీయగూడదని, వీరు సూచించి రట. ఈసూచన కొనసాగుచో, చాల నష్టముగలుగును. ఒక్కొక్క బస్సుతో జీవనము గడుపుకొనుచున్న వారి జీవనము పడిపోయి, ధనికులకు మాత్రమే లాభముగలుగును. ఇట్టివారు కొందరు గలిసి రేల్లును చెంచగలరు. పోటీబాత్తుగ దగ్గిపోవును. ప్రస్తుతసమన్వయ వైజేటు బస్సులకు నష్టము గలిగించుటలని గాదు. పోలీసుకమిషనరుగారి సూచనలవలన నైనను మోటారు ప్రమాదములు తగ్గుట దుర్లభము. బస్సుల పోటీవలన, ప్రమాదములు జరుగుచున్నను, వానిని తగ్గించుటకు సరియగు కట్టుదిట్టముల గావింపవలయును. తగిన తనిఖీ గావింపవలయును. లంచములకు లొంగని పోలీసువారిని నియమింపవలయును. మోటారు బస్సులు చెన్నపురిలో గొప్ప కొరతను దీర్చుచున్నవి. పట్టణమున కెంతదూరమున నయినను నివసించుటకు పౌరులకు వీలుగలుగ జేయుచున్నవి. ఇట్టి కొరతను ట్రాములు దీర్చజాలవు. ట్రాము బస్సుల సంఖ్య అత్యల్పముగ నున్నది. అందుచే ప్రయిజేటు బస్సులు నియమాతి క్రమణము గావింప జూచుట యవసరము. అంతియగాని, బీదజనుల జీవనములూగి వైచి, ధనికులకులాభము గలిగించుట పాడిగాదు.

యూల్ కమిషను: యూరపియనుసంఘము
రాయల్ కమిషనులో హిందూదేశమున నుండువా రెవరిని సభ్యులుగ నియమింప గూడదని కలకత్తా యూరపియను సంఘమువారు ఇండియా మంత్రిగారికి వ్రాసిరట. ఏమి వీరి యుదారబుద్ధి! భారతీయు లెవరును సభ్యులుగ నుండ గూడదని శాసించుట, యూరపియను సంఘమువారి సంకుచి నదృష్టి కనుకూలముగనే యున్నది. ఒకవేళ భారత దేశములో నెవరినయినను నియమించుచో మాత్రము, యూరపియను ప్రతినిధిని తప్పక నియమింపవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. వీరి కోర్కెను ఇండియామంత్రిగారు సఫలపరుపవచ్చును. ఇట్టి రాయల్ కమిషను వలన, నేమిలాభ ముండునో యూహించుట సులభసాధ్యము.

నాగవైకొర్టు జడ్జి
ఇంతకుముందు, మువ్వూరు న్యాయమూర్తులే వైకొర్టుకు తాత్కాలికముగ నియమింప బడినటుల, ప్రభుత్వమువారు వెల్లడించిరి. నేడు, రిలీ, ఐ. సి. యస్. గారిని నాగవైకొర్టు నియమించినటుల ప్రకటింపబడినది. ఇట్టి నియామకము లెంతపరిహాస పాత్రములో దెలుప నక్కరలేదు. ప్రజలకు ద్రవ్య నష్టము. తప్పటలేదు.

మద్రాసు కార్పొరేషను

చెన్నై, దేవయగానములపై చర్చ

మోటారు ప్రమాదములను తగ్గించుటకు

ప్రయత్నములు

చెన్నై పురి సమన్వయమును భారతీయ గానమునకు ఎక్కువగా ముందుగాను గూర్చి విచారించుటకై నిన్నటి సాయంత్రము చెన్నై పురి కార్పొరేషనుసభ్యులు డి. బి. గోపతి నారాయణరావు డెప్టీ గారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమైరి.

“మోటారు భారతీయ గానములపై ఆయుధ్యముపట్టి కలా” ప్రత్యేకింపబడిన రు 2500 లలో భారతీయ గానమునకు రు 500 లు మాత్రమే వెచ్చింపబడుచున్నవి; కావునను భారతీయ గానమునకు ఈ మొత్తము ఏమాత్రము చాలియుండక పోవుటకేతన ఇంకను 850 లు మోచ్చించి భారతీయ గానము నకు మొత్తము రు 1440 లు ఖర్చుచేయుటకై ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు” అని టి. యస్. నటరాజుపిల్లే గారు పాదము గావించుచు ప్రస్తుతము భారతీయ గానమునకు తగినంత ధనము చేసినందు తీర్మానములో నూచింపబడిన మొత్తముతో ఈ భారతీయ గానమునకు తీరగలదనియు పట్టిరి.

టి. సుందరరావు నాయుడుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

షారు లక్ష్మీకు ఇంగ్లీషు బాండువాద్యమును హార్మోనియమును బాండునుగూడ వాయిదములు కేర్పాటు గావించవలెనని ప్రతిపాదిత్రాయము మిక్కుటముగ గలదని అధ్యక్షులు పట్టిరి.

“ఇంకను మోచ్చింపవలెను”

“భారతీయ గానమునకు మొత్తము రు 2500 లు గ్రాంపునొసంగుటకు రు 850 లను బదులు రు 1,920 లు ఒసంగవలసి వదిగ” యన్. సింగారవేలు కెట్టిగారు సవరణ సుపాదించుచు ఇంగ్లీషు గానము మన కవసరమేలేదనియు, ఇంగ్లీషు గానముపై గల అభిరుచి వైజముగాదనియు, అట్టిదానిని ప్రోత్సహించరాదనియు, భారతీయులు తమగానమునే పెంపొందించుకొనవలెననియు, ఇంగ్లీషుదేశముందుండి భారతీయులకెరకు ఇంగ్లీషు పురపాలకసంఘములు భారతీయ గానమును పోషించుచుండుట లేదుగాదా యని పట్టిరి.

గట్టి రంగయ్య నాయుడుగారు సవరణను బలపరచుచు భారతీయులకాగము ప్రపంచము దిశరదేశముల గానముకంటె ను ఎక్కువగా మార్పరచునంతమును, క్రావ్యమునైనదనియు, భారతీయులు తమగానము నుపేక్షించరాదనియు పట్టిరి.

రా. బి. పి. పి. నరేశ్వరుగారు మాట్లాడుచు ఒక గానముకొరకై దేశిక గానమునకు వెచ్చించెడి ధనమును తగ్గింపరాదనియు, రెండువిధములను గానములకును సమానముగ ధనము వెచ్చింపవలెననియు పట్టిరి.

రా. సా. పి. రంగనాథంకెట్టిగారు “ఇంగ్లీషు, భారతీయ గానములకు రెంటికీని రు 4, 495 లు ఒసంగవలెను ఈ మొత్తము రెంటికీని సమానముగ పంపబడునట్లు” సవరణ సుపాదించుచు ఐగోపియనులుగూడ కార్పొరేషనుకు పన్నులను చెల్లించుచున్నారని గాన ఇంగ్లీషువాద్యమును తీసివేయరాదు. ఇంగ్లీషువాద్యమును విని ఆనందించెడి భారతీయు లెందరో గలరని పట్టిరి.

ఆర్. యస్. ధనపాలముదలియారుగారు మాట్లాడుచు ఇంగ్లీషువిధానమైనను, భారతీయపద్ధతియైనను గానముకంటెయనియు, ఇంగ్లీషుబాండును వినుటకై సమన్వయమును వందల కొలది ప్రజలు చుట్టుకూడదనియు, తాము చెచ్చించుధనమునకు తగిన నాకస్వము వాయిదపడుటలేదనియు పట్టిరి.

మరియొక సవరణ

“ఆయుధ్యముపట్టికయందు ప్రత్యేకింపబడిన రు 2, 500 ను ఆంగ్లము భారతీయ గానములకు చెరిసగముగ విభజింపవలెన”ని సత్తమూర్తిగారు మరియొక సవరణ సుపాదించుచు ఆయుధ్యము పట్టికయందొకమారు కొంత మొత్తము ఏర్పడుపడిన పిమ్మట కొలది వారములలోపుననే దానిని మార్చుకేయజూచుట యుక్తముగాదనియు రంగనాథంకెట్టిగారి సవరణ భోగ్యమైనదనియు నూచించుచు గావున అట్టి తీర్మానమునావశ్యకమనియు, ద్వితీయగానములకు సరిసమాన మొత్తముల నేర్పరచిన బాగుండుననియు, దక్షిణజిల్లాలలో గొప్పగానకళానిపుణులు గలరనియు వారిని ఆహ్వానించినచో యూరోపియనులను, యూరోపియను దృష్టి నలవరచుకొనిన భారతీయు

లను గూడ తృప్తిపరుపగల పలువిధవాద్యములను వాయిదగలిగెదరని పట్టిరి.

డి. బి. పి. తణికాళంకెట్టి:—పుదుకోట.

సత్తమూర్తిగారు:—దోను, పుదుకోట భారతీయ గానమునకు ప్రసిద్ధికెక్కినది. మిరచటికి విచ్చేసి సంగీతమును నేర్చుకొనవచ్చును.

నర్సగారు:—యూరోపియనులు కార్పొరేషనుకు పన్నులను చెల్లించుటలేదా?

అధ్యక్షులు:—చెల్లించెదరు.

సత్తమూర్తిగారు:—సభ్యులొకరు ప్రసంగించునపు డిట్టిఅంతర్జాతకములు జరుగనీయరాదు. ఇంగ్లీషులోని భారతీయులు పన్నులను చెల్లించుటలేదా? అంతమాత్రముచే వారికి భారతీయ గానము ఒసంగబడుచున్నదా? బాండువాద్యమువారు పన్నులను చెల్లించు సామాన్యపాదలచే పోషింపబడుచున్నారు. మదగాను రక్షకభటోద్యోగి బ్యాండు వాయిద్యమును ఉచితముగ ఒసంగుటకు అభిప్రాయమును తెప్పించుడెను. అట్టివారడగునచే ధనమెందుకు ఈవలెనని పట్టిరి.

అబ్దుల్ హమీద్ ఖానుగారు సవరణను బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారే బాండువాద్యమువారికి ధనమును చెల్లించుచున్నారనియు అట్టివారంగనాథంకెట్టిగారి తీర్మానమును జూపుట కవసరములేదనియు పట్టిరి.

అధ్యక్షులు:—బాండువాద్యమువారు ఉచితముగ ఎల్లపుడును వాయిద్యములను పూచి ఏమిన్ని లేదని పట్టిరి.

సత్తమూర్తిగారు:—అందులకే ఇంగ్లీషువాద్యమునకు రు 1,250 లు ఒసంగబడవలెనని నాసవరణయందు చితిని.

ఇ. యల్. అయ్యంగారు:—సత్తమూర్తిగారి సవరణను బలపరచుచు పట్టణములో ఐరోపియనులు, ఆంగ్లోప్రాంతవులు, మహమ్మదీయు లన్నిజాతులనా రున్నందున ఆంగ్లేయ గానమును హర్షించెడి యూరోపియను ఆంగ్లోప్రాంతవ భారతీయ క్రైస్తవసంఘములకుగాను ఆంగ్లేయకానము ఉండుటావశ్యకమేయని పట్టిరి.

పటెలుగారు:—రంగనాథంకెట్టిగారి సవరణను బలపరచుచు ప్రస్తుతము ఆంగ్లేయబాండుపై చెచ్చించుధనము సరిపోవుటలేదని పట్టిరి.

రా. బి. పి. నరేశ్వరుగారు రంగనాథంకెట్టిగారి సవరణను బలపరచుచు తమ డివిజనులో ఇంగ్లీషుబాండువాద్యము నాలకించెడివారిలో నూటికి 90 మంది భారతీయులేయనియు తమకు భారతీయ గానముపై అభిమానమెక్కుడుగ నున్నందున ఆంగ్లేయగానముపై సమధిక ప్రీతిగలదని పట్టిరి.

సత్తమూర్తిగారి రీసందర్భములో క్రమ భిన్నాంతము నొకదానిని నూచించుచు నటరాజుపిల్లే, రంగనాథంకెట్టిగారి సవరణలు ఆయుధ్యముపట్టికయందేర్పరచిన మొత్తముకంటె ఎక్కువఖర్చు చేయుటను నూచించుచున్నవనియు ఈ ఖర్చు స్థాయిసంఘముద్వారానే ఏదైన ప్రత్యేకమును, అంగధకమునకు ఖర్చులకు మాత్రమే అట్లు చెల్లింపబడదగుననియు ధనమును సరికేయుటకు గావించబడు తీర్మానములన్నియు కార్యనిర్వాహక వర్గముద్వారానే గావించబడవలెననియు అందుచే తీర్మానమున్న, రంగనాథంకెట్టిగారి ఉపపాదనయున్న చట్టమునకు విరుద్ధమని పట్టిరి.

అధ్యక్షులు మాట్లాడుచు సభ్యులు ప్రత్యేకగ్రాంటులకై ఉపపాదనలు గావించరాదనుట నిజమే యైనను ఈ తీర్మానమును గావించుటకు సభవారి కెట్టి ఆటంకములేదని పట్టిరి.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు:—సత్తమూర్తిగారి సవరణను బలపరచుచు ఇదియే న్యాయముగ పద్ధతియని పట్టిరి.

టి. పి. వినాక్షి సుందరం పిల్లేగారు చర్చ నింతటితో నాపి తీర్మానమును వోటుకు పెట్టవలెనని ఉపపాదించిరి.

అధ్యక్షులు మాట్లాడుచు గానముపై జేయుఖర్చు సక్ర

మమనదేయనియు దురదృష్టవశమున ఈ విషయములో జాతి విభేదసమస్య ప్రవేశపెట్టబడినదనియు ఇకముందైనను ఈదృష్టిపెడిదరని ఆశించుచున్నామనియు పట్టిరి.

పిదప సత్తమూర్తిగారి సవరణ వోటుకు పెట్టబడి 16 గురు అనుకూలురు 12 గురు ప్రతిహకరులతో ఆమోదింపబడెను. అంతట ప్రత్యేక సమావేశము ముగిసెను.

పట్టణమందు ప్రయాణ సౌకర్యములు

ప్రత్యేకసభ ముగిసినవెంటనే ఇదివరలో వాయిదావేయబడిన సాధారణ సమావేశము వెంటనే జరుపబడెను.

1926 సం॥పు ఆరోగ్యశాఖాధికారి యొక్క పరిపాలనా నివేదికను తయారుజేయుటకై మాసమునకు రు 35 లు చొప్పున ఒక మాసమునకు మాత్రమే నల్లగు సున్నాపాలను తాత్కాలికముగ నియమించుట కంగీకరింపబడెను.

బర్మా ఆయిల్ కంపెనీసమ్మె

యస్. సింగారవేలు కెట్టిగారు:—మాట్లాడుచు బర్మా ఆయిల్ కంపెనీసమ్మెనుగూర్చిన తీర్మానమువిషయమై తాముక క్రమభిన్నాంతమును నూచించుచున్నామనిరి. ఈసమ్మెకట్టినవారు పట్టణమందు క్లిష్టమగుపరిస్థితిని గలుగజేయుచున్నారు. అందుచే కార్పొరేషనువారిట్టి సందిగ్ధస్థితిని పరిష్కరించుటకు ప్రయత్నము గావించవలెను. ఇట్టిస్థితిలో అధ్యక్షుడు తమఅధికారము నుపయోగించి తమతీర్మానమును అగత్యమైనదానినిగ నిర్ణయింపవలెనని కోరిరి.

అధ్యక్షులు:—మాట్లాడుచు మే 17-వ తేదీ జరుగనున్న సాధారణ సమావేశముందీ తీర్మానము చర్చకు రానున్నదనియు ఈవిషయము అగత్యమభి తమముభిప్రాయము గాదనియు కంపెనీ యజమానులకు పనివారలకు మధ్య జరిగెడి వివాదములలో కార్పొరేషనువారు జోక్యము గలిగింపకొను నవసరము లేదని తమ యభిప్రాయమనిరి.

సింగారవేలు కెట్టిగారు:—కార్పొరేషనుచట్టము 177 వ శత్రుముక్తింద మినిర్ణయము నెదిరించుచున్నాను.

సభ్యులు:—ఆర్థురు ఆర్థురు.

మైలాపూరు నడుమపములో ఐస్ హానుకు ప్రక్కగ నుండు ప్రదేశములో స్త్రీలకు శిశువులకు ఆస్పత్రిని నిర్మించు ప్రయత్నములకు ప్రభుత్వమువారు మానుకొనినందున అచ్చటి జాలరీవాండ్లు కుటుంబములకు చాలకష్టములగుటకు గాన యింకమీదట భూమిని ఆక్రమించుకొనరాదని ప్రభుత్వమువారి నీసభవారు కోరుచున్నారు అను తీర్మానమును అధ్యక్షులు లుపపాదించగ సింగారవేలు కెట్టిగారిచే బలపరపబడి సభ్యుల యామోదమును బడసెను.

ప్రయాణ సౌకర్యములసంఘము

“సానాటికి నృద్ధియగుచున్న మోటారుప్రయాణ సమస్యనుగూర్చియు, పట్టణమందు అతితీవ్రమగునన్న వీధులపై ప్రమాదములను తగ్గించుటనుగూర్చియు విచారించి ఒకమాసములో నూచనలతో నివేదికను సమర్పించుటకై పట్టణప్రయాణ సౌకర్యముల సంఘమును పేరిట నొక సంఘమును నియమింపవలెనని” యన్. జి. రంగరామానుజంగారు ఉపపాదన గావించిరి.

టి. సుందరరావు నాయుడుగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి.

అధ్యక్షులు:—మాట్లాడుచు పోలీసు కమిషనరుగారి విషయమై ఇదివరకే చర్చదీసికొనిరనియు, ప్రభుత్వమువారికి కొన్ని నూచనల నంపియుండిరనియు అందీక్రింది నూచనలుగూడ గలవని పట్టిరి. (1) 8 బస్సులుగలవారికి మాత్రమే లైసెన్సుల నొసంగుట (2) ప్రమాదములకు పరిహారముగ నుండగల ఫిమాపైకమును తప్పక వెనూలుజేయుట (3) మోటారుబండ్ల ప్రయాణము ఒక డిప్యూటీకమిషనరు వెళ్ళుములోనుండుటకును, అవసరమైనచో సైకిలు సార్వెంటులను కొందరు వారికి సహాయముగ నిచ్చెడిపక్షమున ఈ సభవారిచే నియమింపబడు ఎట్టిసంఘమునకైనను తామునుకూలరమే యని కమిషనరుగారు వ్రాసిరి.

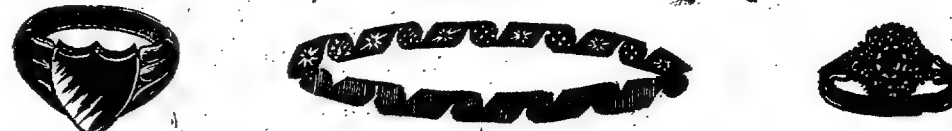
యి. యల్. అయ్యంగారు మాట్లాడుచు 8 బస్సులుగలవారికి మాత్రమే లైసెన్సుల నొసగవలెనని చెప్పుట క్రూరమని ధృష్టి, ఇట్టిసద్ధివలన డబ్బుగలవారుమాత్రమే ఆదాయమును వా

కానుబంగారమునకును, ముంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల

వర్తకులు 437/3 టంకసాలపేడి, సామలకూరుపేట మద్రాసు.

3137

దరఖాస్తును పంపిన క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

బట్టుకొనబాలి ఒక్కొక్క బస్సుగల పేదవారిజీవనము పడిపోవున నియు, అందుచే కమిషనరుగారి వరతు లంగీకరింపజాలమనియు పట్కిరి.

రా. బ. జి. ఏ. నల్లేశుగూరు మాట్లాడుచు మోటారు ప్రమాదములు వృద్ధియగుచున్నవిమయ మెల్ల రెరుంగుదురనియు, వానిని తగ్గించుటకు సూచనల గావించుపని కమిటీవారికే వదలి వేయవలెననియు పట్కిరి.

ఒక సవరణ

“మోటారు-బస్సులవలనను ట్రాముబండ్లలో జనాధిక్య మువలనను గలిగెడిప్రమాదముల కారణములను విచారించుటకు గాను సాత్వ్యము కైకొను అధికారముతో నివారణోపాయము లను సూచించుటకును మదరాసుపట్టణ కార్పొరేషనుచట్టము మోటారుబండ్లచట్టమును మార్పుజేయుటకై ఒక సంఘము నియ మింపబడవలెనని గోసుగుంట్ల వెంకటసుబ్రహ్మణ్య శెట్టిగారు సవరణ నుపపాదించిరి.

1921 సంవత్సరముం దిదేమాదిరి తీర్మాన మొకటి గావించ బడెనని అధ్యక్షులు పట్కిరి.

యి. యల్. అయ్యరుగారు సవరణపై మాట్లాడుచు బస్సులతోలువారు బస్సులలోనిర్దితసంఖ్యకంటె ప్రజల నెక్కు డుగ ఎక్కించుకొనుచుందురనియు బోలీసుజవానులు తమకు తెలిసినవారేయనిచెప్పి చట్టఘనీర్ణయించిన వేగముకంటె బస్సు ల నెక్కుడువేగముతో నడుపుచున్నారనియు ట్రాముకంటెనీ వారు తమబస్సులు మైలుకు 15 మైళ్లకై పైగ నడుపుటలేదనియు కావున చట్టవిరుద్ధముగ ప్రవర్తించువారిని శిక్షింపవలెనని పట్కిరి.

సవరింపబడిన తీర్మాన మామోదింపబడినందున దిల్లీ బి. టి. కె. కాలనల్ శెట్టి, రాల్ బి. డాక్టరు సి. నల్లేశుమదలియారు టి. సుందరరావునాయుడు, యన్. జి. రంగరామానుజు, సామి వెంకటాచలంశెట్టి, కె. శ్రీరాములునాయుడు, రాల్ బి. జి. ఏ. నల్లేశు, ఏ. జె. పవలు, ఆర్. డబ్ల్యు. సత్యమూర్తి, అల్లల్ హమీద్ ఖాన్, ఇ. యల్. అయ్యర్, సింగారశేలు శెట్టిగార్లు సంఘసభ్యులుగ అంగీకరింపబడిరి.

బెస్తవారికి యిండ్లు

“రాయపురము పాలెయ్యరాడిపోయందూ బీదలకై నిర్మింప బడినయిండ్లు పడవవాండ్రు, బెస్తవాండ్రు మొదలగుసమీపమున నివసించెడివారికి అద్దె కివ్వబడవలెననియు, తొట్టిమొదలగు సంఘములవారి కివ్వరాదనియు తీర్మానించుచున్నారను ఉపపాద నను ఆర్. దనపాల్ మువలియారుగారు రుపపాదంపగ ఆంజిలో షరీగారు బలపరచిరి.

సత్యమూర్తిగారు:— ఏమి క్రొత్త పదాద్యమిది!

సింగారశేలు శెట్టిగారు:— “తొట్టి మొదలగు ఇతర సంఘములవారి కీరాదను” పదములను తీసివేయవలెనని సవరణ నుపపాదించగ నల్లేశుమదలియారుగారు సవరణను బలపరచిరి.

“రాయపురము పాలెయ్యరాడిపోయి నిర్మింపబడిన గృహ ములు పడవవాండ్రు బెస్తవాండ్రు మున్నగు ఇరుగుపొరుగువారికి అద్దెకొనగబడవలెనని జి. ఏ. నల్లేశుగూ రొకసవరణ నుపపాదించిరి. సవరింపబడిన తీర్మాన మామోదింపబడిన.

కార్పొరేషనులో ఇదివరకు డిఫెండరుగ పనిజేసిన జేస రాజులునాయుడు కుటుంబమునకు రు 600 లు ఒసంగుటకు అంగీకరించిన పిదప సభ ముగింపబడిన.

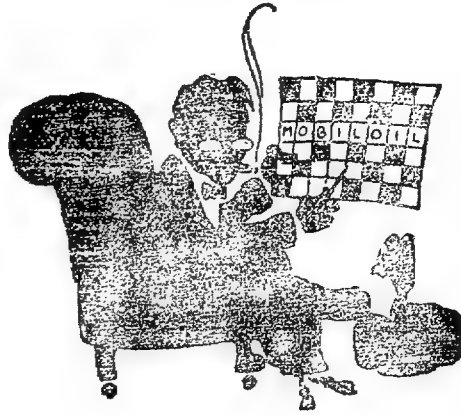
కలకత్తా పురపాలక సంఘము

ఉపసంఘముల ఎన్నిక

సుబాసు చంద్రబోసుగారి స్థానమున నియామకము కలకత్తా, మే 4:—స్వారాజవాదులు అన్ని స్టాడింగ్ కన్సిల్లీల ఎన్నికలలోను జయించిరి. మేయరుగారు ఎన్నికలై న తరువాత సుబాసు చంద్రబోసుగారి యువోగము 16 తేది తో ఆఖరుగానున్న గౌరణమున వారిస్థానమున మరొకరినెన్ను కొనుటకు ప్రత్యేకసమావేశము సోమవారము జరుగునని నెల విచ్చిరి. (శ్రీ ప్రెస్.)

మధుర, మే 4:—పెద్దగాలియు వృ మును గలుగుటచే వేలూరు రోడ్డుపై చాల నష్టము గలిగెను. చిట్టంపట్టి ఉత్తం కుడిల మధ్య చెట్లన్నియు పడిపోయెను. బస్సుల నడకయాగెను.

కరాచీ, మే 4:—కరాచీ ప్రకసంఘాధ్యక్షులులేఖ్రా జిగారు 77 ఏండ్ల నయములో ఉదయమున మరణించిరి.

ఆయా

ఆరక్షరములకు నాలుగర్థములు గలమాట వింటిరా-మొబిలు ఆయిలు.

(1) చమురులలో మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైన లూబ్రికేటరు.

(2) మీమోటారుకు మిక్కిలి సరియైన లక్షణముగల చమురు.

(3) ఎపుడు ఎచటకావలెననిన సరియైన చమురు సరియైన గ్రేడులో నమ్మకముగా దొరుకును.

(4) మీరు ఖర్చుపెట్టిన సొమ్ముకు ఎక్కువమైళ్లు అనగా అధికదూరము మీరు ప్రయాణము చేయగలుగుదురు.

గార్మోయిలు మొబిలుఆయిలు

వాకూము ఆయిలుకంపెనీవారివలన తయారుచేయబడెను.

Manufactured only by

VACUUM OIL Co.,

BOMBAY
CALCUTTA

COLOMBO
RANGOON

KARACHI.
MADRAS.

బెంగాలు కాంగ్రెసు తగవు

శ్రీనివాసయ్యంగారి సూచనలు

అంగీకరింపబడలేదు

అ. భా. కాం. సంఘ విచారణకు విడచిపెట్టుట

కలకత్తా, మే 4:—బెంగాలురాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్య నిర్వాహకవర్గము సభ జేటిసాయంకాలము జరిగెను. కార్య దర్శియగు బి. ఎన్. కాస్టలుగారికి యాదీన ప్రకటనగావించి అధికార మొసంగబడిన.

శ్రీనివాసయ్యంగారు, కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు కల కత్తాలోనున్న పురు బెంగాలుకాంగ్రెసు తగవునుగూర్చి అనతి పక్షమునారు సూచించిన రాజీవరతులుగ యాదీన ప్రకటనను మాకు తెలియజేసిరి. అవేన (1) బి. ఎన్. కాస్టలు, జె. ఎం. దాసును సగార్లు కలిసి రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘసభ సమావేశ పరుచవలెను. (2) ఆసభలో ఉభయపక్షములలోనివారు గల కార్యనిర్వాహకవర్గమును ఎన్నుకొనవలెను. (3) మాపక్షములో నిరువురు డా|| ప్రతాపచంద్ర గుపారాయి, ఆనందనాథ మల్లిక్ గార్లను సూతన కార్యనిర్వాహకవర్గమునం దుంచరాదు. (4) కార్యనిర్వాహక ఉద్యోగములకు ఉపాధ్యక్షుడు తప్ప తక్కినవారిని అనతిపక్షములోనివారి నే నియ మించవలెను. కాస్టలుగారుగాని జి. లా. బెనర్జీగారుగాని ఉపాధ్యక్షులుగ నుండవలెను. (5) పై వరతులయినను పూర్తిగ అనుసరింపబడునని ఆపక్షమువారు నమ్మకముగ జెప్పరు.

కాని యీవరతులను మఖ్యముగా మాపక్షములో నిరు వురిసి పి. జి. రాయ, ఎ. ఎన్. మల్లిక్ గార్ల ను యెట్టి కారణములు బలపకయే తొలగించునట్టి వరతులకు ఆత్మగౌరవము గల సంస్థయేనియు అంగీకరింపజాలదు. కావున నిరాకరించి తిమ్మి. ఒడంబడిక మధుర్యుత్తములు ఈరీతిగ విఫలమయినం దున, ఈ తగవును అ. భా. కాం. సం. ఎన్నికలతగవు నిబంధనల ననుసరించి విచారింప గోరుచున్నాము.

కావున యీ సంఘమువారు యిట్లు తీర్మానించు చున్నారు:—1. ఇప్పుడున్న రెండుకార్యనిర్వాహకవర్గముల లోయేది సక్రమమయినదో విచారింప ఒక విచారణసంఘ మును అ. భా. కాం. సం. అధ్యక్షుడు నియమించవలెను. (2) ఆవిచారణయందు మాతరపున రాజేంద్రప్రసాదుగారు (పాట్నా పాల్గొందురు. అ. ప్రె. స్పెషలు)

రేవల్లె డి|| మునసపు కోర్టులో

O. S. 22/1924 E. P. 26

వాది:—గొల్లపూడి నరసింహారావుగారు.

ఎ డి 9

ప్రతివాదులు:—1. కావూరి నారాయణ రావు, 2. కావూరి ఆంజనేయులు.

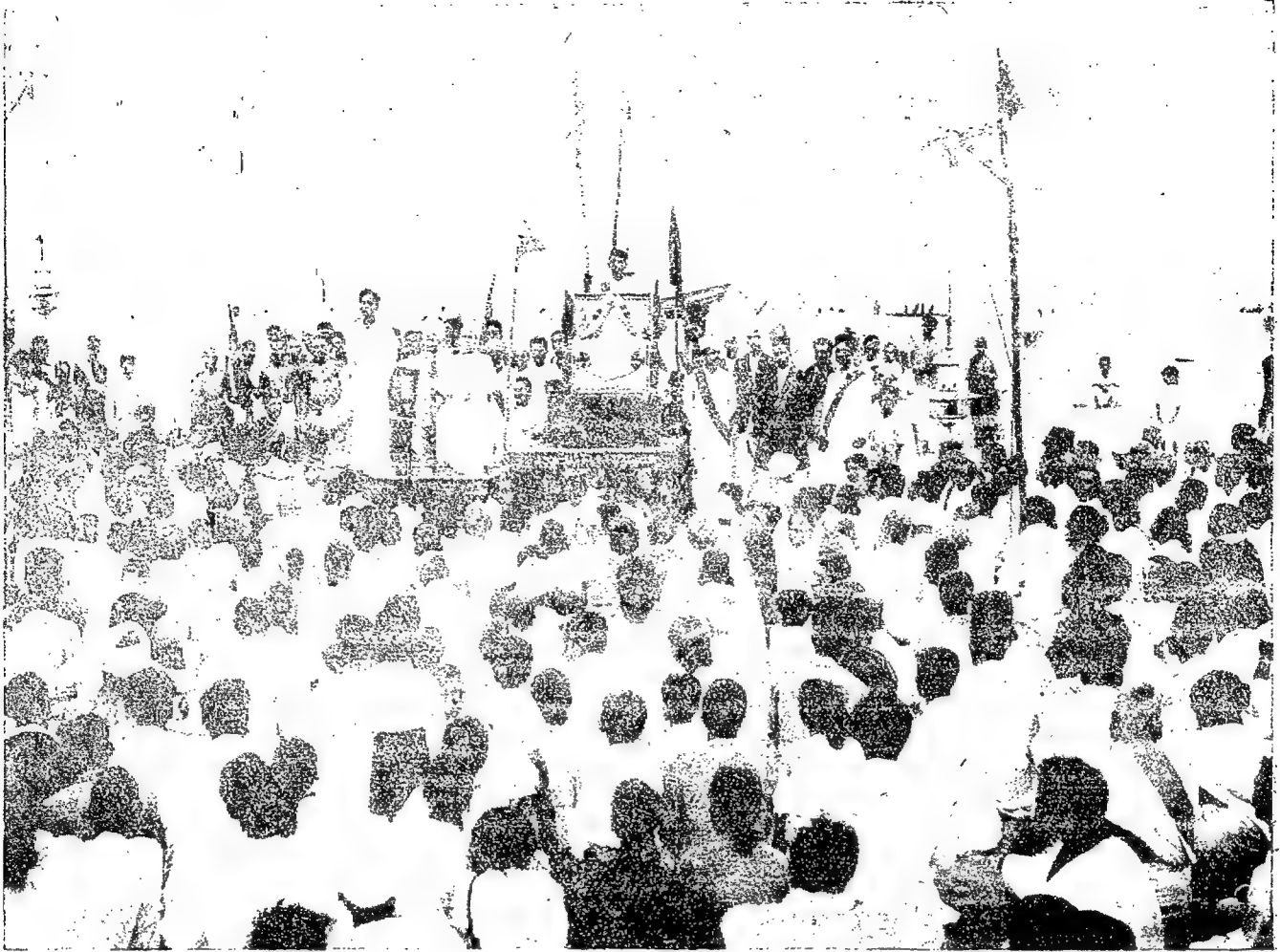
వాదితరపున నోటీసు:—

యీనెంబరు ప్రతివాదులు పయిన వాదిసాందిన తాకట్టు డిక్రీ తాలూకు తాకట్టు ఆఫీయెక్కు విక్రయమునకుగాను నునవి చేసుకున్నాడు. అందుకు సంబంధించిన క్లెయిమ్ డిడ్లు వన్ల రా చస్తావేజులతోసహా. గనుక విక్రయ ప్రకటనయొక్క వరతులను నిర్ణయించుటకున్నా సదు తాకట్టు ఆఫీసి కోర్టు వారు నేయు వేలములో వాది డిపాజిట్టుతో నిమిత్తం లేకుండా వాది పాటుపాడుకొనుటకు పర్మిషన్ నిమిత్తం పిటిషన్ పెట్టియున్నాడు. అందుకు ఆక్షేపణలు తెల్పుకొనుటకున్నా 4-6-27 తేదికి వాయిదా వేసియున్నాడు; గనుక సదరు తేదిన వకలుగారి ద్వారాగాని స్వయముగాగాని హాజరయి ఆక్షేపణలు వున్నయెడల తెల్పుకొనవలయును.

కే. వేం. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,

వాది వకీలు.

శివాజి ఉత్సవముల ఆఖరుదినము సభ

(ప్రె. ఫో. థీ)

తిరువళ్ళిక్కేణి బీచియందు మంళవారమునాడు జరిగిన శివాజి ఉత్సవము ఆఖరు సభ.

(ప్రె. ఫో. థీ)

వ్యాయామప్రదర్శనమునందు బాలభాటుల నైపుణ్యమును గన్పరచు పటము.

(ప్రె. ఫో. థీ)

వ్యాయామప్రదర్శనము నందు క్రొత్త విషయము. పండుకొనినవాని నుడుటిపై చిమ్మియొకటి యుంచి వానితో అనేకవిధములగు ఆటల నాడిరి. కాని చిమ్మి మాత్రము పడకుండ నుంచగలిగెను. ఈ విచిత్రప్రదర్శనమునందు బాలభాటులు పాల్గొనిరి.

“కాంగ్రెసు రిస్పాన్సివు విధానము నంగీకరింపవలెను”

బొంబాయి కాంగ్రెసు సంఘసభలో

జి. వి. కృష్ణరావుగారి తీర్మానము

గుంటూరు, మే 4:— గోవిందరాజు వెంకటకృష్ణ రావుగారు ఆ. భా. కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు బొంబాయిలో జరుగనున్న ఆ. భా. కాంగ్రెసు సంఘసభయందు యాదినవ తీర్మానము ప్రతిపాదించుచున్నారు:—

“ఎసంబ్లిలోను రాష్ట్రశాసనసభలోను కాంగ్రెసువారు అభివృద్ధి నిరోధక చర్యలకు గడంగుచేతను దేశములో రాజకీయపరిస్థితులు మార్పుచెందుచేతను, రిస్పాన్సివు సహకారవిధానమే యిప్పుడు అనుసరణీయమగు రాజకీయవిధానమని ఆ. భా. కాంగ్రెసు సంఘమువారు డిలించుచున్నారు.”

“వై అభిప్రాయమును అనుసరించి ఆచరణ యందుచు టకై 1927 ఆగస్టులో వాగపూజనందు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభ జరుపవలెనని ఆ. భా. కాంగ్రెసు సంఘమువారు నిశ్చయించుచున్నారు.”

హిందూమస్లిము కొట్లాట

బహిరంగసభ నిలిపివేయబడుట

మశీదుముందు భజనయేకారణము

15 గురు గాయపడుట

నూరతు, మే 8:—ఉదయమున మశీదు ఎదుట భజన పోవుచున్నపుడు జరిగిన కొట్లాటలో 15 గురు గాయపడిరి. మువ్వరు తీవ్రముగ గాయములకులోనైరి. అందు హిందూసాయకు లందరునుండిరి. వ్యాయాధికారి ఊరేగింపును చూచుచుండెను. మహమ్మదీయులు పోలీసువారి ఆజ్ఞల నిరసించగా పోలీసువారు వ్యాయాధికారి ఆజ్ఞపై గాలిలో తుపాకులవేల్చిరి. చాల అగ్రెష్టులు చేయబడెను.

ఉదయమున జరిగిన కొట్లాటలో వ్యాయాధికారి తీవ్రముగ గాయపడెను. ఒక మహమ్మదీయుడు మరణించెను. 5 గురు మహమ్మదీయులను మువ్వరు హిందూవులును తీవ్రగాయములకు లోనైరి. గాంధీచౌకులో ప్రకటింపబడిన బహిరంగసభ వ్యాయాధికారి నిలుపుచేయించెను. బహారులు మూడెయ్యన్నవి. ఉద్రేక ముగలేదు. (ప్రీ ప్రెసు.)

బర్తాంబులు కంపెనీ పనివాండ్లస్థితి

అధికారుల జవాబు

అసిస్టెంట్ సర్జన్ కమిషనరుగారు యావజ్జయమై చేసిన సమాధాన యత్నములు విఫలమైనవి.

ఈనెల 2 తేదీన పనివాండ్లతరపున మేనేజింగు అధికారులవద్దకు రాయబారులు కొందరు వెళ్లిరి. వారికోరికలను అధికారులకు తర్జుమా చేయుటకు సుందరాచార్యగారు మధ్యవర్తిత్వము వహించిరి.

(1) స్వీడ్జరు మెషినులవద్ద పనివాండ్లకు చేయబడిన బల్లలు తీసివేయుటవల్లనే అసంతృప్తి మొట్టమొదట ప్రబలియిన కల్లోలమునకు కారణమైనది. ఆబల్లలు తిరిగి యిప్పించవలసినదిగా పనివాండ్లు కోరిరి. కోజు 1 కి 3000 రేకు డబ్బాలు తయారుచేసెదమని పనివాండ్లు హామీ యిచ్చినయెడల బల్లలు తిరిగి ఏర్పాటుచేయబడునని అధికార్లు చెప్పిరి.

(2) 19 తేదీన బర్తరపు చేయబడిన పనివాండ్లందఱును తిరిగి చెర్చుకోబడవలెనని కోరిరి. ఏప్రిల్ 18 వ తేదీ నాటికి జీతములను సర్దుబాటు చేసిన మోదయి యున్నవారి నందరిని తిరిగి రానిచ్చెదమని చెప్పిరి. కాని కోజు 1 కి 3 వేల డబ్బాలు తయారుచేసెదమనే వరకుకు కూలీలు ఒప్పుకోవలసినదని చెప్పిరి. ఇప్పుడు పోలీసువారచేతిలో అరెస్టుచేయబడియున్న పనివాండ్లు రానివ్వబడరని చెప్పిరి. బర్తరపు చేయబడిన 114 మందిని తిరిగి రానిచ్చినయెడల వారికి నియోజింపబడు పనులు యిష్టానుసారము మార్చబడునని చెప్పిరి. టెంకెర్లు కూపర్లపాలన డి క ట్ల ను తయారు చేయు వారు అవసరములేదనియు లాబ్రికేటింగు చమురును ఇప్పుడు సీపాలులో నింపుట మానివేయబడినదనియు అందువలన ఆ పనివాండ్లతో అవసరములేదనియు చెప్పిరి. కాని యీ పనివాండ్లకు కోజు కూలీ యిచ్చి పనిచేయుమనెదమని నడిచిరి.

(3) జీతములను పాచ్చించవలసినదనియు 1920 సం॥ రమునుండియు జీతముల పాచ్చింపు చేయబడలేదనియు పనివాండ్లు మనవి చేసిరి. ఈ సంగతులలో ఇంత కన్నును మంచి జీతవత్తెములు వేరెచ్చటను యివ్వబడుట లేదనియు ఇంతకన్న మంచి జీతములు దొరికేయెడల పనివాండ్లు ఇచ్చట పనిమానుకొని వెళ్ళవచ్చుననియు అధికార్లు జవాబు ఇచ్చిరి.

(4) సంవత్సరము నవుకరిసంప్రాప్తిగాజేసిన వానికి ఒక నెలజీతము పారితోషికముగా యిప్పించవలసినదని పనివాండ్లు కోరిరి. ఇండియాలో ఏఆయిలు కంపెనీవారును పనివాండ్లకు యీపారితోషికము నిచ్చుటలేదనియు కనుక యీబర్తాంబులు కంపెనీవారుకూడ ఇచ్చుటకు వీలులేదనియు అధికార్లుచెప్పిరి. జీతమునష్టము లేకుండా సంవత్సరమునకు 7 దినములు కన్న ఎక్కువ నెలవు ఏపనివానికిని యివ్వబడదని చెప్పిరి.

(5) చాలా కాలము పని చేసి వృద్ధాప్యమువల్ల పని చాలించుకొనువారికి భరణమును యిప్పించవలసినదని పనివాండ్లు కోరిరి. 10 సం॥రములు నిరంతరముగా నవుకరిచేసినవారికి అదినరలో అతనికి ప్రావిడెంటుఫండు ఏర్పాటులేనియెడల నవుకరిచేసిన సం॥రము 1-కి 4 రోజుల జీతము చొప్పున ఎన్ని సంవత్సరములు నవుకరి చేసియుండెనో అన్ని రెట్లుగా జీతమును తక్కువచేసి పరియైన ప్రవర్తన కలిగి వ్యవహరించినంతకాలము భరణ మొసంగునట్లు ఏర్పాటుచేయుటకు కంపెనీయొక్క జనరలు మానేజరునకు అధికార్లు తెలియజేయదలంచి నామని బదులు చెప్పిరి.

(6) పనివాండ్లకు దేహములో అస్వస్థత గలిగిన కారణముచే నెలవుకావలసినయెడల 5 సం॥రములు నిరంతరముగా నవుకరిచేసిన పనివానికి మొదటి 1 నెల కాలమును నిండు జీతమునిచ్చి నెలవుయ్యవలసినదనియు, తరువాత ఇంకొక నెల నెలవు కావలసినచిన్నయెడల అర్థజీతము యిచ్చి నెలవు యివ్వవలసినదనియు తరువాత యింకను నెలవు కావలసినయెడల జీతనష్టముమీద నెలవు యివ్వవలసినదనియు పనివాండ్లుకోరిరి. ఇప్పుడీ నెలవు నిచ్చుపద్ధతి మేనేజరు ఇష్టానుసారమే జరుగుచున్నదనియు ఆతడు ఆకస్మిక అపాయములకును ఇతరఅస్వస్థతలకును పూర్వపరసందర్భములనుబట్టి యధోచితముగా నెలవులను ఇచ్చుచున్నారు. గనుక యీపద్ధతియే అవలంబించబడునగాని పనివాండ్లు కోరిన నిబంధనలు అమలులో పెట్టబడవని అధికార్లు జవాబిచ్చిరి.

(7) ఈ పనివాండ్లు పనిలో నుండి వెళ్ళగొట్టబడిన యీదినములన్నింటికిని జీతము పనివాండ్లకు పూర్తిగా యిప్పించవలసిన దని కోరిరి.

ఇది పనివాండ్ల సమ్మేయేగాని అధికారుల బహిష్కరణముగాదనియు అందువలన యీమధ్యదినముల జీతము యివ్వబడదని అధికారులు చెప్పిరి.

(8) ప్రావిడెంటుఫండు ఏర్పాటుచేయవలసినదని పనివాండ్లుకోరిరి. కాని, ఈవిషయములో అధికార్లుకు నిర్ణయాధికారములేదనియు యీసంగతి జనరలుమానేజరుకు తెలియజేయబడుననియు అధికార్లు బదులుచెప్పిరి.

పనివాండ్లు తిరిగి పనిలోజేరినయెడలనే యీవరతులకు అధికార్లు బదులెవర్తించెదరని చెప్పబడినది.

ఈరాయబారులు జరిగినవిషయముల వివరములను పనివాండ్ల సభయొకటి జరిగెను. ఈవరతులను పనివాండ్లు అంగీకరింపలేదు. తమకోరికలన్నియు అంగీకరింపబడిననేగాని పనిలోజేర మని పనివాండ్లు పట్టుబట్టిరి.

హిందు రాష్ట్రీయ సభ

లజపతిరాయగారి ఆంతోష్ఠానము

సుకూర్ను మే 31 హిందూరాష్ట్రీయ మహాసభకు అధ్యక్షత వహించిన లాలా లజపతిరాయగారు తమ ఆంతోష్ఠానమును దిట్లు చెప్పిరి. హిందువుల నెదుర్కొను సమస్య లిప్పుడు రెండు గలవు. ఒకటి హిందూసంఘమును పరికితులకు తగినట్లుగా మార్చుకొనుట. రెండవది హిందువులకు మహమ్మదీయులతోను ప్రభుత్వముతోనుగల సంబంధములను నిర్ణయించుకొనుట. హిందువులు తమగృహమును తాము చక్కచెట్టుకొన్నట్లయిన హరిహరారాధనను వారిని జయింపలేదు. మహమ్మద్ బిన్ కాసిము సింధు దేశముపై దండెత్తినప్పుడు సింధు హిందువులలో కట్టుదిట్టములు లేకపోవుటవలననే యిప్పటికి దుష్ప్రప్తి మనకు సంభవించినది. హిందువులు తమధర్మమును గీతలు బోధించిన ధర్మమును మరచిపోయియున్నారు. హిందువులు తమ మెతకధనమును విడిచిపెట్టి కరీరము నందును మనస్సునందును కరుకుదనమును తెచ్చుకొని తమ ధర్మమును నిర్లప్తహిందువులై సమయమునకు తగినట్లుగా ప్రవర్తించవలెను. హిందూదేశమునకు వెలుపలనున్న మహమ్మదీయ దేశమునకు ముక్తిని సంపాదించవలెనన్న మహమ్మదీయులతో హిందూదేశమున ముక్తిదొరకనంతవరకు అది దుర్ఘటమనిచెప్పిరి.

స్థానికసమస్యలగుర్చి లజపతిరాయగారి డిట్లు చెప్పిరి: ఇచ్చట మైసూరిలోనున్న హిందువుల కష్టములు నే నెరుంగదును. కాని ఆ ట్టి కష్టములు వీరొక్కరి జేగావు. తక్కినరాష్ట్రములలోనున్న హిందువులు మాకుసహాయము జేయుటకు సిద్ధముగా నున్నారు. సింధుదేశములోనిహిందువులు యావద్భారత దేశపు చర్యలలోపాల్గొనవలెను! యావకుల నందరిని రక్షణనైనయ్యగా తయారుచేసిననేగాని లేకున్నచో సింధుదేశములోని భాగ్యవంతుల ధనమంతయు కంటికిరప్ప పాటులో కోపాటు మహాగాన్ధీయలోవలె మాయము కాగలదు.

సింధు దేశమందు హిందువులయొక్కయు హిందూ బాలురయొక్కయు కరీరములు మిక్కిలి దుర్భలముగా నుండుట చాల విచారముగానున్నది. సింధుదేశమున త్రొంగుడు బాల్య వివాహములు చాల సామాన్యముగానున్నవి. స్త్రీలయొక్క సత్తిగూడ చాల వెనుకబడియున్నది. వీటి కన్నిటికిని తగిన సదుపాయములను కనుగొనవలెను.

చివరకు రానున్న ఆఖరి భారత కాంగ్రెసు కమిటీమీటింగునుగుర్చి తమకు కాంగ్రెసునంద తత్సంధిగౌరవమున్నను సాంఘికసమస్యలనుగుర్చి కాంగ్రెసువారు తీర్మానించునప్పుడు హిందూ మహాసభను అందఱును గుర్తించు మహమ్మదీయ సంఘమును సంప్రదించుట తీర్మానింపగూడదని చెప్పిరి.

(ఆ. ప్రె.)

సనాతనధర్మ ఉపన్యాసములు: దక్షిణాంధ్రావైశ్యసంఘము

పై సంఘముతరపున ఈనెల 6, 7, 8, 9, 10 వ తేదీలందు పండిత యు. పి. కృష్ణమాచార్యులుగారు ప్రతిదినము సాయంకాలము 5-80 గంటలకు శ్రీకృష్ణకా పరమేశ్వరి వైశ్యధర్మ సత్రమున (గోవిందప్ప నాయకవీధిలోని) సౌందర్యములకు ప్రక్కన) శ్రీ కృష్ణపరమాత్మనుగుర్చి ఉపన్యాసించుట కంగీకరించిరి. అభిమాను లెల్లరు సకాలమున విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

కంచర్ల రామమూర్తి బి. ఎ. యల్. టి.

పెరంబూరు రైల్వేవర్కు-పాపు

పనివాండ్ల సభ

మద్రాసు సదరన్ మహారాటా రైల్వేకంపెనీ లోకో నూపరింటెండెంటు ఒక నోటీసును జారీచేసిరి. 1927-28 సం॥ రపు బడ్జెటులో గవర్న మెంటువారు రైల్వేవర్కు-పాపుకొరకు మంజూరుచేసిన ద్రవ్యసహాయము పూర్వపు గ్రాంటులకన్న తగ్గించియిచ్చిరి. ఇందువల్ల వర్కు-పాపులలోని కర్మాగారములలోని పనివాండ్లనను-లేదా పనివాండ్లు పనిచేయు కాలముగాని తగ్గించవలసినదని—కాబట్టి పనివాండ్ల క్షేమమును ఆలోచించి పనిచేయుగంటలనే తగ్గించుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఇదివరలో ప్రతిరోజువారమును ఒకపూట మాత్రమే నెలవు ఇవ్వబడుచుండెడిది.

ఇప్పుడు రోజువారముతయును నెలవొసంగబడినది. శుక్రవారం సాయంకాలముకూడా ఖార్జానాలు మూయబడును. ఈ ఉత్తరవు మేనెల 7 తేదీనుండి అమలులో పెట్టబడును. ఈ రైల్వేకంపెనీ తాలూకు పెరంబూరు, హుబ్లి, బెంగళూరు ఖార్జానాలు మూడింటికి యీ ఉత్తరవు వర్తింతును.

ఈ ఉత్తరయొక్క నష్టకష్టములను చర్చించుటకై గొప్ప బహిరంగసభ పెరంబూరులో యీనెల 2 వ తేదీన జరిగినది. సుమారు 8,000 లు పనివాండ్లు సభకు హాజరైరి. యూనియను ప్రెసిడెంటుగారగు పంచాక్షరాచారిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. అధ్యక్షుడు సభాక్రమమును ప్రారంభించుచు నిట్లు పన్యసించెను.

రైల్వేవర్కు-పాపుగ్రాంటు తగ్గింపబడుటకు స్వరాజ్య పార్టీ వారు కారకులని చాలా మంది దురభిప్రాయపడుచున్నారు. రైల్వే పనివాండ్లు కష్ట నిష్కారములను విచారించుటకై ఒకకమిటీ ఏర్పాటుచేయవలసినదిగా అనేకపర్యాయములు ఆసెంటిఫిలో మొరపెట్టుకొనబడినది. కాని, గవర్న మెంటువారు ఇదిగో అదిగోయని ఇంత నరకును ప్రతిసంవత్సరమును వాయిదావేసి కాలహరణము చేయుచువచ్చిరి. ఇందువల్లనే యీగ్రాంటు తగ్గింపబడుటకు పూనుకొనవలసినదని. అంతియకాని ఏపార్టీవారును ఇందులకు జవాబుదారులు కాదు.

ఒకవేళ గ్రాంటు తగ్గింపబడినను, పనివాండ్లే పాపాల భయిరవులన్నట్లుగా వీరినే పీడించవలెనా? సిబ్బందిఖర్చు తగ్గించవలెనన్నయెడల పెద్దపెద్దజీతములను తీసికొనుచున్న వైఅధికార్లు జీతముల నేల కత్తిరించరాదు? మితిలేని ధర్మంపెట్టి విదేశ ఇనుపసామానులను దినుమతిచేయుట మాని స్వల్పధరలకు లభించెడి స్వదేశీ ఇనుప సామాను నేల కొనరాదు? ఇంతయు రైల్వేకంపెనీవారికి గిట్టుదు. వారి తెల్లదొరల కంపెనీలకే లాభము కలుగజేయవలెను. వారి తెల్లదొరల జీతములు తగ్గించరాదు.

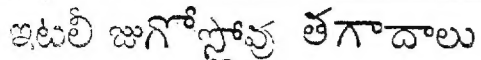
వర్కు-పాపుగ్రాంటు యీదేశములోని అన్ని రైల్వేకంపెనీలకును తగ్గించవలసినది. కాని యీ మద్రాసు దక్షిణ మహారాటా రైల్వేకంపెనీవారు మాత్రమేల యీ పనివాండ్ల జీవనాధారమును విరుగజోయవలెను?

మనమందఱమును రాయవారము నొకటి రైల్వేకంపెనీ ఏజెంటుగారివద్దకు పంపిన వెంటనే లోకో నూపరింటెండెంటుగా రీనోటీసును జారీచేసిరి. ఇంతయు చూడగా వారి వద్దకు ఏ కమిటీ ఏ దో పన్నాగము చేయుచున్నారని తోచుచున్నది. ఈ నోటీసు జారీచేసి పనివాండ్లలో కొందరిని చీలిదీసి అట్టి మిత్రభేదోపాయమువల్ల వ్యవహారములను స్వప్రయోజనమున కనుకూలముగా నిర్వహించదలచియున్నారు. కాబట్టి పనివాండ్లమాత్రమును నిర్లక్ష్యములుకారాదు. పట్టుదలతోనే యుండవలెను. పిమ్మట యస్. యం. జ్ఞానముత్తుగా రుపన్యసించిరి. సభ ముగిసెను.

ఇండియను రైల్వేకంపెనీలలో పెట్టుబడి పెట్టిన లాభమునుదని లండను ఫైనాన్షియలు ట్రెయ్యు ఫ్రెక్రీక డెలుపుచున్నది.

డెయిలీ మెయిలు పత్రిక ఉదయమున పటమును కొనెనట. ప్రక్కమీద పరుండి నిమితిలే నేత్రురాలై సగము బట్ట ఒసలిపోయి యున్నదట, ఒక స్త్రీవలె ఆపటము.

యాంగి సి నదిమీదనున్న బ్రిటిషువారిలను చీనావారు గాల్చిన మరల గాల్చవలెనని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి కామన్యుసభలో డెలిబిరి.

పంపక, మే 8:—కామన్వేసభలో, జుగోస్లావియా త
నార్మి ప్రశ్నలు మరిసిపోయినవి. ఉభయపక్షములవ
న్నగ రాయబారములను ప్రత్యక్షముగ జగప్రశానమ
కుదురుననియు వీరువురును కోశిగాని చర్చించుటకు
గౌరవమితితోక్రమ కలుగజేసికొనరావనియు, మ
త్రయవకాశము లభించుచో రాయబారములు సాగు
వును, ట్రిటిఫి ప్రాంసు. జర్మని ప్రతినిధులు తక్షణము
జనబులకు ప్రయత్నించెవనిరి.

ఈజిప్టులో ఈజిప్టువృత్తి ఒక యూరపియనుస్ట్రీని కొట్టేందులకు విఫలమైన కిత్ చాలదని స్పష్టమనియు హెచ్చరించు నర డెలియే నను. ఈజిప్టు పునరుద్ధరణకు జేరలేదు ఇంతవరకు.

జుహనానంద్యులో భూకంపము కన్పించెను. ఒక గ్రామములో పెద్ద రాముకూలెను. ఇంద్రు డేయియు చనిపోయిరి. 20 మందికి గాయములు తగిలినవి.

రుగ్మీ, మేరి:—నేడు: కామస్సు, పభిలా: శ్రేష్ఠ
యూనియను విల్లును వర్షించిరి. అప్పుడు అర్థరూపాంశరక్ష
గారిట్లు ప్రవసించిరి. చిరకాలమునుండి అనుభవించుచున్న
హక్కులను మడిచివేయుటకు ఈవిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. దాడి
వెడలుచున్నారు. శ్రేష్ఠయూనియను కాపనములను భంగ
పరుచుచున్నారు.

పాల్ల మెంటుకు శ్రేణ్ యూనియను యద్యమమున
మును చాలకాలమునుండి సంబంధమున్నది. ప్రభుత్వసమృద్ధి
ప్రకారము పలుకుబడిని అధికారమును నెలాయించుచున్నది.
సూరు సంత్కరములనుండి సాగుచున్న యద్యమమును తాగు
మారు చేయవలసిరి. సమృద్ధుల గర్హములని నిర్వచించుటలో
ప్రభుత్వమువారు తమధర్మమును మితివీరిరి. సమృద్ధులు అధి
కారము నుంచిరి గాని కొంచెము మార్చిరి. అయితే పాడుగ
జేసిరి. తమపరమలను కొరులలో శ్రేణ్ యూనియనులకు
మునుపున్నంత అధికారములేదు. నోటీసు ఇవ్వకుండు సమృ
ద్ధినిను కంట్రాప్టుకు భిన్నముగ గట్టినిను సరే సానుభూతిని
జూపు ప్రతిసమృద్ధియు ఆక్రమేయసిరి. శ్రేణ్ యూనియను
లకు సికిటింగు అధికారమును లేకుండుజేసెను. ఇదియుంగాక
పురోమిద పుటయన్నట్లు శ్రేణ్ యూనియను వ్యవహారము
లలో న్యాదస్థానములద్వారా అట్టార్మి జనరులుకు జోక్య
ము కలుగజేసికొను యధికారము కర్తినది. ఎన్నికసభలో ఈ
బిల్లులో నున్న సంగతుల నెన్నిదను చెబువనేలేదట. ప్రజల
అధికారములేనిదే కాసనమును మార్చుట. మహాఘోరము పార్ల
మెంటు ప్రభుత్వమువారు చేయవలసినదిగాదు. అధికారమును
మర్చినియోగము చేసినవారగుదురు. ఒకజేత కష్టములున్నచో
బహిరంగముగ సంపూర్ణముగ పరీక్ష జేయవలసివెది.

శ్రీశైలముననియునిట్లు లాభముకొనకే కొన్ని సంగతులను నిర్వచించవలసియున్నది. అందుచేతనే దీనిని ప్రవేశజెల్లిరి. ప్రభుత్వమువారు చెచ్చిన జిల్లు సమ్యగట్టు హక్కును తీసివేయలేదు. ప్రభుత్వమును గాని మరితర వర్గములవారినిగాని దాధించవన్న సమ్యగట్టువచ్చును, సానుభూతి సమ్యగట్టువచ్చును. కార్మికతరగతివారికి సమ్యగవలసి, బాధలేకుండజేయుట కీజిల్లును ప్రవేశజెల్లిమిగ్నార్పమనిరి. ఈవాస్తుగారు మాట్లాడునపుడు చాల గొల్లదగ్గళము జేసిరి.

ఇదివరలో ఈ పత్రికలో ప్రచురించిన ప్రకారము నిన్నటినుండి
మా వ్యాపారస్థలము నెం 89 టంకశాలపీఠినుండి, మద్రాసు, జార్జిటౌను, చైనాబజారులో నెం,
216 భవనమునకు (పూల అంగళ్లకు సమీపము) మార్చితిమని గౌరవనీయు
లైన మా కౌతాదారులకు, ఇతర ప్రజలకు మిక్కిలి సంతోషముతో
తెలియజేయుచున్నాము. గాన నేటినుండి మాకు వ్రాయు ఉత్తరములు
నడరు విలాసమునకే వ్రాయు ప్రార్థితులు.

టోకు విలర సీమకమలముల వ ర్కలు

216 చైనాబజారు రోడ్డు, (పూల అంగడికి సమీపము) జి. టి. మద్రాసు..

(అంధపత్రిక పత్స్యకతంతి)

లండన్, మే 31:—మెసఫోజీమియా సంస్థానమున
యు అందన్నియు కనులపండువుగ నున్నవనియు ఇరాకు ప్రభు
త్వముతరపున లండనులో ప్రతినిధిగ నియమించబడిన మజాహిం
బేషబాచీగారు రూబరతో దెలిపెను ఇరాకులో రాజ్యాంగ
కాఖలన్నియు యభివృద్ధిగాంచినవి. దేశము శాంతముగనున్నది.
కుర్దులు, పెయిషూలు రాజుపాలనమున సౌఖ్యముగనునున్నా
రనిరి. తక్కి ఇరాకు సంబంధములు చాల మైత్రితో గూడు
కొన్నవనిరి.

అంగో. ఇరాకు ఒడంబడిక

ప్రకారము ఇరాకురక్షణమును, దేశములో శాంతిని 1928 నుండి ఇరాకే జూచుకొనవలెననిరి. ఇరాకు ప్రభుత్వము వారు నిర్బంధపెనెకొలికొ విషయమై ఆలోచించుచున్నారు. ఈ సంవత్సరము తన క్రొత్తపాలనమునుగూర్చి డెలుపుటకు పె యిగూలురాజు లండనుకేసనట.

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

పికింగు, మే 4:—బొరొడిని అను నామెను ఇచటికి పోలీసువారు తీసికువచ్చుచున్నారు. ఈమెపై పికింగు ప్రభుత్వముపై కుట్రపన్నుచున్నదను నేరమును మోపిరి. దానినిపుడు విచారించెదరు.

నాంచంగులో బీభత్సము

రుగ్మి, మే 2:—చీనావరిసితులలో మార్కెడ్డియ్యలేదు. నాంచంగులో బిభత్సముగ నున్నదట: చికియాంగు సేనాని సైన్యము ఇవట కేగుచున్నదట. కమ్మూనిష్టులను వీరివేసి పార జేయునట. న్యాంకింగులో నున్న చేమగారు ఆరవసైన్యములో 10000 మంది హూననీను సేనల నిరాయుధులగు చేసిరట, చియాంగుగారు. బ్రిటిషు యుద్ధనౌక టీలును కాల్రీకి.

విదేశే వర్తకము ఆగిపోవుటచే చీనా ప్రభుత్వమువారు
 డబ్బులేక ఇబ్బంది పడుచున్నారు. విదేశీయుల ఘనములను
 బ్యాంకులను మరల తెరవవలెనని గోరుచున్నారు. కాని వారి
 కిష్టములేదు. స్వాతంత్ర్యము లేనిదే బ్యాంకులను తెరవజాలమని
 విదేశీయులనుచున్నారు. ఎవరను చీనావారి నోట్లను అంగీకరిం
 చుట లేదట' వెండిఅంతయు ప్రభుత్వమువారే వశపరుచుకొనిరి.
 విదేశీయుల నెట్లయిన వర్తకమును ప్రారంభించుటల జేయు
 టకు భ్రమపెట్టుచున్నారు. ప్రతికూల విదేశోద్యమమును
 తలచెడినవారిని శిక్షించెద మనుచున్నారు.

కీ॥ శే॥ కవుడే (పభువు) గొప్ప వ్యాపారి.

అభినేతలు కర్నూలు హార్వీ వెల్కునుగారు చనిపోయిరి.

పొగాకు వర్షకమహా సభ

లండనులో జరిగినపుడు బర్మెనుపాడ్ ప్రభువనకు 18 వ. చుట్టను బహుమతి నొసగిరిట. తాని హావన్నాచుట్టనే ముట్టిం- చిరి. బర్మెనుపాడ్ ప్రభువుగారు బహుమతి ఇచ్చిన చుట్టను కాల్చినే లేదు. సామ్రాజ్యముందు పండిన పాగాకు. ఎక్కువ ఖర్చు ఆగుచున్నదట. ఇంకను ముందు మరి యభివృద్ధి యగునట.

తంజీరుచట్టమును సవరణజేయువిషయమై రాయబారములు సాగుచున్నవి.

జీవబ్రాహ్మణుల తపస్వి నెంటు డష్టేష్టాగారు శివీరాట్టగారి
ని జంపినట్లుల నిశ్చయించి నేరమును మోపిరి.

మహారాష్ట్ర సంఘము.

పూనా, మే 4:—శ్రీ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు నిన్నను మహారాష్ట్రనాయకులందరితో సంప్రదించిరి. రెండు ముఖ్యమయిన విషయములగుర్చి మనసు విప్పి మాట్లాడుకొనిరి. కాంగ్రెసుపక్షములలో ఐకమత్యము కలుగునూచనలు గలవని తెలియుచున్నది. నిన్న మధ్యాహ్నము శ్రీనివాసయ్యంగారు కత్తారు ఆనవాయవాదులను జూచిరి. వీరు పూర్వపు సహాయ నిరాకరణపథనే యుండునలెననిరి.

పిమ్మట ఆయ్యంగారు, మహారాష్ట్ర వ్యాయముకాల,
నేవాసదనము, సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా సొసైటీ, స్త్రీల
విశ్వవిద్యాలయము, విశంతు శరణాలయము మున్నగు సంస్థల
జూచిరి. వ్యాయముకాల రూ. 100, పేదబాలర శరణా
లయమునకు రూ. 150 ఒసంగిరి. శివాజి మందిరమునందు శివాజీ
గూర్చి ఉపన్యసించిరి.

నిన్న రాత్రి ఆలీబాగుమీదుగా బొంబాయికి బయన
మయిరి. (ప్రే. పెను.)

నలమొదలు

ఇదివరలో కల్లుసారాయము లనెడి బ్రహ్మరాక్షసివల్ల అనేకకొంపలు కూలినందునందుచే మా కారదామృతము ఆపెను భూతమును పారద్రోలి ఒకవారమురోజులలో అనేకకటుంబములకు కాపాడెనని వినుటకు చాలసంతోషించెదము.

ఇంకొక నల్ల పేనుభూతము, నల్లముడుకలదు. దీనిని సే-
వింపువాయువడే కన్ఱములు చెప్పవలసివికాదు. ఈ నల్ల పేనుభూ-
మును, ఒకవారములో పాలిద్రోలుటకు మానవ్ర ఆసీమాయను
దయ్యము కలదు.

దారిద్ర్యమును, శనిని ప్రతిఱియింపనుండి తొలగించుడు.
రామరక్షకవచమును ప్రతివారును ధరించుడు. దురదృష్టము,
అపాయము తొలగించును. చిరంజీవునిగా జేయును. మావద్దకు
స్వయముగా వచ్చువారికి ఒకకవచ ముచితముగా నీయబడును.
కల్లసారాయము లనెడి బ్రహ్మరాక్షసిని గురించి వివరములం-
గోరువారికి ఒక అజ్ఞాప్తాంపుపంపిన ఉచితముగా పంపబడును.
ఎం. పి. సారథి, పెరంబూరుబారక్కు, మద్రాసు అని-
వాయవలెను.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(4-5-27)

సీమజువులి దినుసులు

ఇరువది గజములు పీస్ ధరలు రు. అ. పై
కారికొమ్మలు—22 X 22 మంగిసమాన్లు (బి) 8-6-0
" సరాసరిరకము 7-6-0
కారికొమ్మలు—22 X 22 "మోటారుపైకిలు" (బి) రు 8-0-0
" సరాసరిరకము (20 X 20) రు 7-0-0
కారికొమ్మలు—22 X 22 వేరురకములు (బి) రు 8-0-0
" సరాసరిరకములు రు 7-0-0
తెలుపు మల్లు—1708 (పెట్) రు 12-5-0 గ్లాస్ 9000
(పెట్) రు 12-6-0; 1702 రు 10-4-0 ఎత్. ఎత్.
73, 7-14-0 ఇ.సి. 73 రు 8-0-0; 88/888 రు 13-4-0;
8978 రు 8-0-0; 380 రు 8-2-0 Z. Z. రు 8; Z.
73 రు 10-8; జి. జి. 73 రు 7-14; 7668 రు 7-12;
73078 రు 7-14; జి. ఎ. 33 రు 6-14-0.
తెలుపు వర్మింగ్స్—H. K. 62 రు 17; C. 4000
రు 22; బి. బి. బి. రు 15-8.
టిస్ట్ స్పూ 100,000—గజము 1-కి రు 0-9-5;

నూలు

40 నెంబరు పీసు (5 పా కట్టులు)—టాక్సి రు 5-4-0
చలువ (కొంగ) రు 7-12-0; చలువ ("ఎనిటిక్స్-బి") రు 7-5;
చలువ (నాగకన్యక) రు 7-4. చలువ (గుస్తి) రు 7-8; చలువ
(గడ్డజండా) రు పచ్చగుర్రము (ఎర్ర) రు 8-6; పడవ
(ఎర్ర) రు 7-6; నూలువ్యాపారి రు 7-2; పచ్చపాము రు 8-0;
40 జపాక్ (పదిపానులకట్టు) నత్తరము రు 10-8;
60 పీసు (5 పానులకట్టులు)—అడకతైర రు 15-8, నెమలి
రు 15-10; "డంబల్ స్పూ" (ఎర్ర) 15-12; రాట్టుము (ఎర్ర) రు
15; కలసము (ఎర్ర) రు 18; తెలుపు (మధురపట్టణము)
రు 11-6; ఎరుదుకారము రు 8-2-0; గడ్డిబండి—రు 8-0-0 ఎర్ర
గడ్డియారము రు 7-14; పెన్సిల్ సరకులేదు.

60 నెంబరు జపాక్ (10 పానులకట్టులు) నీలంచేప రు
16-0; లోహములు "బారువధరలు"—

ఇత్తడిరేకులు—(డిట్ మేక్) రు 286; (క్యూసియర్) రు
281; రాగిరేకు రు 255, 256.

సిమెంట్ పీసా వెల:—

గిల్డ్ హేమ్ ("వెయ్యి") రు 11-4; జర్మన్ "నెమలి"
రు 10-0; జర్మన్ "లేడి" రు 9-6;

చక్కెర మూటయొక్క ధర—

జావా "రెడ్" రు 31-0-0. ముందుధరలకంటే రు 30-12-0
జాక్ రు 31-2-0.

వేరు సెనగనూనె

"ఇంగ్లీషు బారువధరలు"—గానుగ రు 188; "ప్రెస్"
రు 129;

అముదము

(మిల్ డెలివరీ) రు 117.

పదును వేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

అవుతోలు (7½ టు 8) "అవ్ కంట్రిస్" రు 0-15-0; 0-15-9
" (8½ టు 9) " " రు 0-13-6 టు 0-14-0
" (తేలిక) " " రు 1-1-0 టు 1-1-6
" (8½ టు 9) బెంబూలు రు 0-14-9 టు 0-15-4
" (7 టు 7½) " " రు 0-15-6 టు 1-0-0
" (తేలిక) " " రు 1-1-9 టు 1-2-6
" (8 టు 8½) బెజవాడ్సు రు 0-14-9 టు 0-15-0
" (6½ టు 7) " " రు 0-15-3 టు 1-0-0
" (7½ టు 7½) విజయనగరము రు 0-15-4 టు 0-15-8
" (6½ టు 6½) " " రు 0-15-9 టు 1-0-0
" (7 టు 7½) ఏలూరు రు 0-15-3 టు 0-15-9
" (6 టు 6½) " " రు 1-0-0 టు 1-0-9
గోడతోలు రు 0-10-3 టు 0-10-9
గోడూడతోలు రు 0-14-9 టు 0-15-6
అవుదూడతోలు రు 1-13-0 టు 1-15-0
పదునుచేసిన మేకడి రు 2-6-0 టు 2-10-0
పదునుచేసిన గొర్రెడి రు 2-6-0 టు 2-12-0

హిందూవిశ్వవిద్యాలయము

ఆయుర్వేద కళాశాల

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతిగారి కిట్లు వ్రాయుచు
న్నాడు:—

బొంబాయి విశాఖలకు యాదవజీ ఇరిక్టాజి ఆచారీ
గారు కాశీలోని హిందూ విశ్వవిద్యాలయమును సెలకొల్పబడి
న ఆయుర్వేద వైద్యకళాశాలకు సెల 13 రు 500ల వీరమునిచ్చి
కళాశాలాధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరి. ఈ కళాశాల నిర్వహ
ణార్థము సంయుక్తపరగణాల జేరియవైద్య పరిపాలనాధికారు
లు 2½ లక్షల రూపాయల గ్రాంటును మంజూరుచేసిరి. మొట్ట
మొదట ఇంగ్లీషు వైద్యవిద్యకళాశాలను సెలకొల్పటకు సంక
ల్పింపబడినది. గొప్ప భవనములుకూడా నిర్మింపబడెను. 200
కోసులకు సరిపడు విశిష్టశాలకూడ యొకటి అనుబంధింపబడి
నిర్మింపబడెను. కాని ప్రకృతము విశ్వవిద్యాలయాధికారు లీసం
కల్పమును మానుకొని ఆదర్శప్రాయమైన ఆయుర్వేద కళా
శాలను దానిసానే సెలకొల్పటకు విశ్వవిద్యాలయాధికారులు
తీర్మానించిరి. ఈ ఆయుర్వేద కళాశాల యితరరాష్ట్రములవా
రందరికిని మాగ్గదర్శకమై వెలయుగాక.

కవితాసమితి-విశాఖపట్టణము

ఏప్రిల్ 29 తేదీన ఉదయమున బ్రహ్మపంథి మారేపల్లి
రామచంద్ర కవిగారి గృహమునను, మధ్యాహ్నము హిందూ
పతనముందిరమునను కవితాసమితియొక్క సాధారణ సమావేశము
జరిగెను. హాజరయిన సభ్యులలో శ్రీయుతులు, పండిత
కేశవరపు వెంకటకాశ్రమి, మ. రామచంద్రకాశ్రమి,
శ్రీ రాజా విక్రమ దేవ వర్మ, తె. విశ్వనాథం ఎస్
ఏ. మొదలకంటి సంతోషరావు, బాలకవి సీతారామంజనేయులు,
సభ్యులను సత్యకేశవరావు, పురిపండా అప్పలస్వామి, విద్యాక
రాచకొండ అప్పల నరసింహకాశ్రమిగారు ముఖ్యులు. ప్రథమ
మున శ్రీకేశవరపు వెంకటకాశ్రమిగారు ప్రార్థనసలిపిరి. పిమ్మట
కొన్ని నిబంధనలును, కొన్ని తీర్మానములును, గావింపబడెను.
శ్రీ సభ్యులను సత్యకేశవరావుగారిని కోశాధిపతిగా నెన్ను
కొనిరి. పిదప సంచికను ప్రచురించుటను గూర్చి సభ్యులు. కొం
దలు విచారముల నొసంగ వాదనమొనర్చిరి. ఇతర సభ్యులను
యజ్ఞే తోడ్పడ ప్రార్థింపబడిరి. ఉదయము 10-30. గొల్లసభ
ముగింపబడి మధ్యాహ్నము 3 గం|| లకు సమావేశ మయ్యెను.
శ్రీయుత చెలికాని సత్యసారాయణగారు ప్రార్థన చదివినపిమ్మట
శ్రీయుత శ్రీరంగ శ్రీనివాసరావుగారు చిత్రహాస్యమునకర్త
యై, శ్రీయుత సభ్యులను సత్యకేశవరావుగారు "కలము"
అను వృత్తమాళికయు, శ్రీ పురిపండా అప్పలస్వామిగారు
కొన్ని "ఖండకావ్యములు"ను శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం ఎస్
ఏ. గారు "మధుపాన సంతకావ్యము"ను వ్యాసమును
చదివిరి. సభాకార్యక్రమముందు వ్యాసపక్షములో శ్రీయు
తులు కవిరాజు విశ్వనాథకర్మ, భోగరాజు నారాయణమూర్తి,
పెట్టి లక్ష్మీనరసింహం, బి. ఏ. గాన్ల శేట్లన్నను కార్యాంతరమున
నాగు రాజులకపోవుటచే నా వ్యాసములు చదువబడలేదు.
వ్యాసపక్షవాసంతరము (బహింకపక్ష) ఉపవ్యాసము ఆరంభ
మయ్యెను. పురజనులు పలువురు విచ్చేసియుండిరి. ప్రథమమున
సభాకార్యదర్శి యగు శ్రీయుత పురిపండా అప్పలస్వామిగారు
విశాఖపట్టణ మండలమునందలి నాస్యదాభివృద్ధినిగూర్చి మాట్లా
డుచు, సమితి కలపెట్టిన కార్యక్రమముగూర్చి ముందు భాషాభి
మానులకు మండలవాసులెల్లరు చేయూతనోపగవయులని కోరిరి.
పిమ్మట శ్రీయుత కేశవరపు వెంకటకాశ్రమిగారును, శ్రీరాజా
విక్రమదేవునర్మగారును "ఆంధ్రభాష"ను గూర్చి విపులముగ
ముచ్చటించుచు, ప్రస్తుతభాషాభివృద్ధి కీయాంగ్ల విధాన మెం
తయు నాటంకముగ నున్నదని సెలవిచ్చిరి. పిమ్మట అధ్యక్షు
లగు శ్రీరామచంద్రకవిగారి యంత్యోపన్యాసముతో రాత్రి
8-30. గంటలకు సభ ముగిసెను. ఏ మండలమునను మండలమం
దలి కవులెల్లరు భేదాభిప్రాయ రహితులై యాసమితివలె సం
ఘముగ సేర్పడియుండలేదు. ఈసమితి మున్ముందింకను అది
తీయమగు కార్యము భాషావిషయమున నేయగలదని యాశించు
చున్నాము.

ఒక ప్రేక్షకుడు

ఒక శ్రీ దొంగ ప్యాసుపోర్టుతో పయనము చేయుచుం
డ పోలీసునారు లండనులో. పట్టుకొని శిక్షించిరి. ఈమెగూఢ
చారిణియట.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927-వ సం॥ మే నెల 5 తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.

చనిచూలు బా 1-కి రు 85 0 0 మొదలు 112 8 0 వరకు
బియ్యముబస్తాలు
మనుమ తెనాలివి ,, న 42 కలవి రు 13 4 0 14 12 0
నెల్లూరివి ,, డిల్టో ,, 15 8 0 16 0 0
డిల్లి ,, డిల్టో ,, 16 4 0 17 0 0
రాసులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,, 9 10 0 10 0 0
మవ్వులు ,, ,, 22 0 0 25 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు.

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 ,, 16 0 0 18 0 0
సెనగలు ,, డిల్టో ,, 18 0 0 14 0 0
పెసలు ,, డిల్టో ,, 16 0 0 18 0 0
మినుములు ,, డిల్టో ,, 17 0 0 19 0 0
ఉలవలు ,, ర 195 ,, 18 0 0 14 0 0

3. నూనెవస్తువులు.

మవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 158 0 0 156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పుబా 1-కి ,, 54 0 0 56 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 50 0 0 52 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగ బా 1-కి రు 183 మిడుకా నూనె 129 0 0
ఆముదము బా 1-కి ,, 117 0 0 118 0 0

4. చిల్లి రవస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి ,, 68 0 0 70 0 0
హారపసుపు ,, 45 0 0 48 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి 122 0 0 140 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీనీనుందు మణుగు 1-కి రు 40,45
కాశీపాస్తీపాయకట్టు ,, ,, 50,55
తెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0 60 0 0
చింతపండు బా 1-కి ,, 21 0 0 56 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి ,, 31 0 0 32 8 0
చవరం ,, 31 0 0 32 0 0
రవుండు ,, 27 0 0 38 0 0

6. నూలు.

నెం 20 తెన్ని సింహం యా ,, 7 0 0
నెం 6 తెన్ని ధర ,, 4 0 0
నెం 24 ,, సింహం ,, 7 4 0
నెం 24 ,, లాకి ,, 6 4 0
నెం 60 ,, కారం తెన్ని ,, 9 0 0
నెం 40 ,, ,, 10 0 0
నెం 44 ,, ,, 5 8 0
నెం 20½ న్యూకాటక్ ,, 6 4 0
నెం 12½ చూళ్ ,, 5 6 0
నెం 16½ ,, ,, 5 12 0
నెం 20½ కాపురకీ ,, 6 2 0
నెం 40 జామ్మరు ,, 9 14 0
నెం 44 సాండ్లొ ,, 5 0 0
నెం 4 తెన్ని ,, 8 12 0

7. దూది.

బోండావెస్తు బారున 1-కి రు 300 0 0
పల్నాడుమాది ,, ,, 145 0 0

8. లోహములు.

వెండి 100 తులంకు ,, 60 0 0 60 2 0
బంగారు, తులము 1-కి ,, 21 0 0 21 2 0
సనరము 1-కి 13, 13 9
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 238 0 0 240 0 0
రాగి బా 1-కి ,, 258 0 0 260 0 0

దంతచూరము

వచ్చి 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0

ఈ దంతచూరముతో పండ్లుపోములను చిగుళ్లు గట్టి
పడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకూటకుండును. నోటదుర్గంధము
లేకయుండును. పండ్లు మువ్వములవలె తెల్లగా నుండును.
అమృతాంజనం డిప్రో. బొంబాయి - మదరాసు.

Printed and Published by K. Nageswara Rao, Editor, Andhrapatrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras.